

**Кыргыз Республикасынын
Тышкы иштер министрлиги**

**Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча
улуттук комиссия**

Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору

**ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР
ЖАНА ДИПЛОМАТИЯ
ЖААТЫНДАГЫ
ТЕРМИНДЕРДИН (АТООЛОРДУН)
ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ**

Түзүүчүлөр:

*Байымбетова Гүлбарчын, Жусубакунова Назгүл,
Туманова Венера*

Бишкек – 2025

УДК 327(038)

ББК 66.4я2

Э 45

Китеп «Кыргыз Республикасында 2021-2025-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүү» программасынын алкагында жарык көрдү.

Редакциялык коллегия (Терминология комиссиясы):
К.Бактыгулов (комиссиянын төрагасы), Т.Ө.Осмоналиев (комиссиянын төрагасынын орун басары), Ы.Кадыров (комиссиянын катчысы), мүчөлөрү С.Джаанбаев, А.А.Джапанов, Б.А.Жайлообаев, А.Ж.Ибраимов, Г.Т.Жаманкулова, Г.Т.Курманбекова, А.К.Кылчакбаев, А.Э.Орозакунов, Ж.И.Саалаев, И.Ш.Султанаалиев, Т.К.Сыдыкова, Н.А.Тургунбаева, У.С.Чаңов, Т.Дж.Чортонбаев, А.К.Шаршенбаев.

Э 45 **Эл аралык мамилелер жана дипломатия жаатындагы терминдердин (атоолордун) орусча-кыргызча сөздүгү.**
/Түз. Г. Байымбетова ж.б. – Б.: «Кут-Бер», 2025. – 176 б.

ISBN 978-9967-14-205-3

Бул сөздүктө эл аралык мамилелер, дипломатия чөйрөсүндөгү негизги терминдер, сөз айкаштары, мамлекеттердин, эл аралык уюмдардын аталыштары камтылды. Сөздүк адистерге, жогорку окуу жайлардын студенттерине, изилдөөчүлөргө, илимий кызматкерлерге, журналисттерге, котормочуларга, деги эле эл аралык мамилелер жана дипломатия жаатына кызыккан бардык окурмандарга арналат.

УДК 327(038)

ББК 66.4я2

ISBN 978-9967-14-205-3

© Түз. Байымбетова Г. ж.б., 2025

© Кыргыз энциклопедия жана терминология борбору, 2025



Баш сөз

Колуңуздардагы бул сөздүк эл аралык мамилелерди, дипломатия багытын, ошондой эле кеңири чөйрөнү камтып, андагы камтылган терминдер, атоолор, сөз айкаштары ушул багыттардагы документтерден, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигине келген кириш-чыгыш каттардан алынып, кеңири багытта түзүлдү. Ага ошондой эле мамлекеттердин, эл аралык уюмдардын орусча-кыргызча аталыштары топтолду. Сөздүк Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин түзүлгөндүгүнүн 80 жылдыгына арналат.

Сөздүктү чыгаруунун негизги максаты Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин, Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү дипломатиялык өкүлчүлүктөрүнүн, консулдук мекемелеринин мамлекеттик тилде иш кагаздарын жүргүзүүчү кызматкерлерине, жалпы эле бул чөйрөгө кызыккан окурмандарга көмөк көрсөтүү болуп саналат.

Сөздүк «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Конституциялык Мыйзамына ылайык мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана тил саясатын өркүндөтүүнүн улуттук программасынын алкагында, мамлекеттик тилди өнүктүрүүгө жалпы салым кошуу максатын көздөйт. Бүгүнкү күндүн талабына ылайык, Министрликтеги бардык расмий документтер: Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинен, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жиберилүүчү макулдашуу, куттуктоо, ыраазычылык каттардын түп нускалары,



Кыргыз Республикасынын Президентинин Аппаратынан, Министрлер Кабинетинин Аппаратынан, Жогорку Кеңештин Аппаратынан келген тапшырмаларга, ошондой эле жарандардын суроо-талаптарына жооптор мамлекеттик тилде даярдалат. Андыктан кат жазууда, жалпы эле иш кагаздарын мамлекеттик тилде жүргүзүүдө сөздүк кандайдыр бир деңгээлде көмөкчү боло алат деп ишенебиз.

Түзүүчүлөр



ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА

А

абсолютная власть	абсолюттук бийлик
абсолютная истина	абсолюттук чындык
абсолютная ликвидность	абсолюттук ликвиддүүлүк, чексиз өтүмдүүлүк
авангард	алдыңкы
авансированные средства	аванска берилген каражат- тар
авансовый платеж	аванстык төлөм
аварийная подписка	авариялык милдеттенме
аварийная ситуация	авариялык кырдаал
аварийно-спасательная служба	авариялык-куткаруу кыз- маты
аварийное состояние	авариялык абал
аварийный сертификат	авариялык тастыктама
авианаводчик	авиамээлегич
авианосец	авиаташуучу
авиарегистр МАК	МАК авиакаттоочу
авиация общего назначения	жалпы багыттагы авиация
авизо	авизо
авизование документарного аккредитива	документтик аккредитивди авизолоо
автаркия	өзүн-өзү камсыздоо
автобиография	өмүр баян
автоблокировка	автоблоктоо
автовакуумная сварка	автовакуумдук ширетүү
автограф	кол тамга
автодорожный мост	автожол көпүрөсү
автомагистраль	автомагистраль
автоматизация	автоматташтыруу



автоматизированная система управления	автоматташтырылган башкаруу тутуму
автоматическая линия	автоматтык сызыктар, линиялар
автоматическая светофорная сигнализация	автоматтык белги шамдык ишараттоо
автоматическая телефонная станция	автоматтык телефон чордону
автократия	автократия, жеке адамдын бийлиги
автоматизированная информационно-поисковая система	автоматташтырылган маалыматтык-издөө тутуму
автоматически	автоматтык түрдө
автомобильные дороги общего пользования	жалпы пайдалануудагы автомобиль жолдору
автономия	автономия, өзүнчөлүк
автономный	автономиялуу, автономиялык
авторитетный/весомый аргумент	кадыр-барктуу/салмактуу аргумент
авторизованный перевод	авторлоштурулган котормо
авторитарная власть	өкүмчүл, авторитардык бийлик
авторитарный	өкүмчүл, авторитардык
авторитарный режим	өкүмчүл, авторитардык режим, шарттам
авторитет	бедел, кадыр-барк
агент страховой	камсыздандыруу агенти
агентство	агенттик
агентский договор	агенттик келишим
агентское вознаграждение	агенттик сыйлоо, сый акы
агитационные материалы	үгүт материалдары
агитация	үгүт
агитация предвыборная	шайлоо алдындагы үгүт
аграрная политика	агрардык саясат



агремен	агремен
агрессия	агрессия
агрессия косвенная	кыйыр агрессия
агрессия прямая	тикелей, түз агрессия
агрессивное намерение	агрессивдик ниет
агрессор	агрессор
агробизнес	агрардык бизнес
агропромышленная интеграция	агрардык өнөр жайлык биригүү
агропромышленный комплекс	агрардык өнөр жай комплекси
агросервисная служба	агрардык тейлөө кызматы
адаптация	адаптация, ыңгайлашуу
адекватность капитала	капиталдын шайкештиги
адекватный контроль	адекваттуу, шайкеш контролдоо
адекватный	адекваттуу, шайкеш, толук бирдей, окшош
административная государственная должность	административдик мамлекеттик кызмат орду
административная децентрализация	административдик борборлоштурууну азайтуу
административная ответственность	административдик жоопкерчилик
административное взыскание	административдик жаза чара
административное правонарушение	административдик укук бузуу
административно-командная система	административдик-буйруктук система
административно-территориальная единица	административдик-аймактык бирдик
административно-территориальное устройство	административдик-аймактык түзүлүш
административные методы	административдик усулдар



административные расходы	административдик чыгым-дар
администрация	администрация
администрирование	тескеп башкаруу
ад референдум	ад референдум
адрес	дарек
адресант	даректөөчү
адресат	даректелүүчү
адресовано	даректелген
ажиотаж	кымгуут
азиатский способ производ-ства	азия өндүрүш ыкмасы
академические свободы	академиялык эркиндиктер
аккламация	аккламация
акклиматизация	климатташуу, жаңы климат-ка көнүү
аккредитив	аккредитив
аккредитование	аккредитациялоо, ишеним көрсөтүү
аккредитация	аккредитация
аккредитующий орган	аккредитациялоочу орган
аккуратно (исправно)	так, өз убагында
акт	акт
акт дипломатический	дипломатиялык акт
акт приема-сдачи дел	ишти кабыл алуу-өткөрүп берүү акты
акт списания	эсептен чыгаруу акты
акты гражданского состоя-ния	жарандык абалдын акты-лары
активы	активдер
активизация	активдештирүү
активизировать	жандандыруу, жигерлентүү, активдештирүү
активный	жигердүү, активдүү



активные меры содействия
занятости населения

активный рынок
активный счет
активы денежные
активы ликвидные
актовые книги
актор

актуальный
актуализация
акции гражданского неповиновения
акции именные
акционерное общество открытого типа
акционерное общество закрытого типа
алиби
альтернативный
альтернат

амнистия
аморфная структура
анализ
анализ регулятивного воздействия
аналог

аналогичный
аналогия закона

аналогия права

аналоговая информация

калкты иш менен камсыз
кылууга көмөктөшүү боюнча
жигердүү чаралар
жигердүү рынок
активдүү эсеп
акчалай активдер
өтүмдүү активдер
акт китептери
актор

актуалдуу
актуалдаштыруу
жарандык баш ийбөө акциялары
энчилүү акциялар
ачык типтеги акционердик коом
жабык типтеги акционердик коом
күнөөсүздүк далили, алиби
альтернативдүү
альтернат, кезек менен, кезектешүү

мунапыс
аморфтуу түзүм
талдоо, анализ
жөнгө салуу таасирин талдоо

дал келүүчүлүк, окшош, аналог
окшош, түспөлдөш, түрдөш
мыйзам окшоштугу, аналогиясы
укук окшоштугу, аналогиясы
аналогдук маалымат



аналоговая вычислительная машина	аналогдук эсептөөчү машина
анархия	анархия, башаламандык
ангар	ангар, учаккана
анкетирование	анкеталоо
анклав	анклав
аннексия	аннексия
аннотация документа	документтин аннотациясы
аннулирование	жокко чыгаруу
аннулирование долга	карызды жоюу
аннулирование международного договора	эл аралык келишимди жокко чыгаруу
аномальный	аномалдуу
аноним	жашыруун
анонс	алдын ала жарыялоо
антагонизм	келишпестик
антивирусное программное обеспечение	вируска каршы программалык камсыздоо
антикризисная политика	каатчылыкка каршы саясат
антимонопольное законодательство	монополияга каршы мыйзамдар
антимонопольное регулирование	монополияга каршы жөнгө салуу
антинаркотическая пропаганда	баңгиликке каршы пропаганда
антипатия	антипатия, көзгө сууктук, жактырбоо
антисанитария	антисанитария
антитеррористическая коалиция	терроризмге каршы коалиция
античный	байыркы
антураж	антураж
апатия	апатия, мүңкүрөө, сабыры суздук
апартаменты	апартаменттер



апартеид
апатрид
апеллировать
апелляционная жалоба
аполитичность
апостиль
аппарат государственный
априори
апробировать

арбитр
арбитраж, третейское решение
арбитраж внешнеторговый
арбитраж международный
арбитражный суд

аргумент
аргументирование
аренда международной территории
арендная плата
арест
арест имущества
аристократический
артачиться

архаический

архивная выписка
архивная опись
архивное дело
архивный справочник
архитектор по градостроительству

апартеид
апатрид
апелляция жазуу
апелляциялык даттануу
саясий кайдыгерлик
апостиль
мамлекеттик аппарат
априори
апробациялоо, апробация кылуу
арбитр, калыс жак
арбитраж, бейтарап чечим

тышкы соода арбитражы
эл аралык арбитраж
арбитраждык сот, арачылык сот
аргумент
аргументтештирүү
эл аралык аймакты ижаралоо
ижара акысы
камоо, камакка алуу
мүлктү камакка алуу
аристократтык
кежирленүү, кыйыктануу, кежеңдөө
архаикалык, эзелки, эскирген
архивдик көчүрмө бөлүк
архивдик тизим
архивдик иш
архивдик маалымдама
шаар куруу архитектору



архитектурно-планировочные условия	архитектуралык-пландоо шарттары
ассигнование	ассигнациялоо
аскетизм	аскетизм, такыбачылык, жупунулук
ассоциированное государство	эркин, ыктыярдуу кошулган мамлекет
атаковать	чабуул жасоо
атомная электростанция (АЭС)	атомдук электр чордону (АЭЧ)
атомная энергия	атомдук энергия
атомный взрыв	атомдук жарылуу
аттестационная комиссия	аттестациялык комиссия
атташе	атташе (дипломаттык өкүлдүккө жиберилген расмий адам)
аудиенция дипломатическая	дипломатиялык кабыл алуу
аутентичный	аутенттүү
аутентичное толкование	аутенттүү чечмелөө
аутентичный текст	аутенттүү тексттер, бирдей тексттер
аффинировать	аффинаждоо
аэродром	аэромайдан, аэродром
аэродром запасной	камдык аэромайдан
аэронавигационное обеспечение полетов	учууларды аэронавигациялык камсыздоо
аэропорт международный	эл аралык аэропорт

Б

база данных	маалыматтар базасы
базироваться	негизденүү, таянуу
базовая модель	базалык модель/үлгү
базовый раздел списка	тизменин базалык/негизги бөлүгү



базовые принципы миротворчества

базисные человеческие потребности

баланс

баланс активный

баланс пассивный

баланс расчетный

балансовая стоимость

балансировать

балансирующая власть

балансовый отчет

баллистический

баллотироваться

банда

бандерольный сбор

бандитизм

банк внешнеторговый

банк-гарант

банк государственный

банк международных расчетов

банковский вклад

банковский кредит

банкротство

барьер

баснословный

бастовать

беглый взгляд

бегство капитала

беда

бедность

бедствие

беженцы

тынчтыкты орнотуунун базалык принциптери

адамдын негизги/базистик керектөөлөрү

баланс, теңдем

активдүү баланс/теңдем

пассивдүү баланс/теңдем

эсептик баланс/теңдем

теңдемдик нарк

теңдөө, салмагын тең кармоо, баланстоо

теңдеме бийлик

баланстык отчёт

баллистикалык

талапкерлигин көрсөтүү

кески топ, банда

бандероль жыйымы

кескилик, бандитизм

тышкы соода банкы

кепилдик берүүчү банк

мамлекеттик банк

эл аралык эсептер банкы

банк аманаты

банк насыясы

банкроттук

тоскоол, бөгөт

укмуштуу

иш таштоо

тез көз жүгүртүү

капиталдын чыгып кетиши

балээ, балекет

кедейчилик

кырсык

качкындар



безвизовый режим	визасыз режим/шарттам
безвозмездная помощь	кайтарымсыз жардам
безгражданство	жарансыздык
безграмотно	сабатсыз
бездарно	зээнсиз, талантсыз
бездействие	аракетсиздик
бездомность	үй-жайсыздык
бездушный	ырайымсыз, таш боор
безжалостный	катаал, таш боор
беззаботный	санаасыз, бейгам, камсыз
беззаветный	жан дили менен, тайманбаган, чын жүрөктөн
безнадежный	үмүтсүз
безнадежные долги	өнбөөчү береселер
безнаказанность	жазасыздык
безналичный	накталай эмес
безоговорочный	кыңк этпей, сөзсүз
безопасность государства	мамлекеттин коопсуздугу
безопасность труда	эмгек коопсуздугу
безопасность экологическая	экологиялык коопсуздук
безопасность на основе сотрудничества	кызматташуунун негизиндеги коопсуздук
бесосновательно	негизсиз
безотлагательно	кечиктирбей, кийинкиге калтырбай
безотходная технология	калдыксыз технология
безотходное производство	калдыксыз өндүрүш
безработица	жумушсуздук
безработица естественная	табигый жумушсуздук
безразличие	кайдыгерлик
безразлично	баары бир, айырмасыз
безрассудный	акылга сыйбаган, ойлобостон кылган



безрисковые инвестиции

безропотный

безукоризненный

безупречный

безъядерные зоны

бейдж

Белый дом

Бенилюкс

бережно

беспартийное правительство

бесперебойная работа

беспечный

бесплатное обучение

бесплатные блага

беспошлинная торговля

беспошлинный ввоз

беспрецедентный

беспристрастно

беспроигрышные вклады

бесспорные выборы

бесспорные факты

бессрочное долговое обяза-
тельство

бессрочный

бессрочный вклад

бесстрашный

бесхозный

бесценок

бизнес-форум

тобокелсиз инвестиция, кор-
кунучсуз капиталдык са-
лымдар

кыңк этпеген

кемчиликсиз, кынтыксыз

кынтыксыз

ядролук куралсыз чөлкөм-
дөр

таанытма, бейдж

Ак үй

Бенилюкс

этияттык менен, кылдаттык
менен, аяр

партиясыз өкмөт

үзгүлтүксүз жумуш

бейгам, кайдыгер

акысыз окутуу

акысыз убай

алымсыз, бажы акысыз соо-
да

алымсыз ташып келүү

мурун болбогон, мурун болуп
көрбөгөндөй

калыс, адилеттүү

күйбөс салымдар

талашсыз шайлоолор

талашсыз фактылар

мөөнөтсүз карыз, милдет-
тенме

мөөнөтсүз

мөөнөтсүз салым

эр жүрөк, кайраттуу

ээсиз

арзыбаган баа

бизнес-форум



билингвизм	кош тилдүүлүк
биография	өмүр баян
биографический запрос	өмүр баяны жөнүндө сурам
биографический метод	өмүр баян усулу
биологическая борьба	биологиялык күрөш
биологическое разнообразие	жаныбарлар дүйнөсүнүн
животного мира	биологиялык ар түрдүүлүгү
бипатризм	кош жарандуулук
биополитика	биосаясат
биосферные территории	биосфералык аймактар
биржа валютная	валюта биржасы
биржа товарная	товар биржасы
биржа труда	эмгек биржасы
биржа фондовая	фонд биржасы
биржевая котировка	биржа котировкасы
биржи международные	эл аралык биржалар
биржевая паника	биржалык дүрбөлөң
биржевая пошлина	биржа алымы
биржевые торги	биржа тооругу
битва	уруш, салгылашуу
благо	жыргалчылык, байгерлик, бакубат (контекстке жараша)
благовидный	1) көрүнүшү жакшы; 2) ду- рус, адептүү
благодарность	ыраазычылык, алкыш
благодаря	аркасында, себептүү
благоденствие	кут, ырахат
благонадежный	ишеничтүү
благополучие	бакубатчылык
благоприятные условия	жагымдуу шарттар
благородные металлы	баалуу металлдар
благородство	асылдык, асылзаттык, туу- ралык
благословение	бата, бата берүү
благословенный	куттуу, берекелүү, бейпил



благосостояние народа	элдин бакубатчылыгы (же- тиштүүлүгү, элдин байлыгы, мурасы)
благотворительная деятель- ность	кайрымдуулук иши
благотворительная органи- зация	кайрымдуулук уюму
благотворительность	кайрымдуулук
благотворительные отчис- ления	кайрымдуулук чегеримдери
благотворительный фонд	кайрымдуулук фонду
благоустроить	жабдуу, көрктөндүрүү, жай- луу кылуу, телегейлөө
благоустройство	көрктөндүрүү, абаттоо
благоустроенная среда	көрктөндүрүлгөн чөйрө
ближневосточное урегули- рование	жакынкы чыгыштагы жөнгө салуу
близкие родственники	жакын туугандар
блокировка	блоктоо
богатство	байлык
богословие, теология	кудай таануу, теология
боевая задача	күжүрмөн тапшырма
боевые действия	согуштук иш-аракеттер
боевые возможности	согуштук мүмкүнчүлүктөр
боевая подготовка	күжүрмөн даярдык
боевик	согушкер, жоочу
боеприпасы	ок-дарылар
бойкот экономический	экономикалык бойкот, бай- ланышты үзүү
болельщик	күйөрман, ышкыбоз
больничный листок	сыркоо баракчасы
больной наркоманией (нар- коман)	баңгиман
больные СПИДом	ЖИКС оорулуу



большая открытая экономика	чоң ачык экономика
«Большая семерка» бомбоубежище	«Чоң жетилик» жерпаана, бомбадан баш калка
бонус	кошумча сый акы
бортовой самописец	борттук өзү жазгыч
борьба с преступностью	кылмыштуулукка каршы күрөшүү
Боснийские кризисы	Босния каатчылыгы
бравировать	ыгы жок баатырсынуу
бразды правления	бийлик, башкаруу тизгини
брак	1) нике; 2) жараксыздык
братание	туугандашуу
братские народы	боордош, бир тууган элдер
бремя	оордук, жүк
бреющий полет	кайпып учуу
брифинг	брифинг, маалымат берүү
бросовая цена	түшкөн баа
бросовый экспорт	арзандатылган экспорт
брыцать оружием	кылыч менен тарсылдатуу
букет	гүлдесте
буферное государство	буфердик мамлекет
бухгалтерская/балансовая прибыль	бухгалтердик/баланстык (теңдемдик) пайда
бухгалтерские услуги	бухгалтердик кызмат көрсө- түүлөр
бытие	болум
бытовая техника	турмуш-тиричилик техни- касы
бюджет государственный	мамлекеттик бюджет
бюджетная инициатива	бюджеттик демилге
бюджетная классификация	бюджеттик классификация
бюджетная политика	бюджеттик саясат
бюджетное финансирование	бюджеттик каржылоо



бюджетные учреждения
бюджетные средства
бюджетный закон
бюджетный контроль
бюджет потребительский
бюджетно-управленческий
комитет

бюджеттик мекемелер
бюджеттик каражаттар
бюджеттик мыйзам
бюджеттик контроль
керектөө бюджети
бюджеттик башкаруу коми-
тети

В

вакансия
вакцинация
вализа
валовая прибыль
валовой внутренний продукт
(ВВП)
валовой оборот
валютный фонд
вантовый мост
Ваше Величество
Ваше Высочество
Ваше Превосходительство
введение электронной визы

ввоз и вывоз (импорт, экс-
порт)
вдохновить
ведение таможенной стати-
стики
ведомство
ведущий
веерное отключение
великие державы
великое посольство
Венецианская комиссия
(специальная комиссия СЕ)

бош орун
эмдөө
вализа
дүң пайда
ички дүң өнүм (ИДӨ)

дүң жүгүртүү
валюталык фонд
асма аркан көпүрө
Улуу Даражалуу
Улуу Урматтуу
Улуу Мартабалуу
электрондук визаны кирги-
зүү
ташып кирүү жана ташып
чыгуу (импорт, экспорт)
шыктандыруу, дем берүү
бажы статистикасын жүр-
гүзүү
ведомство
алдыңкы/жетектөөчү
кезектеп өчүрүү
улуу державалар
улуу элчилик
Венеция комиссиясы (ЕКтин
атайын комиссиясы)



Венская Конвенция о дипломатических сношениях 1961 г.

Венская Конвенция о консульских сношениях 1963 г.

венценосец
верительные грамоты
верный

вероисповедание
вероятный
версия
верстка
верховный главнокомандующий

верховный комиссар
Верховный комиссар ООН по правам человека
верховенство закона
веский

весть
ветеран
ветеран военной службы
ветеран труда
ветеринарно-санитарная экспертиза
вето
вещественное доказательство
взаимодействие
взаимопонимание
взаимовыгодное сотрудничество
взаимный



1961-жылдагы Дипломатиялык карым-катнаштар жөнүндө Вена конвенциясы
1963-жылдагы Консулдук карым-катнаштар жөнүндө Вена конвенциясы

таажыдар (падыша)
ишеним грамоталары
туура, тайбаган, чыныгы, ишенимдүү, анык

дин тутуу, дин ишеними
ыктымал
жоромол
калыптоо
башкы кол башчы

башкы комиссар
БУУнун Адам укуктары боюнча башкы комиссары
мыйзам үстөмдүгү

салмактуу, негиздүү, маанилүү
кабар
ардагер

аскер кызматынын ардагери
эмгек ардагери
ветеринардык-санитардык экспертиза

вето
буюм далили
өз ара аракеттенүү
өз ара түшүнүшүү
өз ара пайдалуу кызматташуу
өз ара



взаимозависимость

взаимные долги

взаимный фонд

взаимные обязательства

взаимодополняемость факто-
ров производства

взаимозачет

взаимоотношения

взвинчивание цен

взлет самолета

взносы

взрыв

взрывчатые вещества

взыскание

взыскание бесспорное

взыскание административ-
ное

взятка

взятничество

вид

вид на жительство

виза

виза дипломатическая

визит

визит вежливости

визовая поддержка

визитная карточка

визовый режим

визиты государственные

визиты дипломатические

ВИЧ-инфекция

вклад долгосрочный

бири-бирине көз каранды-
лык

өз ара карыздар

тең үлүш фонду

өз ара милдеттенмелер

өндүрүш факторлорунун би-
рин бири толуктай алышы

өз ара чегерүү

өз ара мамилелер

бааларды өтө көтөрүү

учактын учуп чыгышы

төгүм

жарылуу, жардыруу

жардыргыч заттар

өндүрүп алуу

талашсыз өндүрүп алуу

административдик жаза

пара

паракорлук, жемкорлук

түр

жашап туруу укугу

виза

дипломатиялык виза

визит

сылыктык визити

визалык колдоо

визиттик карточка

визалык режим, шарттам

мамлекеттик иш сапарлар/
визиттер

дипломатиялык иш сапар-
лар/визиттер

АИВ инфекциясы

узак мөөнөттүү салым



вклад срочный	мөөнөттүү салым
вклад целевой	максаттуу салым
вкуче	чогуу, биргеликте
владелец контрольного пакета	контролдук пакеттин ээси
владелец транспортного средства	унаа каражатынын ээси
владение	ээлик кылуу
властная элита	бийлик элитасы
власть авторитарная	авторитардык бийлик
власть тоталитарная	тоталитардык бийлик
влияние	таасир
вменяемость	акыл эси жайындалык
вместимость	сыйымдуулук
вмешательство	кийлигишүү
вне закона	мыйзамдан тышкары, мыйзамсыз
внедрение	жайылтуу, таратуу, киргизүү
внесение изменений	өзгөртүүлөрдү киргизүү
внесение на рассмотрение	кароого киргизүү
внешние сношения	тышкы катнаштар, байланыштар
внешнеполитическая деятельность	тышкы саясий ишмердүүлүк
внешнеполитическая информация	тышкы саясий маалымат
внешнеполитическое планирование	тышкы саясий пландоо
внешнеполитическое прогнозирование	тышкы саясий божомолдоо
внешней политики теория	тышкы саясат теориясы
внешнеторговая деятельность	тышкы соода ишмердиги



внешнеэкономическая политика	тышкы экономикалык саясат
внешнеэкономическая стратегия	тышкы экономикалык стратегия
внешнеэкономический потенциал	тышкы экономикалык дарамет/потенциал
внешние выгоды	тышкы пайда
внешние платежи	тышкы төлөмдөр
внешний государственный долг	мамлекеттик тышкы карыз
внешний рынок	тышкы рынок
внешний эффект	тышкы майнап
внешняя политика	тышкы саясат
внешняя торговля	тышкы соода
внешняя экономика	тышкы экономика
вновь созданное учреждение	кайрадан түзүлгөн мекеме
внутренние воды	ички суулар
внутренние войска	ички аскерлер
внутренний аудит	ички аудит
внутренний документ	ички документ
внутренний рынок труда	ички эмгек рыногу
внутренняя компетенция государства	мамлекеттин ички компетенциясы, иш билгилиги
внутренняя политика	ички саясат
внутренняя торговля	ички соода
внушительный	сүрдүү, таасирдүү, көлөмдүү
внятный	ачык, так, даана
вовлечение	тартуу, катыштыруу, үндөө
водительское удостоверение	айдоочулук күбөлүк
водное законодательство	суу мыйзамдары
водные богатства	суу байлыктары
Водно-энергетическая академия	Суу-энергетикалык академия
водоем	көлмө
водозабор	суу алгыч



водопользование	суу пайдалануу
водопотребление	суу керектөө
военизированные горноспасательные части	тоо кырсыгынан сактоо боюнча аскерлешкен бөлүктөр
военная администрация	аскер администрациясы
военная прокуратура	аскер прокуратурасы
военно-гражданское соотношение	аскердик-жарандык өз ара катыш
военно-экономический потенциал	аскердик-экономикалык дарамет
военное и промышленное общество	аскер жана өнөр жай коому
военное общество	аскердик коом
военное положение	согуштук абал
военнообязанный	аскерге милдеттүү
военнопленные	согуш туткундары
военнослужащие	аскер кызматчылары
военные базы	аскердик базалар
военные преступники	согуш кылмышкерлери
военные преступления	аскердик кылмыштар
военный разведчик	аскер чалгынчысы
военно-гражданское сотрудничество	аскердик-жарандык кызматташуу
возбуждение уголовного дела	кылмыш ишин козгоо
военно-гражданские отношения	аскердик-жарандык мамилелер
возложенные задачи	жүктөлгөн милдеттер
возвратный	кайтарылма
возврат финансирования в государственный бюджет	каржылоону мамлекеттик бюджетке кайтаруу
возвысить	көтөрмөлөө, ардактоо
воздействие	таасир
воздержание	кармануу, өзүн-өзү токтотуу
воздушная война	аба согушу



воздушное право	аба укугу
воздушного пространства	аба мейкиндиги режими
режим	
возложение обязанностей	милдеттерди жүктөө
возмещение вреда	зыяндын ордун толтуруу
возмещение ущерба	зыяндын ордун толтуруу
возможность	мүмкүндүк
возмущение	ачуулануу, кыжырлануу
вознаграждение	сый акы, сыйлоо
возникновение разногласий	пикир келишпестиктердин
	келип чыгышы
возобновление	жандандыруу, кайра баштоо
возражать	каршы болуу
возражение	каршы пикир
возрастание стоимости	нарктын өсүшү
возрастная группа	курактык топ
возрождение	кайра жаралуу
вольнонаемный	эркин жалданма
война	согуш
воинский долг	аскердик милдет
воинское звание	аскердик наам
войсковая часть	аскер бөлүгү
волевой	эрттүү, кайраттуу
волонтерская деятельность	волонтердук иш
воодушевление	көңүл көтөрүлүү, жандануу,
	шыктануу
вооруженная борьба	куралдуу күрөш
вооруженный конфликт	куралдуу жаңжал
вооруженное нападение	куралдуу кол салуу
вооруженные силы	куралдуу күчтөр
вооруженный мятеж	куралдуу козголоң
вопиющий	кыжырды кайнаткан
воплощение	ишке ашуу
вопросы местного значения	жергиликтүү маанидеги ма-
	селелер



воспламеняющиеся вещества	тутануучу заттар
восполнить	толуктоо, ордун басуу
воспрепятствование	тоскоолдук кылуу
восприимчивость	кабылдагычтык
воспроизводство	кайталап (кайрадан) өндүрүү, иштеп чыгуу
воссоединение	кайра биригүү, кайра кошулуу
восстание	көтөрүлүш
восстановление	калыбына келтирүү
восстановление в гражданстве	жарандыгын калыбына келтирүү
вотировать	вотум берүү
вотум	вотум
вотум доверия	ишеним вотуму
вотум избирательный	шайлоо вотуму
вотум косвенный	кыйыр вотуму
вотум множественный	көптүк вотуму
воцариться	тактыга отуруу
воющая сторона	согушуп жаткан тарап
враг	душман, жоо, кас
враждебный	кастык, душмандык
врачебная тайна	дарыгерлик сыр
вред	зыян
вредительство	зыянкечтик, кыянатчылык
вредное вещество	зыяндуу зат
Временный поверенный в делах	Убактылуу ишенимдүү өкүл
вручение	тапшыруу, берүү.
всемогущий	кудуреттүү, бардыгы колуна келген
всесторонне	ар тараптуу, бардык жагынан
всенародное голосование	жалпы элдик добуш берүү
всеобъемлющая	бардыгын камтыган



Всеобщая декларация прав человека	Адам укуктарынын жалпы декларациясы
всеобщее достояние	жалпы элдик байлык
вспомогательные материалы	көмөкчү материалдар
встречное обвинение	утурлама айыптоо
встречный иск	утурлама доо
вступительный взнос	кирүү төгүмү
вторжение	басып кирүү
вторичная услуга	кайра кызмат көрсөтүү
вторичное сырье	кайра пайдаланылуучу чий-ки зат
вуалировать	жаап-жашыруу
входящий документ	кириш документ
выборы	шайлоо
выбытие (по результатам инвентаризации)	чыгуу, кетүү (инвентарлоонун жыйынтыгы боюнча)
вывоз иностранной валюты	чет өлкөнүн валютасын ташып чыгаруу
вывоз товаров	товарларды ташып чыгаруу
выговор	сөгүш
выгодная сделка	пайдалуу бүтүм
выгрузка	түшүрүү
выдача и оформление виз	визаларды берүү жана тализдөө
выдача преступников	кылмышкерлерди өткөрүп берүү
выдвижение кандидатов	талапкерлерди көрсөтүү
выдворение из страны	өлкөдөн чыгаруу (кетируү)
выделение документов к уничтожению	документтерди жок кылууга бөлүү
вызов	чакырык, чакыруу
выжидательная политика	күтүп туруу саясаты
выздоровление	айыгуу, сакаюу
вызывающий	кыжырга тийүүчү, ачууну келтирүүчү



выкуп государственного дол- га	мамлекеттик карызды сатып алуу
вынужденная безработица	аргасыз жумушсуздук
вынужденная посадка	аргасыз конуу
выписка	көчүрмө бөлүк
выплата	төлөө
выпуск ценных бумаг	баалуу кагаздарды чыгаруу
выслать	айдап жиберүү, чыгарып жиберүү
выслуга лет	иштеген жылдары
высокие гости	даражалуу (кадырлуу) мей- мандар
высокодоходное хозяйство	жогорку кирешелүү чарба
высокооплачиваемый труд	акысы жогору эмгек
выступление	чыгып сүйлөө
высшее учебное заведение	жогорку окуу жайы
высшие должностные лица	жогорку кызмат адамдары
высшие государственные служащие	жогорку мамлекеттик кыз- матчылар
вышеизложенный	жогоруда баяндалган, ай- тылган
вышеназванный	жогоруда аталган
вышеуказанный	жогоруда көрсөтүлгөн
вышеупомянутый	жогоруда айтылган
вышестоящий орган	жогору турган орган
Вышеградская группа	Вышеград тобу
въездные документы	кирүүгө уруксат документ- тери
в разрезе источников финан- сирования	каржылоо булактарына ка- рата
в рамках визита	визиттин алкагында, чегин- де
в ходе визита	визиттин жүрүшүндө



Г

Гаагское соглашение о международном депонировании промышленных образцов
газификация

газовое оружие

гарант

гарантия

гарантийный взнос

гарантийный договор

гарантийное письмо

гарантийный срок

гарантии международные

гарантированная социальная защита

гегемония

гематома

Генеральная Ассамблея ООН

генеральное соглашение

генеральный акт

генеральный секретарь и секретариат

генеральный консул

генеральное консульство

Генеральный секретарь ООН

Генеральное соглашение о тарифах и торговле

геноцид

герб государственный

гербовая бумага

гербовый знак

геополитика

Өнөр жай үлгүлөрүн эл аралык депонирлөө жөнүндө Гаага макулдашуусу
газификациялоо, газдаштыруу

газ куралы

кепил

кепилдик

кепилдик төгүмү

кепилдик келишими

кепилдик каты

кепилдик мөөнөтү

эл аралык кепилдиктер

кепилденген социалдык коргоо

үстөмчүлүк

кан шишик гематома

БУУнун Башкы Ассамблеясы

башкы макулдашуу

башкы акт

башкы катчы жана катчылык

башкы консул

башкы консулдук

БУУнун Башкы катчысы

Тарифтер жана соода жөнүндө башкы макулдашуу

геноцид

мамлекеттик герб

гербдүү кагаз

герб белгиси

геосаясат



гербовая печать	гербдүү мөөр
Германская патентная формула	Германия патенттик формуласы
герметизация	жылчыксыздоо
гибкая политика	ийкемдүү саясат
гибкость	ийкемдүүлүк
гидроэлектростанция	гидроэлектрчордон
гипотеза	гипотеза, жоромол
гимн государственнй	мамлекеттик гимн
глава	башчы
глава государства	мамлекет башчысы
глава правительства	өкмөт башчысы
глава исполнительной власти	аткаруу бийлигинин башчысы
глава консульского учреждения	консулдук мекеменин башчысы
главная дорога	башкы жол
главный специалист	башкы адис
главнокомандующий	башкы колбашчы
главное управление	башкы башкармалык
служба по борьбе с незаконным оборотом наркотиков	баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүгө каршы күрөшүү кызматы
гласность	айкындуулук, ачыктык
глобализация	ааламдаштыруу, глобалдаштыруу
глобальная политика	глобалдуу саясат
глобальные проблемы	глобалдуу көйгөйлөр
глобальный бизнес	глобалдуу ишкердик
глобальная система борьбы с преступностью	кылмыштуулукка каршы күрөшүүнүн глобалдуу системасы
глобальное информационное общество	глобалдуу маалыматтык коом
гнёт	эзүү, кысым көрсөтүү



годовой бюджет	жылдык бюджет
голосование	добуш берүү
гонка вооружений	жарыша куралдануу
горе	кайгы, күйүт
горнодобывающая промышленность	кен казуу өнөр жайы
городская управа	шаар башкармалыгы
горюче-смазочные материалы	күйүүчү-майлоочу материалдар
горячая линия	тынымсыз байланыш
Госрегистр	Мамкаттоо
гостевой дом	конок үйү
государственная безопасность	мамлекеттик коопсуздук
государственная граница	мамлекеттик чек ара
государственные интересы	мамлекеттик кызыкчылыктар
государственная служба	мамлекеттик кызмат
государства-наблюдатели	байкоочу мамлекеттер
государства, не имеющие выхода к морю	деңизге чыгууга мүмкүнчүлүгү жок мамлекеттер
ГОСТ (государственный стандарт)	МАМСТ (мамлекеттик стандарт)
государственная должность	мамлекеттик кызмат орду
государственная измена	мамлекеттик чыккынчылык
государственная казна	мамлекеттик казына
Государственная налоговая служба	Мамлекеттик салык кызматы
государственная научно-техническая политика	мамлекеттик илимий-техникалык саясат
государственная поддержка благотворительных организаций	кайрымдуулук уюмдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү
государственная политика	мамлекеттик саясат
государственная пошлина	мамлекеттик алым



государственная собствен- ность	мамлекеттик менчик
государственная тайна	мамлекеттик сыр
государственная ценная бу- мага	мамлекеттик баалуу кагаз
государственное вмешатель- ство в рыночное ценообра- зование	базар баасынын түзүлүшүнө мамлекеттин кийлигишүүсү
государственное право	мамлекеттик укук
государственное предприни- мательство	мамлекеттик ишкердик
государственное регулиро- вание	мамлекеттик жөнгө салуу
государственное страхование	мамлекеттик камсызданды- руу
государственное управление	мамлекеттик башкаруу
государственное устройство	мамлекеттик түзүлүш
государственные награды	мамлекеттик сыйлыктар
государственные премии	мамлекеттик сый акылар
государственные учрежде- ния и ведомства	мамлекеттик мекемелер жана ведомстволор
государственные церемонии	мамлекеттик аземдер
Государственный секретарь США	АКШнын Мамлекеттик кат- чысы
государствоподобные устрой- ства (квазигосударства)	мамлекет сымал түзүлүштөр (квазимамлекеттер)
государственный надзор	мамлекеттик көзөмөл
государственный договор	мамлекеттик келишим
государственный статус	мамлекеттик статус
государственный терроризм	мамлекеттик терроризм
градоостроительная деятель- ность	шаар куруу иштери
гражданин	жаран
гражданская обязанность	жарандык милдет, парз
гражданская служба	жарандык кызмат



гражданское неповиновение
гражданское право
гражданское общество
гражданство
груз
группировка
группа десяти
группа семидесяти семи

группа послов по особым
поручениям
губернатор
гуманизация
гуманитарная помощь

жарандык баш ийбестик
жарандык укук
жарандык коом
жарандык
жүк
топтошуу
он мамлекет тобу
жетимиш жети мамлекет
тобу
өзгөчө тапшырмалар боюнча
элчилер тобу
губернатор
гумандаштыруу
гуманитардык жардам

давление
давность
дальнее зарубежье
дальновидность
данные
двоевластие
двойное гражданство
двуличность
двусторонний договор
двустороннее сотрудничество
«Двух китаев» концепция
движимое имущество
дееспособный
дебаты
деградация

дезауирование
дезинфляция

Д

басым
эскилик, эскиргендик
алыскы чет өлкө
кыраакылык
маалыматтар, берилиштер
кош бийлик
кош жарандуулук
эки жүздүүлүк
эки тараптуу келишим
эки тараптуу кызматташтык
«Эки кытай» концепциясы
кыймылдуу мүлк
ишке жарамдуу
дебат, кайым-айтыш
деградациялоо, кунарсызда-
нуу, начарлоо, төмөндөө
баш тартуу
дезинфляция



дезинтеграция

действия по устранению угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии

действующий закон
деловые круги
декларация

Декларация об укреплении международной безопасности
Декларация о ликвидации всех форм расовой дискриминации

Декларация о международном сотрудничестве в целях разоружения

Декларация ООН о мирном разрешении международных споров

декрет о мире
делегирование
делегирование полномочий
делимитация границ
деловое партнерство
деловые переговоры
деловое письмо
деловой совет
деловая репутация
делопроизводство
демаркация границ

демарш



дезинтеграция, биригүүдөн чыгуу

тынчтыкка коркунуч келтирүүлөрдү, тынчтыкты бузуу жана агрессиялык актыларды жоюу боюнча иш-аракеттер

колдонуудагы мыйзам
ишкердик чөйрө
декларация

Эл аралык коопсуздукту бекемдөө жөнүндө декларация
Расалык басмырлоонун бардык түрлөрүн жок кылуу жөнүндө декларация

Куралсыздандыруу максатында эл аралык кызматташуу жөнүндө декларация

Эл аралык чыр-чатактарды тынчтык жолу менен чечүү жөнүндө БУУнун декларациясы

тынчтык жөнүндө декрет
өкүлдөө
ыйгарым укуктарды өкүлдөө чек араны делимитациялоо
иштикүү өнөктөштүк
иштиктүү сүйлөшүүлөр
иштиктүү кат
иштиктүү кеңеш
иштиктүү зоболо
иш кагаздарды жүргүзүү чек араны демаркациялоо, белги менен чектөө
демарш



демилитаризация	демилитаризациялоо, курал-сыздануу
демилитаризация границ	чек араларды демилитаризациялоо
демилитаризация территории	аймакты демилитаризациялоо
демилитаризованная зона	демилитаризацияланган чөлкөм
демобилизация	аскерден бошотуу
демографическая политика	демографиялык саясат
демография	демография
демократический режим	демократиялык шарттам
демонстрация	демонстрация, жүрүш, көрсөтүү
денационализация собственности	мамлекеттештирилген мүлктү ээлерине кайтаруу
денежное обращение	акча жүгүртүү
денежная политика	акча саясаты
денежный перевод	акча которуу
денежный поток	акча агымы
деноминация	деноминация
демонтаж	демонтаждоо
денонсация	денонсация
денонсация международного договора	эл аралык келишимди денонсациялоо
День социальной справедливости	Социалдык адилеттик күнү
депозитарий	депозитарий, сактоочу
депонирование	сактоого берүү
депрессия	депрессия, чүнчүү
деприватизация	кайра менчиктештирүү
державный	эң күчтүү, эң улуу
дерзость	оройлук
деспот	деспот, зулум, зөөкүр



детально	деталдуу, майда-чүйдөсүнө чейин
детектив	детектив, тыңчы
детонация	детонация, от алуу, жарылууга алып келүү
деструктивный	бузуку
дестабилизация	туруксуздаштыруу
детант	детант
детский труд	балдар эмгеги
дефицит	дефицит, таңкыстык
децентрализация	борборлоштурууну азайтуу
деяние	иш, жорук
деятельность	ишмердик, ишмердүүлүк
деятельность по предотвращению конфликтов	чыр-чатактарды жоюу боюнча ишмердик
де-факто	де-факто
де-юре	де-юре
джентельменское соглашение	мырзаларча макулдашуу
диалог	диалог, маек
диаспора	диаспора
диверсификация	жөнгө салуу, калыптоо
диверсия	диверсия, бүлүнтүү
дивиденды	дивиденд, үлүштүк киреше
дилемма	дилемма
динамика	динамика
динамично	динамикалык
дипломатия	дипломатия
дипломат	дипломат
дипломатический акт	дипломатиялык акт
дипломатические гарантии	дипломатиялык кепилдиктер
дипломатические мероприятия	дипломатиялык иш-чаралар



дипломатические и консульские должности	дипломатиялык жана консулдук кызмат орундар
дипломатические классы	дипломатиялык класстар
дипломатические контакты	дипломатиялык байланыштар
дипломатический корпус	дипломатиялык корпус
дипломатические отношения	дипломатиялык мамилелер
дипломатические ранги	дипломатиялык рангдар
дипломатический паспорт	дипломатиялык паспорт
дипломатические службы	дипломатиялык кызматтар
дипломатическая переписка	дипломатиялык кат алмашуу
дипломатическая почта	дипломатиялык почта
дипломатические переговоры	дипломатиялык сүйлөшүүлөр
дипломатические привилегии и иммунитеты	дипломатиялык артыкчылыктар жана иммунитеттер
дипломатия многосторонняя	көп тараптуу дипломатия
дипломатический язык	дипломатия тили
дипломатические представительства	дипломатиялык өкүлчүлүктөр
дипломатическое убежище	дипломатиялык баш калкалоо/башпаанек
директива	директива, буйрукчул көрсөтмө
директивный документ	директивалык документ
директивный орган	директива берүүчү орган
дисбаланс	теңдемсиз
дискриминация	басмырлоо
дискуссия	талкуу
дислокация	жайгашуу
диссидент	диссидент
дистанция	орто, аралык
дисциплина	тартип
дисциплинарное взыскание	тартиптик жаза



диффамация	диффамация
дифференциация	дифференциация
длительная заграникоманди- ровка	чет өлкөгө узак иш сапар
добиться	жетишүү
добровольно	ыктыярдуу, өз эрки менен
доброжелательный	ак ниеттүү, ак санатай, боо- рукер
доброкачественный	сапаттуу, залалсыз
добросердечность	мээрмандык, ырайымдуулук
добрососедство	ынак коңшулук, ынтымак- туу коңшулук
доброта	жакшылык, кайрымдуулук
добывать	табуу, өндүрүү, чыгаруу, казуу
доверие	ишеним, ишенүү
довольный	ыраазы болгон, канааттанган
договор	келишим
договориться	келишүү, макулдашуу
договора, подлежащие оцен- ке	баалоого жаткан келишим- дер
доверенность	ишеним кат
доверенное лицо	ишенимдүү адам, ишеним- дүү жак
доверитель	ишеним берүүчү
довод	жүйө
довооружение	кошумча куралдануу
догма	догма
догматизм	догматизм
договор поручения	тапшыруу келишими
договор поставки	жеткирүү келишими
договорное письмо	келишим кат
Договор о дружбе и сотру- дничестве	Достук жана кызматташтык жөнүндө келишим



Договор о нераспространении ядерного оружия 1968 г.

договоры международные
договоры торговые и платежные

договоренность о взаимной поддержке

доказательство

доклад

докладная записка

доктрина внешнеполитическая

документирование

документная информация

долг

долговое обязательство

долголетие

долгосрочные перспективы

долгосрочное планирование и прогнозирование

должностная инструкция

должностное лицо

должностные преступления

должность

должным образом

доминирующий

донесение

донос

доподлинный

дополнение

дополнительный протокол

допрос



1968-ж. Ядролук куралдарды жайылтпоо жөнүндө келишим

эл аралык келишимдер соода жана төлөм келишимдери

өз ара колдоо жөнүндө келишим

далил

баяндама

баяндама кат

тышкы саясий уңгу жол (доктрина)

документтештирүү

документтик маалымат

карыз, бересе

карыздык милдеттенме

узун өмүр

узак мөөнөттүү келечек, перспектива

узак мөөнөттүү мерчемдөө жана болжолдоо

кызматтык нускама

кызмат адамы

кызматтык кылмыштар

кызмат орду

тийиштүү түрдө, ылайыктуу түрдө

үстөмдүк кылуучу

кабар жеткирүү

жалган билдирүү

анык

толуктоо, кошумчалоо

кошумча протокол

сурак



допуск	жол берме
досрочное погашение долгов	карыздарды мөөнөтүнөн мурда жоюу
досмотр	кароо
доставка	жеткирүү
достигнутые договоренности	жетишилген макулдашуулар
достижение	жетишкендик
доступ к информации	маалыматка жеткилик - түүлүк
достоверность	ишенимдүүлүк, аныктык
достопримечательность	ажайып жай
достояние	мүлк, энчи
доход	киреше
дочернее предприятие	туунду ишкана
драгоценные камни	асыл таштар
древний	байыркы, эзелки
дружеский	достук, ынактык, жакындык
дуаён дипломатического корпуса	дипломатиялык корпусун
дубликат	дуаёени, улуусу
дух	жупнуска
духовный	рух
духовенство	рухий
духовные ценности	динаят
душевные отношения	рухий баалуулуктар
	достук мамилелер, жакын мамилелер

Е

Еврозона	Еврочөлкөм
Европейская безопасность	Европа коопсуздугу
Европейская конференция по инновациям и предпринимательству	Инновация жана ишкердик боюнча Европа конференциясы



Европейский центр по проблемам меньшинств

Европейская комиссия по борьбе с расизмом и нетерпимостью

Европейская комиссия за демократию через право (Венецианская комиссия)

Европейский совет по делам беженцев и вынужденных эмигрантов

Европейский суд по правам человека

Европейские сообщества

Европейский парламент

Его Величество

Его Королевское высочество

Его Высочество

Его Превосходительство

единение

единый

единая государственная система

единица расчетная

единичное владение

единое таможенное пространство

единовременно

единогласие принципа

единодушно

единомыслие

единство

единая валютная зона

ежеквартально



Улуттук азчылыктын маселелери боюнча Европа борбору

Расизмге жана сабырсыздыкка каршы күрөшүү боюнча Европа комиссиясы

Укук аркылуу демократия үчүн Европа комиссиясы (Венеция комиссиясы)

Качкындар жана аргасыз эмигранттар маселелери боюнча Европа кеңеши

Адам укуктары боюнча Европа соту

Европа коомчулуктары

Европа парламенти

Улуу Даражалуу

Улуу Мартабалуу

Улуу Урматтуу

Улуу Мартабалуу

биригүү

бирдиктүү

бирдиктүү мамлекеттик система

эсептешүү бирдиги

жеке ээлик

бирдиктүү бажы мейкиндиги

бир жолу

бир добуштуу принцип

ынтымактуулук менен

пикирдештик, сырдаштык

биримдик

бирдиктүү валюта зонасы

квартал сайын



ежемесячное социальное пособие
еженедельник
Елисейский дворец
естественный уровень безработицы
естественные ресурсы



ар айлык социалдык жөлөкпул
жумалык, апталык
Елисей сарайы
жумушсуздуктун табигый деңгээли
табигый ресурстар

Ж

жалоба
жалованье
желание
желая способствовать
железная дорога
Женевская конференция
Женевская мирная конференция по Ближнему Востоку 1973 г.
жертвы войны
жертвы террористических актов
жестикуляция
жесткий
жесткая денежная политика
жестокое обращение с детьми
жестокое, бесчеловечное и унижающее достоинство наказание
живой труд
живой товар
животноводство
жизнедеятельность
жизненный кризис

даттануу
маяна
каалоо, тилек
көмөктөшүүнү каалоо менен темир жол
Женева конференциясы
Жакынкы Чыгыш боюнча 1973-ж. Женева конференциясы
согуш курмандыктары
террористтик актылардын курмандыктары
жаңсоо
катуу, катаал
катаал акча саясаты
балдарга ырайымсыз мамиле кылуу
ырайымсыз, адамкерчиликсиз жана абройду кемсінтүүчү жаза
киши эмгеги
жумушчу күч, жандуу товар
мал чарбачылыгы
турмуш-тиричилик
турмуш каатчылыгы



жизненные потребности

жизненный опыт

жизненный уровень

жизнеобеспеченный

жизнерадостный

жилая площадь

жилищная социология

жилищный фонд

жилое помещение (квартира)



тиричилик муктаждыгы,

турмуш муктаждыгы

турмуштук тажрыйба

жашоо деңгээли

камсыздалган, бакубат

шайыр, көңүлү шат

жашоо аянты

турак жай социологиясы

турак жай фонду

турак жай (батир)

З

забаллотировать

забастовка

забвение

заблаговременно

заблуждение

забраковать

заведение

заведующий

завербовать

заверение

заверенная копия

заверительная подпись

завершение

завещание

завещательный отказ

зависимость

завладеть

завлечь

завоевание

завоеватель

шайлабай коюу

иш таштоо

унуткаруу

күн мурун, алдын ала

адашуу, жаңылуу

жаратпай коюу

ишкана, мекеме

башчы, башкаруучу

вербовкалоо, азгыруу

1) күбөлөндүрүү, 2) ишенди-
рүү, ынандыруу

күбөлөндүрүлгөн көчүрмө

ырастама колу

аяктоо, бүтүрүү

керээз кат

керээзден баш тартуу

көз карандылык

ээлеп алуу, басып алуу, мен-
чиктеп алуу

азгыруу, кызыктыруу

1) жеңип алуу; 2) жеңиш,
жетишкендик

жеңип алуучу, басып алуучу



завуалировать	жымсалдатуу, жаап-жашыруу, көз боёмолоо
завысить	ашыра көтөрүп жиберүү, көтөрүү
загвоздка	илинчек, тоскоол
заговор	кутум
заголовок дела	иштин баш аталышы
загрязнение атмосферы	атмосфераны булганышы
загрязнение природной окружающей среды	курчап турган жаратылыш чөйрөсүнүн булганышы
загранучреждения	чет өлкөлөрдөгү мекемелер
задание	тапшырма
задача	1) маселе; 2) милдет
задачи развития	өнүктүрүү милдеттери
задержание	кармоо, колго түшүрүү
задержать	1) созуу, кечиктирүү; 2) кармоо
задолженность	карыз, бересе
задолженность по налогам	салыктар боюнча бересе
заем	зайым
закиточный	оокаттуу, бай
заимствование	1) өздөштүрүү; 2) карыз алуу
заинтересованные государства	кызыкдар, таламдаш мамлекеттер
заинтересованные группы	кызыкдар, таламдаш топтор
заклучение	1) камакка алуу; 2) корутунду, жыйынтык
заклучительный акт	корутунду акт
Заклучительный акт совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе	Европада коопсуздук жана кызматташуу боюнча кеңешменин корутунду актысы
заклучение договоров	келишимдерди түзүү
заклучение правительства	өкмөттүн корутундусу
заклучительный протокол	корутунду протокол
закон	мыйзам



законный представитель	мыйзамдуу өкүл
закон о дипломатической службе	дипломатиялык кызмат жөнүндө мыйзам
законодательство	мыйзамдар
законодательная власть	мыйзам чыгаруу бийлиги
закономерность	мыйзам ченемдүүлүк
законопроект	мыйзам долбоору
закон спроса и предложения	суроо-талап жана сунуш мыйзамы
заккрытие	жабуу, аяктоо
закрытые и открытые экономические системы	жабык жана ачык экономикалык системалар
закулисный	1) сахна артындагы, көмүскө, 2) жашырын, астыртан
закупки	сатып алуулар
залежь	кен, кен катмары
залог	күрөө
заложенное имущество	күрөөгө коюлган мүлк
заложники	барымтадагы адамдар
замедление	басаңдоо, акырындoo
заметки	белгилер
замечание	1) эскертүү, 2) сын пикир
замешательство	1) маң болуу, эмне кыларын билбей калуу, 2) ырксыздануу, дүрбөлөң
замораживание заработной платы	эмгек акыны тоңдуруу
занимать господствующее положение	үстөмдүк кылуучу абалды ээлөө
занятость населения	калктын жумуш менен камсыздалуусу
заострить	курчутуу, күчөтүү, кескин түрдө коюу
заочное решение	тыштан чечим



запись акта гражданского состояния	жарандык абалдын актысын каттоо
запись бесед	маектерди жазуу
запланированные инвестиции	пландалган инвестициялар
заповедник	корук
заподозрить	күмөн саноо, шек саноо
запрет	тыюу
запрос	суроо-талап
заработная плата	эмгек акы
зарегистрировать	каттоого алуу
зарекомендовать	өзүн көрсөтө билүү
зарубежный	чет өлкөлүк, чет элдик, чет мамлекеттик
засада	буктурма
заседание	жыйын, отурум
затраты	чыгымдар
заслуженный	эмгек сиңирген, эмгеги сиңген
засохший	куураган, кургаган
заставить	зордоп (күчтөп, кыстап) ат-картуу, мажбурлоо
застрахованный	камсыздандырылган
застройщик	үй куруучу
заступничество	коргоочулук, жактоочулук
затопление	жайпоо, суу каптоо
затруднение	кыйынчылык, тоскоолдук, оордук
затяжной	кечигип кеткен, узакка созулган
захват	зордоп алуу, тартып алуу, басып алуу
захолустный	алыстагы
зачерствелый	катып калган
зачесть	эсеп кылуу, эсептөө



зачинщик	желиктирүүчү, азгыруучу
защита жертв вооруженных конфликтов	куралдуу жаңжалдардын курмандыктарын коргоо
защита населения в чрезвычайных ситуациях	өзгөчө кырдаалдарда калкты коргоо
защита прав и интересов граждан	жарандардын укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо
защита прав потребителей	керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо
защита судебная	соттук коргоо
заявитель	арыз ээси, билдирүүчү
заявка	өтүнмө, билдирме, табыштама
заявление	арыз, билдирүү, өтүнмө
заявление о регистрации	каттоо жөнүндө арыз
здание	имарат
здравоохранение	саламаттык сактоо
здравый	дурус, жүйөлүү
землевладение	жерге ээлик кылуу
земледелие	дыйканчылык
земельный фонд	жер фонду
зерно	дан
зигзагообразный	ийри-буйру
злокачественный	залалдуу
злонамеренный	жаман ниеттүү, арам ойлуу
злополучный	жолу болбогон, кара жолтой
злорадство	табалоо
злостное уклонение	кыянаттык менен качуу
злоупотребление полномочиями	ыйгарым укуктарды кыянат пайдалануу
знаменательный	айрыкча маанилүү
знатный	атактуу
значение	маани, мазмун, барк



значительный

значительное влияние

золотник

золотовалютные резервы

зона международная

зона свободной торговли

зона свободной экономической деятельности

зоны безопасности

зоны мира

зрелость

зритель

зыбкий

бир кыйла, олуттуу, орчундуу

олуттуу таасир

мыскал

алтын валюталык резервдер

эл аралык чөлкөм

эркин соода чөлкөмү

эркин экономикалык ишмердик чөлкөмү

коопсуздук чөлкөмдөрү

тынчтык чөлкөмдөрү

бойго жеткендик, жетилгендик

көрүүчү

туруксуз, ишеничтүү эмес

И

идентификация

идентичность

идолопоклонник

Иерусалима статус

иждивенство

избавление

избежание

избирательное право

избыток

извержение

известие

известность

известняк

извещение

извилистый

извиниться

идентификация

иденттүүлүк

бутка сыйынуучу, табынуучу киши

Иерусалим статусу

багууда болуу

кутулуу, куткаруу

болтурбоо

шайлоо укугу

ашык, артык, көп

атырылып чыгуу

кабар

1) атактуулук, 2) кабардар кылуу, билдирүү

акиташ

кабарлоо, кабарлама

ийри-буйру

кечирим суроо



извлечение	алуу, табуу, чыгаруу
извне	тыштан, сырттан
извратить	бузуу, бурмалоо
изгнание	кууп жиберүү, айдоо, куу-гунтуктоо
изготовитель	жасоочу, даярдоочу
издание	басып чыгаруу, басылма
издевательство	кордоо
изделие	буюм
издержки производства	өндүрүш коромжулары/чыгымдары
излишек производителя	өндүрүүчүдөн артканы
излишки	ашыкчалар
изложение	баяндоо
излучение	нурлануу
измена родине	мекенге чыккынчылык
изменение решения	чечимди өзгөртүү
изменчивый	өзгөрмө, өзгөргүч
измеритель	өлчөгүч, ченегич
изнеможение	алдан таюу
изнурительный	жүдөтүүчү, алсыратуучу, жабыркатуучу
изобилие	көптүк, молдук, кененчилик
изобличение	айбын ачуу, бетин ачуу
изобразить	көрсөтүү, сүрөттөө
изобретательство	ойлоп чыгаруучулук, ойлоп табуучулук
изолировать	бөлүп коюу, обочолонтуу
изоляторы временного содержания (ИВС)	убактылуу кармоочу жайлар (УКЖ)
изоляциянизм	обочолонтуу
изречение	санат сөз
изрядно	бир кыйла, бир далай, бир топ
изувеченный	майып болгон, мунжу болгон



изумительный	таң каларлык, эң эле укмуш, сонун
изъятие имущества	мүлктү алып коюу
изысканный	кылдат кооз, көркөм, сыпайы
изыщный	көрктүү, кооз, сулуу, келбеттүү
имеет в честь сообщить	урматтоо менен кабарлайт/билдирет
имидж	бедел
имитировать	тууроо, окшоштуруу
иммигранты	иммигранттар
иммунитеты	иммунитеттер
иммунитет государства от иностранной юрисдикции	чет өлкөлүк юрисдикциядан мамлекеттин иммунитети
иммунитет государственной собственности	мамлекеттик менчиктин иммунитети
иммунитет от гражданской и административной ответственности	жарандык жана административдик жоопкерчилик боюнча иммунитет
иммунитет от уголовной ответственности	кылмыш жоопкерчилиги боюнча иммунитет
иммунитеты дипломатические	дипломатиялык иммунитеттер
импозантный	шандуу, айбаттуу, келбеттүү
импорт	импорт
имущественное страхование	мүлктү камсыздандыруу
имущественное преступление	мүлктүк кылмыш
импичмент	импичмент
имплементация	ишке ашыруу, имплементациялоо
инаугурация	инаугурация (такка отургузуу)
инвалид	майып



индифферентный	көңүл кош
индустрия	өнөр жай
инвентаризация	инвентарлоо
инвестиционная привлека- тельность страны	өлкөнүн инвестициялык жа- гымдуулугу
инвестиционный спрос	инвестициялык сурам
инвестиционный поток	инвестициялык агым
индивидуализм	өз алдынчалык, жеке
индивидуальные жалобы	жеке даттануулар
индивидуальный подход- ный налог	жеке киреше салыгы
инициативный документ	демилгелүү документ
инициатива государства	мамлекеттин демилгеси
инициирование проекта	долбоорду демилгелөө
инициатива об оборонном потенциале	коргоо дарамети жөнүндө демилге
инкогнито	инкогнито
инкорпорация	инкорпорация
инкриминирование	айып тагуу
инспекция	инспекция, текшерүү
иностранные граждане	чет өлкөлүк жарандар
иностранное юридическое лицо	чет өлкөлүк юридикалык жак
инстинкт	табигый сезим, инстинкт
инструкция	нускама
инструмент	аспап
инсценировать	инсценировкалоо
интеграция	интеграция
интеграционное развитие	интеграциялык өнүгүү
интеллект	интеллект, акыл
интеллектуальная собствен- ность	интеллектуалдык менчик
интенсификация	интенсификациялоо, күчө- түү
интервенция	интервенция



интервью	интервью, маек
интернирование	мажбур жайгаштыруу, укук чектөө
интерпретация	интерпретация, чечмелөө
интуиция	туюм
инфраструктура	инфратүзүм
информационное агентство	маалымат агенттиги
информировать	маалымат берүү
информационный рынок	маалымат рыногу/базары
информационная война	маалыматтык согуш
информационно-аналитический материал	маалыматтык-талдоочу материал
информационный центр по правам человека	адам укуктары боюнча маалымат борбору
инцидент	инцидент
ипподром	ат майданы, ипподром
ирония	шылдың, келеке
иск	доо
исключительный	өзгөчө, айрыкча, бөтөнчө, артыкча
исковая давность	доо арыздын эскириши
исковое заявление	доо арыз
искомый	изделген
исконный	жергиликтүү, эзелки
ископаемые	кен
искоренение	жок кылуу, жоюу, соолтуу
искренний	ак ниеттен, чын жүрөктөн
искривление	ийрейүү, толгонуу
искусный	чебер, уста, мыкты
искусственный	жасалма
искушение	азгыруу, кызыктыруу
исследование политической обстановки	саясий кырдаалды изилдөө
исполнение наказания	жазаны аткаруу
исполнение обязанностей	милдеттерди аткаруу



исполнение обязанностей
нотариуса
исполнение обязанностей
регистратора актов граждан-
ского состояния
исполнение судебных пору-
чений
исполнительная власть
Исполнительный комитет
Региональной антитеррори-
стической структуры ШОС
исполнительные соглашения
исправительный
исследование
истекший
истерзанный
истец
истинный
истолкование
источники финансирования
история менталитетов
истощение
истребление
истребование
исходящий документ
исцеление
исчерпывающий
итога
итоговый

нотариустун милдетин ат-
каруу
жарандык абал актыларын
каттоочунун милдетин ат-
каруу
соттук тапшырмаларды ат-
каруу
аткаруу бийлиги
ШКУнун террорчулукка
каршы региондук түзүмүнүн
Аткаруу комитети
аткаруучу макулдашуулар
түзөтүүчү, оңдоочу
изилдөө
өткөн, өтүп кеткен, бүткөн
тытылган, тамтыгы чыккан
доогер
анык, чын, туура, чыныгы
түшүндүрүү
каржылоо булактары
менталитеттер тарыхы
түгөнүү, бүтүү
кыруу, жок кылуу
суратып алуу
чыгыш документ
айыгуу
толук
жыйынтык
жыйынтыктоочу

К

кабала
кабальные отношения
кабинет

эзүү, тузак, зомбулук
зомбулук мамилелер
кабинет, иш бөлмө



кавардак	тартипсиздик, баш аламан- дык
каверзный	чатыштыруучу, кычыктуу
кади	казы
казус белли	казус белли
казус федерис	казус федерис
кадровая политика	кадр саясаты
каждодневный	күн сайын
казна	казына
каменноугольный	таш көмүр
камикадзе	жанкечти
каналы международные	эл аралык каналдар
кандалы	кишен
кандидат	талапкер, кандидат
канцелярия	кеңсе
Капитолий	Капитолий
капитуляция	капитуляция, багынуу
Карибский кризис 1962 г.	1962-ж. Кариб каатчылыгы
кара	катуу жаза
кардинальный	түп-тамырынан
карт-бланш	карт-бланш
карьера	карьера, мансап
кассетные боеприпасы	жарылуучу ок-дарылар
категоричный	чечкиндүү
кипучий	кызуу
классификация	классификациялоо, бөлүү
клевета	жалала
клеймо	клеймо
клиринговое соглашение	клиринг макулдашуусу
ключевой	негизги
клятва	ант, касам
кляуза	чагым
коалиция	биригүү
книга жалоб	даттануу китеби
кнут	камчы



кодификация международ- ного права	эл аралык укукту кодифи- кациялоо
колебание	термелүү, чайкалуу
количественный	сандык
коллективная безопасность	жамааттык коопсуздук
коллективная оборона	жамааттык коргонуу
коллективные планы дей- ствий	иш-аракеттердин жамааттык планы
коллективные миротворче- ские силы	тынчтыкты жактоочу жа- мааттык күчтөр
коллективные средства за- щиты	жамааттык коргонуу кара- жаттары
коллизия норм	коллизиялык ченем
колония-поселение	жатак-абак
командировка	иш сапар
командующий	колбашчы
комбатанты	комбатанттар
коммуникация	коммуникация, катташ, бай- ланыш
компаньон	компаньон, шерик, жолдош
Комиссия по правам чело- века	Адам укуктары боюнча ко- миссия
компенсационный	компенсациялык
коммюнике	коммюнике, расмий билди- рүү
Конвенция о запрещении химического оружия	Химиялык куралдарга тыюу салуу жөнүндө конвенция
Конвенция (Венская) о ди- пломатических отношениях	Дипломатиялык карым- катнаштар жөнүндө Вена конвенциясы
Конвенция ООН против транснациональной органи- зованной преступности	Улуттар аралык уюшулган кылмыштуулукка каршы күрөшүү жөнүндө БУУнун конвенциясы



конвертируемый	өтүмдүү
конвой	конвой, коштомо күзөт
конгресс международный	эл аралык конгресс
конечный	акыркы
конкурентоспособность	атаандаштыкка жөндөм- дүүлүк
конопля	кара куурай
консенсус	консенсус, тил табышуу
конструктивный	конструктивдүү
консульство	консулдук
консул	консул
консульский агент	консулдук агент
консульские архивы	консулдук архивдер
консульские сборы	консулдук жыйымдар
консульские территории	консулдук аймактар
консульские действия	консулдук иш-аракеттер
консульская конвенция	консулдук конвенция
консульская легализация	консулдук легалдаштыруу
консульские отношения	консулдук мамилелер
консульские привилегии и иммунитеты	консулдук артыкчылыктар жана иммунитеттер
консульские помещения	консулдук жайлар
консульский корпус	консулдук корпус
консульский округ	консулдук округ
консульский патент	консулдук патент
консульский служащий	консулдук кызматчы
консульское учреждение	консулдук мекеме
консульские функции	консулдук иш-милдеттер
контактный телефон	байланыш телефону
контрабанда	контрабанда, аткезчилик
контрибуции	контрибуциялар
контрольные отметки	контролдук белгилер
конфедерация	конфедерация, биригүү



Конференция глав государств
и правительств неприсоеди-
нившихся стран
конференции международ-
ные

конфессия
конфликт

концентрация
концессия международная
координационный совет
копия
королевство
корона
коронованный
корреспонденция элементов

косвенно
космическое право
кочевой
кощунство

краткосрочный
кризис
крушение
культивация

культурные ценности
кумулятивный
курсовая разница
курьер дипломатический

Кошулбаган өлкөлөрдүн
мамлекет жана өкмөт баш-
чыларынын конференциясы
эл аралык конференциялар

конфессия
кагылыш, жаңжал, чыр-
чатак

концентрация, топтолуу
эл аралык концессия
координациялык кеңеш
көчүрмө
падышалык
таажы
таажылуу
элементтердин корреспон-
денциясы

кыйыр түрдө, жандатып
космостук укук
көчмөн
ыйык нерсени шылдыңдоо,
маскаралоо
кыска мөөнөттүү
каатчылык
кыйроо
калыбына келтирүү, жайыл-
туу

маданий баалуулуктар
артыкчыл
курстук айырмачылык
дипломатиялык курьер, ча-
барман



Л

лавировать	эбин табуу
легализация документов	документтерди легалдаш- тыруу
легальный человек	легалдуу тургун
легионер	легионер
легитимизация	легитимдештирүү
легитимность	легитимдүүлүк
легитимные структуры	легитимдүү түзүмдөр
легкомысленность преступ- ная	кылмыштуу жеңил ойлуулук
легкораспространяющаяся болезнь	оңой жайылуучу оору
ледник	мөңгү
лейбористы	лейбористтер
лейтмотив	лейтмотив
лесное хозяйство	токой чарбасы
лесная промышленность	жыгач иштетүү өнөр жайы
летняя полоса	учуу тилкеси
летное поле	учуу талаасы
летопись	жылбаян
лжесвидетель	жалган күбө
лжепредпринимательство	жалган ишкердик
либерализм	келишүүчүлүк, либерализм
Лига наций	Улуттар лигасы
ликвидатор	ликвидатор, жоюучу
ликвидность	өтүмдүүлүк
ликвидные ценные бумаги	өтүмдүү баалуу кагаздар
ликвидация стихийных бед- ствий	табият кырсыктарын жоюу
лимит	лимит, чек
по линии международных организаций	эл аралык уюмдар линиясы
линия границы	боюнча чек ара сызыгы



линия электропередачи
лист-заверитель дела

лихорадить

лица с ограниченными возможностями здоровья

лица без определенного места жительства

лицевой счет

личная беседа

личное дело

личность

личный

личный листок по учету кадров

личный состав

личный архивный фонд

личная неприкосновенность и защита

лишение свободы

лишение дипломатического иммунитета

ложный документ

лицензионный договор

лицензия

лицо без гражданства

лица, ищущие убежище

лоббирование

лозунг

локализация

локальный

локаут

ломбард

электр өткөрүү чубалгысы
көктөмөнү күбөлөндүрүү
барагы

дүрбөлөңгө түшүрүү, калты-
ратуу, титиретүү

ден соолук мүмкүнчүлүгү
чектелген адамдар

жашаган жери аныкталбаган
адамдар

өздүк эсеп

жеке маек

өздүк иш

инсан

жеке, өздүк

кадрларды эсепке алуу ба-
ракчасы

өздүк курам

жеке архивдик фонд

жеке кол тийбестик жана
коргоо

эркинен ажыратуу

дипломатиялык иммунитет-
тен ажыратуу

жалган документ

лицензиялык келишим

лицензия, уруксаттама

жарандыгы жок адам

баш калкалоо издеген адам-
дар

лоббирлөө, жан тартуу

ураан

чектөө

жергиликтүү

локаут

күрөөкана



лошадиная сила
лояльность
льгота
льстить



ат күчү
лоялдуулук, баш ийүүчүлүк
жеңилдик
жагынуу, кошомат кылуу

М

магистраль
Магриба объединение
мажоритарная система
майорат
максимальный
малое предприятие
малоимущие слои населения
малопроизводительный
малый и средний бизнес
мандат
маневрировать

манипуляция
манифестация
маршрут полета
массивный
массовые беспорядки

масштаб
матрица разногласий
махинация
машиностроение
медиа
медиакратия
медикаменты
меднорудный
международные отношения
междоусобица

магистраль, өзөк жол
Магриб бирикмеси
мажоритардык система
майорат
максималдуу
чакан ишкана
калктын жарды катмары
аз өндүрүмдүү
чакан жана орто бизнес
мандат
манёврлөө, амалдоо, ыгын
табуу
манипуляциялоо, башкаруу
манифестация
учуу маршруту
оор, чоң
массалык тополоң, массалык
башаламандык
масштаб
кайчы пикирлер матрицасы
куулук, алдамчылык
машина куруу
медиа
медиакратия
дары-дармектер
жез кендүү
эл аралык мамилелер
өз ара тартыш



Международная амнистия	Эл аралык мунапыс (амнистия)
международная безопасность	эл аралык коопсуздук
международная вежливость	эл аралык сыпаалык
Международная информационная безопасность	эл аралык маалымат коопсуздугу
Международная конвенция о ликвидации всех форм расовой дискриминации	Расалык басмырлоонун бардык түрлөрүн жоюу жөнүндө эл аралык конвенция
Международная конкурентоспособность	Эл аралык атаандаштыкка жөндөмдүүлүк
Международная система	Эл аралык система, тутум
Международный водоток	Эл аралык суу агыны
международная система опеки	эл аралык камкордук системасы
международная террористическая деятельность	эл аралык террористтик иш
международное двойное налогообложение	эл аралык кош салык салуу
международное договорное право	эл аралык келишим укугу
международное научно-техническое сотрудничество	эл аралык илимий-техникалык кызматташуу
международное право	эл аралык укук
международное право (международное публичное право)	эл аралык укук (эл аралык коомдук укук)
международное сотрудничество	эл аралык кызматташтык
Международное экономическое и социальное сотрудничество	Эл аралык экономикалык жана социалдык кызматташуу
международные договоры	эл аралык келишимдер
международные межправительственные организации	эл аралык өкмөттөр ортосундагы уюмдар



международные неправи-
тельственные организации
международные организации
международные отношения
Международные правила
торговли оружием
международный (всемир-
ный) год

международный конфликт
международный опыт
международный сионизм
международный суд
международный терроризм
межмидовские консультации

Межпарламентский союз
межправительственное со-
глашение
межправительственный со-
вет

мелкооптовая торговля
меморандум
меморандум о взаимопони-
мании
менее тяжкие преступления
менталитет
меньшинство
мера
меритократия
мероприятие
меры безопасности
меры пресечения
меры по укреплению доверия
и безопасности

эл аралык өкмөттүк эмес
уюмдар
эл аралык уюмдар
эл аралык мамилелер
курал-жарак соодалоонун эл
аралык эрежелери
эл аралык (дүйнөлүк) жыл

эл аралык жаңжал
эл аралык тажрыйба
эл аралык сионизм
эл аралык сот
эл аралык терроризм
тышкы иштер министрлик-
тер аралык консультациялар
Парламенттер аралык союз
өкмөттөр аралык макулда-
шуу
өкмөттөр аралык кеңеш

майда дүң соода
меморандум
өз ара түшүнүшүү жөнүндө
меморандум
анча оор эмес кылмыштар
менталитет
азчылык
чара
меритократия
иш-чара
коопсуздук чаралары
бөгөт коюу чаралары
ишеним жана коопсуздукту
бекемдөө боюнча чаралар



места лишения свободы	эркиндигинен ажыратуу жайлары
места содержания под стражей	камакта кармоочу жайлар
местная государственная администрация	жергиликтүү мамлекеттик администрация
местное самоуправление	жергиликтүү өз алдынча башкаруу
место заключения договора	келишимдин түзүлгөн жери
место нахождения юридического лица	юридикалык жактын жайгашкан жери
метод	метод, усул
метод гражданского права	жарандык укук усулу
метод исследования конкретных ситуаций	конкреттүү кырдаалды иликтөө усулу
механизм реализации программы	программаларды ишке ашыруу механизми
миграция внешняя	тышкы миграция
миграция внутренняя	ички миграция
милосердие	ырайымдуулук
минимальный	минималдуу
министерство	министрлик
мирное население	тынч эл
мирное разрешение международных споров	эл аралык талаштарды тынчтык жолу менен чечүү
мирное сосуществование	тынчтыкта жанаша жашоо
мирный договор	тынчтык келишими
мировой порядок	дүйнөлүк тартип
мировая сделка	жарашуу бүтүмү
мировая система хозяйства	дүйнөлүк чарба тутуму
мировое соглашение	жарашуу макулдашуусу
миропознание	дүйнө таануу
мировая экономика	дүйнөлүк экономика
мировой финансовый рынок	дүйнөлүк финансы рыногу
миротворчество	тынчтык орнотуу



Миротворческие миссии ООН	БУУнун тынчтык орнотуучу миссиясы
Миростроительство	Тынчтык орнотуучулук
миссия дипломатическая	дипломатиялык миссия, вазийпа
миссия специальная	атайын вазийпа
митинг	митинг
многократная виза	көп жолку виза
многонациональное государство	көп улуттуу мамлекет
многопартийность	көп партиялуулук
многостороннее сотрудничество	көп тараптуу кызматташуу
многоукладная экономика	ар багыттуу экономика
мобильность ресурсов	ресурстардын мобилдүүлүгү
модернизация	модернизациялоо
модус	модус
модус вивенди	модус вивенди
монархия	монархия, жеке бийлик
монетаризм	монетаризм
мониторинг	мониторинг
монополия	монополия
моральный ущерб	моралдык зыян
мораторий	мораторий
морская война	деңиз согушу
морское право международное	эл аралык деңиздер укугу
мотив	жүйө, себеп
мотивация труда	эмгекке шыктандыруу
мощность	кубаттуулук
муниципальный служащий	муниципалдык кызматчы
Межмуниципальная дипломатия	Муниципалдар аралык дипломатия
мутатис мутандис	мутатис мутандис
мятеж	козголоң



Н

наблюдатели	байкоочулар
наблюдение за кризисной ситуацией	каатчылык кырдаалга байкоо жүргүзүү
наблюдение военными ООН	БУУнун аскерлери тарабынан байкоо жүргүзүү (БУУнун тынчтыкты жактоочу операциялары)
наводящие вопросы	багыттоочу суроолор (маселелер)
навредить	зыян келтирүү
навыки	көндүмдөр
награда	сыйлык
надбавка	кошумча акы, үстөк
надел	жер үлүшү
надзор	көзөмөл
надругательство	мазактоо
наемники	жалдануучулар
назначение	дайындоо
назревание	бышуу, жетилүү
наибольшего благоприятствования режим	өтө ыңгайлуу режим, шарттам
наименование документа	документтин аталышы
наказание	жаза
накладная	коштомго кагаз
накопительные ведомости	топтоо ведомосттору
накопление	жыйноо, чогултуу
наладить	жөндөө
наличие подписи	коюлган колдун болуусу
налогообложения	салык салуу
намерение	ниет, тилек, каалоо
наметить	белгилөө, белгилеп коюу
нападение	кол салуу
напечатать	басып чыгаруу
напоминание	эске салуу, эскертүү



наполнение	толтуруу
напор	кысым
направление	багыт
например	мисалы
напряженность	курчугандык, чыңалгандык
наращивание	күчөтүү
нарекание	жеме, тилдөө
наркоман	наркоман
наркомания	баңгилик
наркотические средства	баңгизат каражаттары
народная инициатива	элдик демилге
народовластие	элдик бийлик
народный суверенитет	элдик эгемендик
нарушение международного договора	эл аралык келишимди бузуу
нарушение прав человека	адам укуктарын бузуу
нарушение равноправия граждан	жарандардын тең укуктуулугун бузуу
насаждение	1) сиңдирүү, киргизүү, жайылтуу, 2) жайылтуу 3) отургузуу, тигүү
население	калк, эл
насилие	зомбулук
наследие	мурас
наследник	мураскор
наследственное право	мурас укугу
наставление	насаат
наставник	насаатчы
настойчивость	көшөргөндүк, тырышчаактык
настороженность	сактык
наука	илим
научно-техническое сотрудничество	илимий-техникалык кызматташтык
национализация	улутташтыруу



национальное богатство	улуттук байлык
национальная безопасность	улуттук коопсуздук
национальный режим	улуттук шарттам
начальник	начальник, башчы
начисление	кошуп эсептөө
невмешательство	кийлигишпөө
невоющее государство	согушка катышпаган мам- лекет
негативный	негативдүү, терс
недоимка	салык калдыгы, бышмана
недостаток	кемчилик, жетишпестик
недра	жер казынасы
независимость	көз карандысыздык
незаконный	мыйзамсыз
нейтрализация	бейтарапташтыруу
нейтралитет	бейтараптык
нелегальная эмиграция	легалдуу эмес жер которуу
ненадежный	ишенимсиз
ненападение	кол салбоо
необходимость	зарылдык
неограниченный	чектелбеген
неоколониализм	неоколониализм
неочевидный	анык эмес
непосредственно	түздөн-түз
неправительственная орга- низация	өкмөттүк эмес уюм
неправомерные действия	укукка жат аракеттер
неприкосновенность	кол тийбестик
неприсоединения движение	кошулбастык кыймылы
неприсоединения политики	кошулбастык саясаты
неприсоединившиеся страны	кошулбаган өлкөлөр
неприкосновенность государ- ственной границы	мамлекеттик чек аранын кол тийбестиги
неприкосновенность имуще- ства	мүлктүн кол тийбестиги



неравенство	теңсиздик
неравноправные договоры	укугу бирдей эмес келишим-дер
несамоуправляющаяся тер-ритория	өз алдынча башкарылбаган аймак
несостоятельность	кудуретсиздик
нестабильность	турумсуздук
несчастный случай	кайгылуу кырсык
нетрудоспособность	эмгекке жарамсыздык, жөн-дөмсүздүк
неукоснительно	милдеттүү түрдө
нефть	мунай
неходовой товар	өтүмсүз товар
нищета	жакырчылык
Нобелевская премия	Нобель сыйлыгы
новатор	жаңычыл, новатор
нововведение	жаңылык киргизүү
новый международный по-рядок	эл аралык жаңы тартип
новый международный эконо-мический порядок	жаңы эл аралык экономика-лык тартип
номенклатура	номенклатура
номинальная стоимость	номиналдык нарк
нонконформизм	нонконформизм, окшош эмес
нормативный правовой акт	ченемдик укуктук акт
нормирование	ченемдөө
нота	нота
нота дипломатическая	дипломатиялык нота
нотификация	нотификация
нотариальные действия	нотариалдык иш-аракеттер
нравственность	адеп-ахлактуулук
нужда	муктаждык
Нунций	Нунций
нынешний	ушул кездеги, азыркы
нюанс	нюанс



О

обвал	уранды
обвинение	айыптоо, күнөөлөө
обездоленный	бактысыз
обезопасить	коопсуздандыруу
обезоружить	куралсыздандыруу
обеспечение	камсыз кылуу, камсыздоо
обесценение	баанын түшүүсү, нарксыз- дануу
обетованный	убадаланган, эңселген
обжалование	даттануу
обзор	сереп
обида	таарыныч, ыза
обильный	мол, кеңири, көп
обитаемый	эл жашаган
обиход	күндөлүк турмуш, күндөлүк тиричилик
облава	курчоо, камалоо
облагаемый доход	салык салынуучу киреше
обладание	ээ болуу, ээлик кылуу
облегчение	жеңилдөө
облучение	нурдануу
обманчивость	ишенимсиздик, алдамчылык
обмен визитами	визит менен жиберешүү
обмен мнениями	пикир алмашуу
обмен нотами	нота алмашуу
обменный	алмаштыруу
обмундирование	аскер кийими
обнадеживание	үмүттөндүрүү
обнаrodование	элге жарыялоо
обобщение	жалпылоо
обогащение	баюу, байытуу
обозреватель политический	саясий серепчи
оборона	коргоо, коргонуу



оборонное ведомство	коргоо ведомствосу
оборот	жүгүртүү, жүгүртүм
оборудование	жабдуу
обособление	өзгөчөлөнүү, өзгөчөлөнтүү
обострение	курчуу, күчөө
обоюдный	эки жакка тең
обрабатывающий	иштетүүчү, иштеп чыга- руучу
образец	үлгү
образование	билим, билим берүү
образцовый	үлгүлүү
обратная сила закона	мыйзамдын кайтарым күчү
обращение граждан	жарандардын кайрылуулары
обременение	түйшүк тарттыруу
обследование	текшерүү
обслуживание	тейлөө
обстановка	жагдай
обстоятельный	толук
обстоятельство	жагдай
обстрел	аткылоо
обсуждение	талкуулоо
обуславливаться	шартталуу, себеп кылуу
обучение	окутуу, үйрөтүү
обходной лист	бошонуу барагы
обширный	кеңири, кенен
общегражданский паспорт	жалпы жарандык паспорт
общественно-политический	коомдук-саясий
общественные организации	коомдук уюмдар
Общественный Совет	Коомдук Кеңеш
общий	жалпы
общий курс в сфере внешней политики и безопасности	тышкы саясат жана кооп- суздук чөйрөсүндөгү жалпы багыт
общение	катташуу, баарлашуу, сүй- лөшүү



общественная дипломатия	коомдук дипломатия
общественное сознание	коомдук аң-сезим
общность	бирдейлик, жалпылык
объединение	1) биригүү; 2) бирикме
объективный	объективдүү
объявление	жарыялоо
объявление положения вой- ны	согуш абалын жарыялоо
объяснение	түшүндүрүү
обыкновенный	кадимки
обыск	тинтүү
обычай	үрп-адат
обязанности консула	консулдун милдеттери
обязанность	милдет
обязательно	милдеттүү түрдө, сөзсүз
обязательство	милдеттенме
овощеводство	жашылча өстүрүүчүлүк
овцеводство	кой чарбачылыгы
оглавление	мазмун
оглашение	жар салуу, угузуу
огнеупорный	отко чыдамдуу, отко күйбөс
оговор	жалаа
оговорка	эскертме
ограбление	тоноо, карактоо
ограничение	чектөө
однозначность	бир маанилүүлүк
однократная виза	бир жолку виза
односторонний акт	бир тараптуу акт
однородный	бир өңчөй, бир түрдүү
одобрение	жактыруу
ожесточение	эрегишүү, өчөшүү, каарда- нуу
ожесточенность	каардангандык, катаалдан- гандык



озабоченность	кам көргөндүк, бушаймандык
озеленение	жашылдандыруу
ознакомление	таанышуу
оккупация военная	аскердик оккупация (басып алуу)
окончательно	биротоло
окончательный	акыркы
окрестность	чет-жака, жака-бел
округ	округ
олигархия	олигархия, азчылык топтун бийлиги
олицетворение	так өзү, элестетүү
омбудсмен	акыйкатчы
опасность	кооптуулук
опекун	камкорчу
оперативно	ыкчам
операции ООН по поддержанию мира	БУУнун тынчтыкты жактоо боюнча операциялары
опечатать	мөөр басуу
описание	сүрөттөө, сыпаттоо
описание линии государственной границы	мамлекеттик чек ара сызыгын сүрөттөө
опись	тизим
оповещение	кабарлоо, кабар берүү
опознание	таануу
опора	таяныч
оппозиция	оппозиция
оправдательные документы	актоочу документтер
определение	1) аныктоо, белгилөө; 2) аныктама
опровержение	төгүнгө чыгаруу
оптация	тандоо
оптимальный	оптималдуу, эң ылайыктуу
оптимизм	оптимизм



опубликование	1) жарыялоо; 2) басып чыгаруу
оратор	чечен
орган внешних сношений	тышкы катыштар органы
органы внутренних дел	ички иштер органдары
органы государственной власти	мамлекеттик бийлик органдары
организация	уюм
организовать	уюштуруу
оригинал	түп нуска
ориентировать	багыттоо
оружие массового уничтожения	массалык түрдө жок кылуу куралы
осведомленность	кабардар болгондук, билгендик
освещение	жарык, жарыктандыруу
освидетельствование	күбөлөндүрүү
освобождение	бошотуу, куткаруу
освоение	өздөштүрүү
оседлое население	отурукташкан калк
осквернение	кордоо, булгоо
оскорбление	мазактоо, кемсинтүү
ослабление	начарлатуу, бошоңдотуу, алсыратуу
осложнение	татаалдашуу, оорлошуу
оснащение	жабдуу
основание	негиз, себеп
особенность	өзгөчөлүк, бөтөнчөлүк
особые территориальные режимы	өзгөчө аймактык режимдер
остаток на конец периода	мезгилдин аягындагы калдык
остаток на начало периода	мезгилдин башындагы калдык
остерегаться	сактануу, абайлоо



осторожность	сактык, этияттык
осужденный	соттолгон, кесилген
осуществить	жүзөгө ашыруу, иш жүзүнө ашыруу
отборочный	тандап алуучу
отвага	эрдик
отвергать	кабыл албоо, жаратпай коюу
ответственность	жоопкерчилик
ответственность междуна- родно-правовая	эл аралык укуктук жоопкер- чилик
ответственный	жооптуу
ответчик	жоопкер
отговорка	шылтоо
отдача	кайтаруу, кайтарым
отдел кадров	кадрлар бөлүмү
отечество	ата мекен
отзыв сотрудника	кызматкерди чакырып алуу
отзывная грамота	кайра чакыртып алуу гра- мотасы
отказ	баш тартуу
отличие	айырмачылык, өзгөчөлүк
отмена	жокко чыгаруу
отметить	белгилөө, белгилеп кетүү
отмывание денег	акчалардын изин жашыруу
отозвание дипломатического представителя	дипломатиялык өкүлдү ча- кырып алуу
отпечаток	из, так
отпуск	өргүү
отрасль	тармак
отречение	баш тартуу
отрешение	чыгаруу, бошотуу, ажыратуу
отрицание	тануу, моюнга албоо
отсрочка	мөөнөттү кийинкиге жыл- дыруу
отставать	калып калуу, артта калуу



отставка	кызматтан кетүү
отстоять	коргоп калуу, сактап калуу
отстранение	четтетүү
отступление	четтөө, чегинүү
отсутствие	жок болуу, жоктук
отчет	отчёт
отчетливо	так, даана
отчисление	чегерүү, чегерим, чыгаруу
отчуждение	ажыратуу
офис	кеңсе
официальная миссия	расмий миссия
официальная церемония	расмий азем, каада
официальный визит	расмий визит
официальный документ	расмий документ
официальный траур	расмий аза күтүү
официальный язык	расмий тил
оформление	тариздөө
оформление виз	визаларды тариздөө
оформление выездов за границу	чет өлкөгө чыгууну тариздөө
оформление протоколом	протокол менен тариздөө
офшорная зона	салыгы аз аймак
охрана окружающей среды	курчап турган чөйрөнү коргоо
оценка	баалоо, баа берүү
оцепление	курчап алуу
очевидный	айкын
очернение	каралоо
очистить	тазалоо
ошеломляющий	таң каларлык
ошибка	ката, жаңылыштык
ощутимый	сезилерлик



П

пагубный	бүлгүндүү
падение	түшүү, төмөндөө
пакет контрольный	контролдук пакет
пакт	пакт
паломничество	зыярат кылуу, ажыга баруу
памятная запись	эстеликке жазуу
панисламизм	панисламизм
паника	дүрбөлөң
панихида гражданская	жарандык зыйнат
панславянизм	панславянизм
парализовать	алсыздандыруу, күчүн кетирүү
парафирование международных договоров	эл аралык келишимдерди парафирлөө
Парижский клуб	Париж клубу
паритет	паритет, теңдештик, тең укуктуу
пароль	купуя белги
парламентёр	парламентёр
парламентская республика	парламенттик республика
партия	партия
партнеры по диалогу	диалог боюнча өнөктөштөр
партнерские отношения	өнөктөштүк мамилелер
партнерство во имя мира	тынчтыкты жактоочу өнөктөштүк
партнерство	өнөктөштүк
пассивный	пассивдүү, жигердүү эмес
патент	патент
патриот	мекенчил
пауза	тыным
первичный	алгачкы
первоначальный	баштапкы



первый секретарь первого класса	биринчи класстагы биринчи катчы
первичные учетные документы	алгачкы эсептик документтер
перевод	каторуу
переводчик	кормочу
перевозка	ташуу
переворот	төңкөрүш
переговоры	сүйлөшүүлөр
переговоры об ограничении стратегических вооружений	стратегиялык куралдарды чектөө жөнүндө сүйлөшүүлөр
передача	өткөрүп берүү
передовая группа	алдыңкы топ
передовик	алдыңкы
перелом	бурулуш, өзгөрүш
переменчивый	кубулма, өзгөрүлмө
перемещение	орун которуу, көчүрүү
перемирие	жарашуу, элдешүү
перенаселение	калктын ашыкча көбөйүүсү
переписка	кат алмашуу, кат жазышуу
перепись населения	калкты каттоо
перерабатывающее производство	кайра иштетүүчү өндүрүш
перерыв	тыныгуу, танапис
переселение	көчүрүү, көчүү
переселенцы	жер которгондор, көчүп келгендер
пересчет денежных средств	акча каражаттарын кайра эсептөө
пересчет по денежным ставкам	акча беренелери боюнча кайра эсептөө
перехват	кармап калуу, колго түшүрүү
переходный период	өткөөл мезгил



перечень	тизмек
перечисление	каторуу
период	мезгил
перманентное развитие	дайыма өнүгүп туруу
персона грата	кааланган адам
персона нон-грата	нон-грата персонасы, кааланбаган адам
персональный	персоналдык, жеке
перспективный	келечектүү, перспективдүү
петиция	петиция, жамааттык өтүнүч
печатные издания	басылмалар
пилотный проект	сынамдык долбоор
письменная поддержка	жазуу түрүндөгү колдоо
письмо-запрос	суроо-талап каты
питьевая вода	ичүүчү суу, таза суу
пламенный	жалындуу
планирование	пландоо, пландаштыруу
платеж	төлөм
платежное поручение	төлөм табыштамасы
плебисцит	жөнөкөй эл
племенное хозяйство	асыл тукум чарбачылыгы
плодотворный	жемиштүү, үзүрлүү
плотность	жыштык, тыгыздык
площадка	аянтча
побег	качуу
победитель	жеңүүчү
поборы	жыйымдар
побратимская связь	боордоштук байланыш
побуждение	ниет, максат
поведение	жүрүм-турум, кылык-жорук
поверенный в делах	ишенимдүү өкүл
поверхностно	үстүртөн
повестка дня	күн тартиби
повиновение	моюн сунуу, баш ийүү
повод	шылтоо, түрткү, себеп



повсеместно	бардык жерде
повстанцы	көтөрүлүшчүлөр
повторение	кайталоо
повышение	жогорулатуу
погашение	жабуу, жоюу
погашено заимствований от	мамлекеттик башкаруунун
других единиц госуправле-	башка бирдиктеринен өздөш-
ния	түрүү эсебинен жабылган
пограничные договоры	чек ара келишимдери
пограничная полоса	чек ара тилкеси
пограничный контроль	чек ара контролдоосу
погрешность	ката
погром	талкалоо, кыйратуу
подавление	басуу, токтотуу
подавляющий	басымдуу
подбор	ылгоо, тандоо
подготовка	даярдык, даярдоо
подгруппа	топчо
подданство	букаралык
подделка	жасалма
поддержание	кубаттоо, колдоо, сактоо
поддержка принимающей	кабыл алып жаткан өлкөнүн
страны	колдоосу
поделиться	бөлүшүү
подключение	кошуу
подкомитет	чакан комитет
подкрепление	кубат берүү, чыңдоо
подлинник	түп нуска
поднять	көтөрүү, жогорулатуу
подобающий	тиешелүү, ылайыктуу
подозрительный	шектүү
подпольный	жашыруун
подпункт	пунктча
подразделение	бөлүк, бөлүнүш



подробный	толук, майда-чүйдөсүнө чейин
подрыв	зыян кетирүү
подсобное хозяйство	көмөк чарба
подстанция	көмөк чордон
подстрекатель	шыкакчы
подсудимый	соттолуучу
подтверждение	тастыктоо, ырастоо, бышыктоо
подход	мамиле
подходящий	ылайыктуу
подчеркнуть	баса белгилөө, айрыкча белгилөө
подытожить	жыйынтыктоо
поездка	сапар
пожелание	каалоо, тилек
пожертвование	курмандык
пожизненный	өмүр бою
разрешение	уруксат, мүмкүндүк берүү
поздравление	куттуктоо
позиция	позиция, көз караш
познание	таануу, таанып билүү
поиск	издөө
поистине	чынында, чындыгында
показание	көрсөтмө
показатель	көрсөткүч
поколение	муун
покорить	багындыруу, жеңип алуу
покровитель	колдоочу, жактоочу, коргоочу
покушение	кол салуу
полагать	божомолдоо, ойлоо, эсептөө
политическая рабочая группа (ПРГ)	саясий жумушчу топ (СЖТ)
политическое убежище	саясий башпаанек



политология	саясат таануу
полномочия	ыйгарым укуктар
полноценный	толук кандуу
положение	жобо
Положение о консульстве	Консулдук жөнүндө жобо
Положение о консульских обязанностях	Консулдук милдеттер жөнүн- дө жобо
положительный	оң, жакшы, дурус
полоса	тилке
Полпред (полномочный пред- ставитель)	ыйгарым укуктуу өкүл
польза	пайда
пользование	пайдалануу
помилование	ырайым кылуу
помощник	жардамчы
поневоле	аргасыз, аргасыздан
понижение	төмөндөө, ылдыйлоо
понимание	түшүнүү
понуждение	мажбурлоо
понятие	түшүнүк
поощрение	сыйлоо; шыктандыруу
попечитель	камкорчу
поправка	түзөтүү, оңдоо
популяризовать	жайылтуу, кеңири таанытуу
попытка	аракет
поручение	тапшырма
поручительство	кепилчилик
порядок выдачи аккредита- ционной карточки	аккредитациялык картаны берүү тартиби
порядок контроля	контролдоо тартиби
порядок составления ликви- дационного и разделительно- го баланса	жоюучу жана ажыратуучу балансты түзүү тартиби
послание	кайрылуу, билдирүү
посланник	кичи элчи



последний	акыркы
последовательный	ырааттуу
последующий	кийинки, кезектеги
послов совет	элчилер кеңеши
послы-нерезиденты	резидент эмес элчилер
посодействовать	көмөктөшүү, жардамдашуу
посол	элчи
посольство (дипломатическое)	элчилик (дипломатиялык
представительство)	өкүлчүлүк)
посредничество	ортомчулук
поставка	жеткирүү, жеткирип берүү
постановление	токтом
постоянное место жительства	туруктуу жашаган жери
постоянный представитель	туруктуу өкүл
постоянное председательство	туруктуу өкүлчүлүк
постоянные представители	ШКУнун туруктуу өкүлдөрү
ШОС	
постоянный координатор	БУУ системасынын Кыргыз
системы ООН в Кыргызской	Республикасындагы турук-
Республике	туу координатору
поступательное развитие	ырааттуу өнүгүү
посягательство	кол салуу
потенциал	потенциал, дарамет, кудурет
потенциальный	потенциалдуу
поток	агым
потребитель	керектөөчү
потребительская корзина	керектөөчүлөрдүн талап кө-
	лөмү
потребность	керектөөчүлүк
похищение	уурдоо
почетные консулы	ардактуу консулдар
почетные консульские слу-	ардактуу консулдук кызмат-
жащие	чылар
пошлина	алым
поэтапное введение	этабы менен киргизүү
пояснительная записка	түшүндүрмө кат



права человека	адам укуктары
права интеллектуальной собственности	интеллектуалдык жеке менчик укугу
правила процедуры	жол-жобо эрежелери
правило	эреже
правительство	өкмөт
право	укук
право на наследство	мураска болгон укук
право на самоопределение	өзүн-өзү аныктоого болгон укук
право убежища	башпаанек укугу
правовая основа	укуктук негиз
правозащитник	укук коргоочу
правонарушение	укук бузуу
правоохранительные органы	укук коргоо органдары
правопреемство государств	мамлекеттердин укук улантуучулугу
правосудие	сот адилеттиги
празднование	майрамдоо
превышение	аша чабуу, ашуу
преамбула	кириш сөз
пребывание	жүрүү, туруу
превентивный	алдын ала эскертүүчү
превентивная дипломатия	превентивдүү дипломатия
преграда	тоскоол, тосмо
предатель	чыккынчы
предварительно	алдын ала
предвыборная агитация	шайлоо алдындагы үгүт
предел	чек
предложение	1) сунуш 2) сүйлөм (грам.)
предостережение	эскертме
предотвращение	болтурбоо
предписание	жазма буйрук, жазма эскертүү
предпочтение	артык көрүү



предприниматель	ишкер
предпринимательство	ишкердик
предприятие	ишкана
председатель	төрага
представительство	өкүлчүлүк
представить	берүү, көрсөтүү
представление	сунуштама
предстоящий	алдыда боло турган, келерки
предусматривать	алдын ала кароо, эске алуу
предусмотрительность	этияттык, сактык
предупреждение	алдын алуу
презентация	бетачар, презентация
президент	президент
преимущество	артыкчылык
прекращение	токтотуу
прекращение военных действий	аскердик иш-аракеттердин токтотулушу
прекращение действия международных договоров	эл аралык келишимдердин аракетинин токтотулушу
прения	жарыш сөз
преобразование	кайра өзгөртүү, кайра түзүү
преодоление	жеңүү
препроводить	андан ары жөнөтүү
препятствие	тоскоолдук
прервать	үзүү, бөлүү
прерогатива	артыкчылыктуу укук
пресечение	бөгөт коюу, тыюу салуу
преследование	куугунтуктоо, артынан түшүү
пресса	пресса, басма сөз
прессинг	басым, кысым
пресс-конференция	пресс-конференция, басма сөз жыйыны
престиж	аброй, барк, бедел
престолонаследие	тактыны мурастоо



преступление	кылмыш
преступность	кылмыштуулук
претендент	талапкер
претензия	доомат, талап
преткновение	жолтоо, кедерги, тоскоол
преференции	жеңилдиктер
прецедент	прецедент
приближенный	жакын адам
прибыль	пайда, киреше
приватизация	менчиктештирүү
приветствие	саламдашуу
привилегии	артыкчылыктар
привилегии и иммунитеты	өкүлчүлүктүн артыкчылык-
представительства	тары жана иммунитеттери
привлечение	тартуу
привлеченная инвестиция	тартылган инвестиция
привычный	көнүмүш адат болгон
приглашение	чакыруу
приговор	өкүм
пригодный	жарактуу
приготовление	даярдануу, даярдоо
приграничный	чек ара жанындагы
приём	кабыл алуу
приёмы дипломатические	дипломатиялык кабыл алуу-
	лар
признание	таануу
признание доходов или убыт-	кирешелерди же чыгашалар-
ков	ды таануу
признание международ-	эл аралык-укуктук таануу
но-правовое	
признательность	ыраазы болуу
признать утратившим силу	күчүн жоготту деп тааныл-
	сын
приказ	буйрук
прикосновенность	катышкандык, тиешеси бар-
	дык



прилагаемый проект	тиркелген долбоор
прилегающий	жанаша
приложение	тиркеме
применение	колдонуу
примечание	эскертүү
примирение	элдешүү, жарашуу
принадлежность	таандык, тиешелүүлүк
принимающее государство	кабыл алуучу мамлекет
принуждение к миру	тынчтыкка баш ийүүгө маж- бурлоо, аргасыз кылуу
принудительные меры ООН	БУУнун мажбурлоочу иш- чаралары
принцип международного права	эл аралык укук принциби
принцип сотрудничества	мамлекеттер ортосунда кыз- матташуу принциби
между государствами	мамлекеттердин эгемендүү
принцип суверенного равен- ства государств	теңчилик принциби
принцип территориальной	мамлекеттердин аймактык
целостности государств	бүтүндүк принциби
принцип взаимности	өз аралык принциби
принятие	кабыл алуу
приобретение	алуу, сатып алуу
приобщение	катыштыруу, тартуу
приоритет	артыкчылык
приоритеты государств	мамлекеттердин артыкчы- лыктары
приостановление	токтото туруу
природные ресурсы	жаратылыш ресурстары
присвоение	ыйгаруу, ыйгарып алуу
присоединение	кошулуу, кошуу
присутствие	болуу, катышуу
присяга	ант
приток	келүү, агып келүү
приходный ордер	кириштөө ордери



причина	себеп
причинение	келтирүү, учуратуу
проблема	көйгөй, проблема
проведение	өткөрүү, жүргүзүү
проверка	текшерүү
провоз	ташуу, алып өтүү
провозглашение	жарыялоо, угузуу, жар салуу
прогноз	божомол
продвижение	илгерилетүү, алдыга жылдыруу
продление	узартуу
«Продовольствие ради мира»	«Тынчтык үчүн азык-түлүк»
продолжительный	узакка созулган
продолжить	улантуу
продукт	өнүм
продуктивность	өндүрүмдүүлүк, азыктуулук, жемиштүүлүк, майнаптуулук, үзүрлүүлүк
продукция	өндүрүм
проект протокола	протоколдун долбоору
проект указа	жарлыктын долбоору
проект распоряжения	тескеменин долбоору
прожиточный минимум	жашоо-тиричилик минимуму
прозрачность	ачыктык
производство	өндүрүш
пролонгация	мөөнөтүн узартуу
промежуточный	аралык
промульгация	расмий жарыялоо
промышленность	өнөр жай
пропавшие без вести	дайынсыз жоголгондор
прописка	каттоо, каттоого алуу
проработка	иштеп чыгуу, иштөө
просветитель	агартуучу
просвещение	агартуу
просрочить	мөөнөтүнөн өткөрүп жиберүү



проступок	жорук
просьба об аккредитации	аккредитациялоо тууралуу өтүнүч
протезе	колдоочусу, таянычы бар адам
протекторат	протекторат, коргоочу
протекционизм	протекционизм
протест	протест, каршылык
противник	каршылаш, каршы жак
противодействовать	каршы аракеттенүү
противоречие	карама-каршылык
противостояние	тирешүү, каршылашуу
протокольные записи	протоколдук жазуулар
протокол дипломатический	дипломатиялык протокол
протокольное старшинство	протоколдук улуктук
протяженность	узундук
профилактика	профилактика, алдын алуу
профсоюз	кесиптик бирлик
процесс заключения догово- ров	келишимдерди түзүү про- цесси
процедура	жол-жобо
процент	пайыз
процесс	процесс
прочный	бекем, бышык, туруктуу
прошедший	өткөн
проявление	көрсөтүү, көрүнүш
прямой	түз, тике, ачык
псевдо	жалган, калп
псевдоним	купуя ысым
птицеводство	канаттуулар чарбачылыгы
публика	эл
публикация	1) жарыялоо, 2) басып чы- гаруу
публичное выступление	эл алдында сүйлөө



пункт пропуска через государственную границу
пункты пересечения границ

пунктуальность
путать

путевка
путеводитель
путевой лист
пушка
пытка

работоторговля
работа
рабочая поездка
рабочий визит
рабство
равенство
равновесие
равнозначный

равномерный

равноправие
равноценный

радикализм
радикальный
радиовещание
разбирательство
разборный
разбросанный
развал

мамлекеттик чек ара аркылуу өткөрмө пункту чек араны кесип өтүү пункттары
өтө тактык, өтө тыкандык
адашуу, адаштыруу, жаңылышуу, чаташуу
жолдомо
жол көрсөткүч
жол барагы
замбирек
кыйноо

Р

кул сатуу
жумуш, иш
жумушчу сапар
жумушчу визит
кулчулук
теңдик
тең салмактуулук
маанилеш, мааниси бирдей, окшош, сыяктуу
бир кылка, текши, бир калыпта
тең укуктуулук
бирдей баалуу, теңдеш баалуу
радикализм
радикалдуу
радиоберүү
териштирүү
ажыратылма, бөлүнмө
чачылган
бүлүнүү, бүлдүрүү



развалить	уратуу, бүлдүрүү
разведка	чалгын, чалгындоо
развернутый	кеңири, толук
развитие	өнүгүү, өрчүү, өркүндөө
развивающиеся государства	өнүгүп келе жаткан өлкөлөр
разглашение тайны государства	мамлекеттин сырын ачыкка чыгаруу
разграбление	талоо, талап кетүү, тоноо
разграничение	чектөө, чек коюу
разгром	кыйратуу, талкалоо
разгрузка	түшүрүү
разгул преступности	кылмыштуулуктун күчөшү
разделение труда	эмгектин бөлүштүрүлүшү
разжалование	кызматын (чинин) төмөндөтүү
разжигание	от жагуу, тутандыруу
разлагающий	бузуучу, тескери таасир кылуучу, жолдон чыгаруучу
различие	айырмачылык
разминирование	минаны зыянсыздыруу
разногласие	пикир келишпестик
разносторонний	ар тараптуу
разорвать	айруу, тытуу, жыртуу
разоружение	куралсыздануу, куралсыздандыруу
разработка	иштеп чыгуу, иштөө
растрастание	өрчүү, жайылуу
разрушение	кыйроо, бузулуу, бүлүнүү
разрыв дипломатических отношений	дипломатиялык мамилелерди үзүү, токтотуу
разрядка международной напряженности	эл аралык чыңалууну, курч абалды басаңдатуу, нормалдаштыруу
разрядить	бир аз тынчытуу, бошоңдотуу



разъяснение	түшүндүрүү
ранг	ранг
расизм	расизм
раскрытие преступления	кылмыштын бетин ачуу
расовая дискриминация	расалык басмырлоо
распад	кыйроо, бузулуу, кулоо
расписка	тил кат
распределение	бөлүштүрүү
распоряжение	тескеме
распространение	таралуу, таратуу, жайылуу, жайылтуу
рассадка гостей	меймандарды отургузуу
расследование	тергөө, териштирүү, иликтөө
рассылка	жөнөтмө, жиберме
расторжение	бузуу
расточительность	ысырапкорчулук
расформирование	таратып жиберүү, жоюу
расход	чыгым
расшифровка	чечмелөө
ратификация	ратификация, ратификация-лоо
ратификация соглашения	макулдашууну ратификациялоо
рациональный	рационалдуу, сарамжалдуу
реабилитация	реабилитациялоо, калыбына келтирүү
реагировать	жооп кайтаруу, өз мамилесин көрсөтүү, таасирленүү
реакция	реакция
реализация	ишке ашыруу
реальный	реалдуу
ревизия	текшерүү
революция	революция
регион	регион
регистрация	каттоо



региональные соглашения	региондук макулдашуулар
регистрация международных договоров	эл аралык келишимдерди каттоо
регламент	регламент
регламентировать	регламенттөө
регрессивный	регрессивдүү
регулирование	жөнгө салуу
регулирование кризисных ситуаций	кризистик кырдаалды жөнгө салуу
регулярный бюджет	жөнгө салынуучу бюджет
редактировать	редакциялоо
редемаркация границы	чек араларды кайра демаркациялоо
реестр оказываемых консульских услуг	көрсөтүлүүчү консулдук кызматтардын реестри
резервы на безнадежные долги	өнбөөчү карыздарга резервдер
резолюция	резолюция
резон	жүйө, себеп
резонанс	резонанс
реимпорт	кайра импорттоо
реквизит	маалым дарек
реки международные	эл аралык мүнөздөгү дарыялар
реки пограничные	чек ара дарыялары
рекомендация	сунуштоо, сунуштама
ректификация границы	чек араны түздөө, оңдоо
религиозная организация	диний уюм
религия	дин
ремесло	кол өнөрчүлүк
ремитализация территории	аймакты кайрадан куралдандыруу
ренегат	ренегат
рента	рента
рентабельность	рентабелдүүлүк



реорганизация	кайра уюштуруу
реорганизация заграничреж- дений	чет өлкөлөрдөгү мекемелер- ди кайра уюштуруу
репарации	репарациялар, калыбына келтирүү
репатриация	репатриация
реплика	реплика
репрессия	репрессия
репутация	зоболо
республика	республика
реставрация	калыбына келтирүү, жаңы- лоо
реституция	реституция
реструктуризация	кайра түзүмдөө
ресурс	ресурс
референдум	референдум
референц-номера	референц номерлер
реформа	реформа
реформировать	реформалоо
рецензия	рецензия
реципиент	реципиент
рецидив	рецидив, өнөкөт
решение	чечим
решение о заключении до- говора	келишим түзүү жөнүндө чечим
риск	тобокел, тобокелдик
риторика политическая	саясий риторика, саясий чечендик
род	1) уруу; 2) түр
родовое общество	уруучулук коом
розничная торговля	чекене соода
розыск	издөө
романтизм политический	саясий романтизм
роспись	кол коюу
ропуск	таркатуу



рост производства	өндүрүштүн өсүүсү
ротация	ротация, орун алмаштыруу
роялизм	роялизм
рубеж	чек
руководствоваться положением	жобону жетекчиликке алуу
рукопись	кол жазма
ручаться	кепил болуу
ручная кладь	кол жүк
рынок	рынок, базар

С

саботаж	саботаж
сальдо	сальдо
салют в международной практике	эл аралык практикадагы салют
саммит	саммит
самооборона в международном праве	эл аралык укукта өзүн-өзү коргоо
самостоятельный	өз алдынча
санация	санация
санкции в международном праве	эл аралык укуктагы санкциялар
сатисфакция	сатисфакция
сбалансированный	теңдемделген
сближение	жакындашуу, жакындаштыруу
сборы за выдачу и продление виз	визаларды берүү жана узартуу үчүн жыйымдар
сведения	маалымдар
свержение	кулатуу, түшүрүү
сверка	салыштырып текшерүү, салыштыруу
светское государство	светтик мамлекет
светское общество	светтик коом



свидетель	күбө
свидетельство	күбөлүк
свидетельствование подлинности подписи	коюлган колдун аныктыгын күбөлөндүрүү
свидетельствование копий документов	документтердин көчүрмөлөрүн күбөлөндүрүү
свидетельство о праве плаванья под флагом Кыргызской Республики	Кыргыз Республикасынын туусу астында сууда сүзүү укугу тууралуу күбөлүк
свобода	эркиндик, азаттык, боштондук
свободный	эркин
свободная экономическая зона	эркин экономикалык чөлкөм
свод законов	мыйзамдардын жыйындысы
сводка	жыйынды, топтомо маалымат
связь	байланыш
священный	ыйык
сделка	бүтүм
себестоимость	өздүк нарк
Северо-Атлантический Альянс	Түндүк Атлантика Альянсы
сегмент	сегмент
сейсмический	сейсмикалык
секвестировать	секвестирлөө
Секретариат ООН	БУУнун Катчылыгы
Секретариат ШОС	ШКУнун Катчылыгы
Секретарь Совета безопасности	Коопсуздук кеңешинин Катчысы
секретность	жашыруундук
селекция	селекция
сельское хозяйство	айыл чарбасы
сенат	сенат
сепаратные переговоры	сепараттык сүйлөшүүлөр



сепаратизм	сепаратизм
сервисная служба	тейлеме кызмат
сервитут	сервитут
сертификат	тастыктама
сеть	тарам, желе (инф.), тор
сигнал	белги, ишарат
силовые структуры	күч түзүмдөрү
символ	символ
симуляция	анткорлук, симуляция
синдикат	синдикат
синкретизм	синкретизм
синхронизация	синхрондоштуруу
система коллективной безопасности	жамааттык коопсуздук системасы
система государственной службы	мамлекеттик кызмат системасы
скандал	чатак
слава	даңк
следователь	тергөөчү
следственный изолятор	тергөө абагы
следствие	тергөө
слежка	андуу
слияние	биригүү
словесный портрет	оозеки сүрөттөлгөн портрет
служащие	кызматчылар
служба государственного протокола	мамлекеттик протокол кызматы
служба спасения	куткаруу кызматы
служебная поездка	кызматтык сапар
слушания	угуулар
смертная казнь	өлүм жазасы
смета	смета
смягчение наказания	жазаны жеңилдетүү
снабжение	жабдуу
снижение	төмөндөө, төмөндөтүү



снятие	алып таштоо, алып салуу
собеседник	маектеш
собеседование	маектешүү, аңгемелешүү
соболезнование	көңүл айтуу
собрание	чогулуш, жыйналыш, жыйын
собственник	менчик ээси
собственность	менчик, жеке менчик
совершение консульских действий	консулдук иш-аракеттерди жасоо, ишке ашыруу
совершенствование	өркүндөтүү
совет	кеңеш
Совет безопасности ООН	БУУнун Коопсуздук кеңеши
Совет глав государств-членов ШОС	ШКУга мүчө мамлекеттердин башчыларынын кеңеши
Совет глав правительств ШОС	Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин Өкмөт башчыларынын кеңеши
Совет Европы	Европа Кеңеши (Батыш Европа өлкөлөрүнүн эл аралык өкмөттөр аралык уюму)
Совет Министров иностранных дел (СМИД)	Тышкы иштер министрлер кеңеши (ТИМК)
Совет мудрецов	Даанышмандар кеңеши
Совет Национальной безопасности США	АКШнын Улуттук коопсуздук кеңеши
Совет национальных координаторов	Улуттук координаторлор кеңеши
Совет опеки	Камкордук кеңеши
советник 1-класса	1-класстагы кеңешчи
совещание	1) кеңешүү, акылдашуу; 2) кеңешме
совещательный орган	кеңешүүчү орган
совместный	биргелешкен
совмещение	айкалыштыруу



совокупный	жыйынды
современник	замандаш
современный	заманбап, азыркы учурдагы
согласие	макулдук
согласно	ылайык, шайкеш
согласование	макулдашуу
соглашение о правитель- ственных закупках	өкмөттүк сатып алуулар жө- нүндө макулдашуу
соглашения между сторо- нами	тараптар ортосундагы макул- дашуулар
Соглашение о привилегиях и иммунитетах	Артыкчылыктар жана им- мунитеттер жөнүндө макул- дашуу
Соглашение о сохранении и использовании биоресурсов	Биоресурстарды сактоо жана пайдалануу жөнүндө макул- дашуу
содействие	көмөктөшүү
содержательная беседа	мазмундуу маек
содружество	шериктештик, ынтымак- туулук
соединенный	бириккен, кошмо
созидательность	жаратмандык
созыв	чакырылыш
сокрушительный	кыйратуучу, кыйраткыч
сокрытие	жашыруу
солдат	жоокер
солидарность	тилектеш, ортоктоштук
солидный	көрүнүктүү
сомнительный	шектүү
сообщать	билдирүү, кабар берүү, ка- барлоо
сообщение	билдирүү, кабар
сообщество	коомчулук, коомдоштук
сооружение	курулма
соответствие	ылайыктуулук, шайкештик



соответствующий	тийиштүү, ылайыктуу
соответствующая резолюция	тийиштүү резолюция
соответствующий счет ак- тивов	активдердин тиешелүү эсеби
соотечественник	мекендеш
соотношение	катыш, байланыш
соперничество	теңтайлаштык, атаандаштык
сопоставление	салыштыруу
сопредельный	чектеш
сопредседатели	тең төрагалар
сопроводительное письмо	коштомом кат
сопротивление	каршылык, каршылык көр- сөтүү
сопутствующий	коштоочу
соразмерный	өлчөмдөш
соревнование	мелдеш, жарыш
соседство	коңшулук, коңшулаштык, кошуналык
сосредоточиться	көңүл коюу, ыкылас коюу
состав	курам
состояние	абал
состязание	мелдеш, мелдешүү
состязательность	атаандаштык
сотрудничество	кызматташтык, кызматта- шуу
сотрудничество государств в области культуры	мамлекеттердин маданият жаатындагы кызматташуусу
социальная политика	социалдык саясат
социальное равенство	социалдык теңдик
социальное неравенство	социалдык теңсиздик
союз	бирлик
спад	төмөндөө, түшүү, азаюу
спасатель	куткаруучу
специализированный	адистештирилген
специалист	адис



специалисты по борьбе с терроризмом	терроризм менен күрөшүү боюнча адистер
специальная миссия	атайын миссия
специальные средства	атайын каражаттар
специфика	өзгөчөлүк
спецификация	өзгөчөлөө, өзгөчөлөнүү
списание	эсептен чыгаруу
списано заимствований от других единиц госуправления	мамлекеттик башкаруунун башка бирдиктеринен өздөштүрүү эсебинен чыгарылган тизме
список	чаташуу, чырмалышуу, чие-ленүү
сплетение	бириккендик
сплоченность	демөөрчү
спонсор	талаш, тартыш, талаш-тартыш
спор	эл аралык талаш-тартыш
спор международный	спорттук мелдештер
спортивные соревнования	спорттук-массалык иш-чаралар
спортивно-массовые мероприятия	жөндөмдүүлүк
способность	адилеттик принциби
справедливости принцип	маалым кат
справка	маалымдама
справочник	сурам
спрос	салыштырма таблица
сравнительная таблица	согуш, уруш, кыргын
сражение	чөйрө
среда	жалпыга маалымдоо каражаттары (ЖМК)
средства массовой информации (СМИ)	саясат жана бийлик каражаттары
средства политики и власти	каражат
средство	тышкы саясат каражаты
средство внешней политики	



срок	мөөнөт
срок пребывания в стране	өлкөдө жүрүү мөөнөтү
срочно	шашылыш
срыв	үзгүлтүк, үзгүлтүккө учу- ратуу
ссылка	шилтеме
стабилизировать	турукташтыруу, стабилдеш- тирүү
стабильность	туруктуулук, стабилдүүлүк
стагнация	стагнация
стадия	баскыч
стажировка	такшалма
стандарт	стандарт
стандартизация	стандартташтыруу
станция	станция, чордон
старшинство дипломатиче- ское	дипломатиялык улуктук (дипломатиялык протокол- дун маанилүү эрежелеринин бири)
статус	статус
статус-кво	кво-статусу
статут	статут
статья	берене
стенограмма	стенограмма
степень	даража
стереотип	стереотип, көнүмүш, калып
стиль	стиль
стимулирование	дем берүү, кызыктыруу
стихийные бедствия	табигый кырсык
столица	борбор
столкновение	кагылышуу
стороны	тараптар
стража	сакчы, кароол
страна	өлкө
страна пребывания	жүргөн өлкө, жүрүү өлкөсү



страны с переходной экономикой	экономикасы өткөөл абалдагы өлкөлөр
стратегия	стратегия
стратегическое развитие	стратегиялык өнүгүү
страхование	камсыздандыруу
стремление	умтулуу
структура	түзүм, түзүлүш
ступень	баскыч, тепкич
стычка	кагылыш, уруш, жаңжал
стяг	асаба
субагент	субагент
субаренда	субижара
субсидия	субсидия
субъекты международного права	эл аралык укук субъекттери
суверенитет	эгемендик
суверенитет государства	мамлекеттин эгемендиги
суверенное равенство государств	мамлекеттердин эгемендик тендиги (эл аралык укуктун негизги принциптеринин бири)
суверенность	эгемендүүлүк
судимость	соттолгондук, соттуулук
судопроизводство	сот өндүрүшү
суммарный	кошунду
суровый	каардуу, катаал, катуу
сутки	сутка
сухопутные войска	куртактыктагы аскерлер
существенный	олуттуу
существовать	жашоо, күн көрүү, жан сактоо
сущность	маңыз
сфера	чөйрө
сформировать	түзүү, уюштуруу
схема	схема, сөлөкөт



сценарий
счет
Счетная палата
съезд
сырье



сценарий
эсеп
Эсеп палатасы
съезд
чийки зат

Т

табель
таинство
тайна переписки
тайные договоры
такса
тактика политическая
тактические учения
тактично
таможенная декларация
таможенные привилегии
таможенный контроль
Таможенный союз
танкер
тандем
тариф
тарифное регулирование
твердая валюта
твердые отходы
творение
творческая деятельность
текст
текстильная промышлен-
ность
текучесть рабочей силы
текущий
телеграмма

табель
сырдуулук
кат алышуу сыры
жашыруун келишимдер
так баа
саясий тактика
тактикалык окуулар
сылыктык менен
бажы декларациясы
бажы артыкчылыктары
бажы контролу
Бажы бирлиги
танкер
тандем
тариф
тарифтик жөнгө салуу
туруктуу валюта
катуу калдыктар
чыгаруу, жасоо, жаратуу
чыгармачылык ишмердик
текст
текстиль өнөр жайы
жумушчу күчүнүн турук-
суздугу
учурдагы, үстүбүздөгү, күн-
дөлүк
телеграмма



телесное повреждение	денеге зыян келтирүү
телефонограмма	телефонограмма
темпы экономического роста	экономикалык өсүү темпи
тенденция	тенденция
теневая экономика	көмүскө экономика
теократия	теократия
теория государственного выбора	мамлекеттик тандоо теориясы
теория домино	домино теориясы
теория рыночной экономики	базар экономикасынын теориясы
теплица	күнөскана
теплоэлектроцентраль	жылууулук электр борбору
термин	термин
терминал	терминал
территория	аймак
территория государственная	мамлекеттик аймак
территориальное верховенство	аймактык үстөмдүк
терроризм	терроризм
терроризм международный	эл аралык терроризм
типовой договор	типтүү келишим
тестирование	тестирлөө
техника безопасности	коопсуздук техникасы
техногенная катастрофа	технотектүү апаат
технология	технология
течение	агым, багыт
типовой проект	типтүү долбоор
тиран	тиран, залим, эзүүчү
титул	титул
товарно-денежные отношения	товардык-акча мамилелери
товарооборот	товар жүгүртүмү
товаропотребитель	товар керектөөчү
толерантность	сабырдуулук, көтөрүмдүүлүк



толкование	чечмелөө, түшүндүрүү
толкование голосования	добуш берүүнү түшүндүрүү
толкование международных договоров	эл аралык келишимдерди чечмелөө
толщина	жоондук, калыңдык
тонкость	1. жукалык, ичкелик; 2. сезимталдык
топливо	отун
топливно-энергетический комплекс	отун-энергетикалык комплекс
торги	тоорук
торговля свободная	эркин соода
Торгово-промышленная палата КР	КРдин Соода-өнөр жай палатасы
Торговое представительство КР	КРдин соода өкүлчүлүгү
тоталитаризм	тоталитаризм
травма	жаракат, мертинүү
трагедия	трагедия, кайгы
традиция	салт
традиционные игры	салттуу оюндар
траектория полета	учуу траекториясы
трайбализм	уруучулдук, трайбализм
трактат	трактат
трактовка	түшүндүрүү, түшүнүк берүү, талкуулоо
транзит международный	эл аралык транзит
трансляция	берүү
транснациональный	улуттар аралык
транснациональная угроза	улуттар аралык коркунуч
транспорт	унаа, транспорт
транспортировка	ташуу, транспортировкалоо
трансфер	трансфер
трансформация	трансформациялоо
транш	транш



трасса	трасса, кан жол
траст	траст
трата	сарптоо, жумшоо
траур	аза күтүү
трафик	трафик
требование	талап
требовать	талап кылуу
тревога	айгай
трезвый подход	сергек мамиле
тренинг	тренинг, машыгуу
трест	трест
третейское разбирательство	бейтарап териштирүү
третьи государства	үчүнчү мамлекеттер
трибуна	трибуна
трикотаж	токума
трибунал	трибунал
триумф	триумф
«Тройка»	«Үчилтик»
трубопровод	өткөргүч түтүк
трудовой договор	эмгек келишими
трудоспособное население	эмгекке жарактуу, эмгекке жөндөмдүү калк
трудящийся	эмгекчи
тур	тур
турбина	турбина
туризм	туризм
тушение	өчүрүү
тщательный	кылдат, тыкан
тщеславный	даңкка умтулуучу текебер
тщетно	натыйжасыз, текке кетүү, курулай
тюрьма	түрмө
тяжелый	оор, кыйын, катуу, салмактуу
тяжкие преступления	оор кылмыштар



У

убедительный	ишенерлик, ишенимдүү
убеждение	ынаным, ынандыруу,
убежище	баш калка
убежище дипломатическое	дипломатиялык баш калка- лоо
убежище политическое	саясий баш калкалоо
убыток	чыгаша
уважение государственного	мамлекеттин эгемендигин
суверенитета	урматтоо
уважительный	жүйөлүү, жөнү бар, негиздүү
уведомление	кабарлама, кабарландыруу
увеличение спроса	суроо-талаптын, сурамдын көбөйүшү
уверение	ишендирүү, ынандыруу
уверенность	ишенимдүүлүк
увольнение	бошотуу
угнетение	эзүү
уголовная ответственность	кылмыш (жазык) жоопкер- чилиги
уголовный кодекс	жазык кодекси
уголовное дело	жазык иши
уголовный закон	жазык мыйзамы
угроза	коркунуч
угроза информационной без- опасности	маалыматтык коопсуздук коркунучу
удельная цена	салыштырмалуу баа
удержание	кармап калуу
удобный	ыңгайлуу
удовлетворение	канааттандыруу, ыраазы кылуу
удостоверение	1) ырастоо; 2) ырастама
узкие специальности	тар адистиктер
указ	жарлык



указание	көрсөтмө
уклонение	четтөө, баш тартуу, качуу
укрепление	бекемдөө, чыңдоо
укрепление экономического сотрудничества и развития	экономикалык кызматташууну бекемдөө жана өнүгүү
укрупнение	ирилештирүү
укрывательство	жаап-жашыруу
уладить	жөнгө салуу, иретке келтирүү
улика	илинчек
ультиматум	ультиматум, кескин талап
умышленный	атайын жасалган, билип туруп кылынган
универсальный	универсалдуу, ар тараптуу
унитарное государство	биримдиктүү мамлекет
унифицирование	бирдейлештирүү
уния международная	эл аралык биригүү
уничтожение	жоюу, жок кылуу
уполномоченное лицо	ыйгарым укуктуу жак
уполномоченный	ыйгарым укуктуу
уполномоченный предста- витель	ыйгарым укуктуу өкүл
упоминание	эскертүү, эске салуу
управление	башкаруу, башкармалык
управление персоналом	персоналды башкаруу
управление обществом	коомду башкаруу
управляющий	башкаруучу
упразднение	жоюу, аракетин токтотуу
упрощение процедуры	жол-жоболорду жөнөкөйлөтүү
упрощенный визовый режим	жөнөкөйлөтүлгөн визалык режим
упущение	колдон чыгарылган
урбанизация	урбанизациялоо, шаардаштыруу



урегулирование	жөнгө салуу, нукка салуу
уровень общественного развития	коомдук өнүгүүнүн деңгээли
урон	зарар
условия соглашений, договоров	макулдашуулардын, келишимдердин шарттары
условный	шарттуу
усовершенствование	өркүндөтүү
устав международной организации	эл аралык уюмдун уставы
Устав ООН	БУУнун Уставы
установленный порядок	белгиленген тартип
устойчивый	туруктуу
устранение	жоюу, четтетүү
устремление	умтулуу, көздөө
устройство	түзүлүш
усугубить	оорлотуу, күчөтүү
утверждение	бекитүү, ырастоо
утвержденный постановлением	токтом менен бекитилген
утилизация	керектөө, утилдештирүү
уточнение	тактоо
утрата	жоготуу
ухудшение	начарлоо, начарлатуу
участие	катышуу
участок	участок, тилке
учет	эсепке алуу, каттоо
учреждение	мекеме
учредитель	уюмдаштыруучу, түзүүчү, уюмдаштыргыч
учредительская прибыль	уюмдаштыруучу пайда
ущемление	кысуу, кысылуу, кемсинтүү
ущерб	зыян, залал
уязвимый	аярлуу, алсыз, аялуу



Ф

фаза	фаза
факсимиле	факсимиле
факт	факт
фактор	фактор, себеп
фактически	иш жүзүндө
фактические инвестиции	иш жүзүндөгү инвестициялар
фальсификация политическая	саясий бурмалоо
фальшивый	жасалма
федерация	федерация
фермерское и крестьянское хозяйство	фермердик жана дыйкан чарбалары
физическое лицо	жеке жак
финансирование	каржылоо
финансовая организация	финансылык уюм
финансово-промышленная корпорация	финансылык-өнөр жай корпорациясы
фискальная политика	фискалдык саясат
фитосанитарный контроль	фитосанитардык контролдоо
флагман	флагман
фонд гуманитарного права	гуманитардык укук фонду
фонд развития	өнүктүрүү фонду
форма	1) форма; 2) түр; 3) калып; 4) тариз
форма международных договоров	эл аралык келишимдер формасы
формальность	формалдуулук, жасалмалык
формат	формат
формирование	1) калыптануу, калыптандыруу; 2) түзүү, түзүлүү
форсирование	ыкчамдатуу, тездетүү
форс-мажор	форс-мажор
форум	форум



фракция
фундамент
функция
функционирование



фракция
пайдубал
функция, иш милдет
иштеши

Х

Хельсинкский акт
химическое и бактериоло-
гическое (биологическое)
оружие
хищение
ходатайство
хозяйствующий субъект
холодная война
холодное оружие
хранение документов о рати-
фикации
хронологический порядок
хронология
хунта

Хельсинки актысы
химиялык жана бактериоло-
гиялык (биологиялык) курал
уурдоо
өтүнүч
чарбакер субъект
кансыз согуш
атылбас курал-жарак
ратификациялоо жөнүндө
документтерди сактоо
хронологиялык тартип
хронология, ырааттуулук
хунта, аскердик башкаруу

Ц

целевое использование
целевые программы
целенаправленность
целесообразность
целеполагание в политике
цели политики и власти
целостность
цель
цензура
ценные бумаги
ценности политические
ценовая политика

максаттуу пайдалануу
максаттуу программалар
максатка багытталгандык
максатка ылайыктуулук
саясатта максатын аныктоо
саясаттын жана бийликтин
максаттары
бүтүндүк
максат, мүдөө
цензура, чектөө
баалуу кагаздар
саясий баалуулуктар
баа саясаты



центральный банк
центр гуманитарного права
централизация управления
центр управления воздушным движением
Центральная Европа
церемония подписания протокола
цессия
циркуляр
циркулярное письмо
цитировать
цифровой

борбордук банк
гуманитардык укук борбору
башкарууну борборлоштуруу
аба кыймылын башкаруу борбору
Борбордук Европа
протоколго кол коюу аземи

цессия
циркуляр
буйруктуу кат
цитаталоо
санариптик

Ч

чартер
частично

частная жалоба
частный интерес
частота
человеческий потенциал

челночная дипломатия
честь
чиновник
чистые активы
членство
членский взнос
чрезвычайный
Чрезвычайный и Полномочный Посол
чрезвычайные ситуации
чрезвычайные законы

чартер
жарым-жартылай, толук эмес
жеке даттануу, арыздануу
жеке кызыкчылык
жыштык
адам дарамети, мүмкүнчүлүгү
ортомчулук дипломатия
абийир, ар намыс
кызмат адамы, аткаминер
таза активдер
мүчөлүк
мүчөлүк төгүм
өзгөчө, атайын, чукул
Атайын жана Ыйгарым укуктуу Элчи
өзгөчө кырдаалдар
өзгөчө мыйзамдар



Ш

шаблон
шаманство
шантаж
шествие
шовинизм
шпионаж

штаб
штандарт
штатная должность
штатное расписание
штат управления
штраф
штурм

калып, үлгү
бакшылык
опуза, коркутуу
жүрүш
шовинизм, улутчулдук
1) тыңчылык, 2) шпиондук
штаб
штаб
штандарт
штаттык кызмат орду
штаттык ырааттама
башкаруу штаты
айып пул, айып
чабуул

Э

эвакуация
эволютаризм
эволюция
эгида
эквивалентный
экзекватура
экземпляр
экипаж
экология
экссклюзивный

экспансия
экспатриация
экспедиция
эксперимент
эксперт
экспертиза

эвакуация
эволютаризм
эволюция
калка
эквиваленттүү
экзекватура
нуска
экипаж
экология
экссклюзивдүү, кайталангыс,
өзгөчө
экспансия
экспатриация
экспедиция
эксперимент
эксперт
экспертиза



эксплуатация	эксплуатациялоо, пайдалануу, колдонуу, иштетүү
экспорт	экспорт
экспроприация	экспроприация
экстерриториальность	эксаймактуулук
экстрадиция	экстрадиция
экстраординарный	адаттан тышкары, кадыресе эмес
экстремизм	экстремизм
экстренный	өтө шашылыш, өтө тез, чукул түрдө
эксцесс	эксцесс
электронная виза	электрондук виза
электронная торговля	электрондук соода
электронный перевод	электрондук которуу, электрондук чегерүү
эмансипация	эмансипация, боштондук
эмбарго	эмбарго, тыюу салуу
эмблема	эн белги
эмигрант	эмигрант
эмиссар	эмиссар
эмоция	эмоция
эндшпиль	эндшпиль, корутунду бөлүк
энергетическая безопасность	энергетикалык коопсуздук
энергетическая хартия	энергетикалык хартия
энергия	энергия, күч-кубат
энтузиазм	энтузиазм, кайрат, жигер
энтузиаст	энтузиаст
энциклопедия	энциклопедия
эпидемия	эпидемия
эпицентр	чок орто, чордон
эскалация	чыңалтуу, абалды күчөтүү, ырбатуу
эскорт	эскорт
этап	этап, баскыч



этичный
эффект
эффективность



этикалуу, адептүү
таасир, натыйжа, майнап
натыйжалуулук, майнап-
туулук, үзүрдүүлүк

Ю

юридическая консультация
юридическая компания
юридическая обязанность
юридическая ответствен-
ность
юридические силы
юридические услуги

юридическое лицо
юрисдикция государства
юстиция

юридикалык консультация
юридикалык компания
юридикалык милдет
юридикалык жоопкерчилик

юридикалык күчтөр
юридикалык кызмат көрсө-
түүлөр
юридикалык жак
мамлекеттин юрисдикциясы
юстиция

Я

ядерное разоружение
ядерное/химическое/биоло-
гическое оружие
языки официальные и рабо-
чие (дипломатический язык)
язык дипломатии
языки договоров, соглаше-
ний
Ямайское валютное согла-
шение
ярмарки вексельные
Японский промышленный
стандарт

ядролук куралсыздануу
ядролук/химиялык/биоло-
гиялык курал
расмий жана жумушчу тил-
дер (дипломатиялык тил)
дипломатиянын тили
келишимдердин, макулда-
шуулардын тили
Ямайка валюталык кели-
шими
векселдер жарманкеси
Япон өнөр жай стандарты



Эл аралык уюмдардын аталышы

Административный комитет по координации (АКК)	Координациялоо боюнча административдик комитет
Ассоциация государств Юго-Восточной Азии (АСЕАН)	Түштүк-Чыгыш Азия мамлекеттеринин ассоциациясы (АСЕАН)
Азиатская финансово-инвестиционная корпорация	Азия финансылык-инвестициялык корпорациясы
Азиатский альянс развития инфраструктуры (ААРИ)	Инфраструктураны өнүктүрүү Азия альянсы
Азиатский банк развития (АБР)	Азия өнүктүрүү банкы (АӨБ). 1966-ж. негизделген. Штаб-квартирасы Филиппиндин Манила шаарында жайгашкан. Негизги максаты – Азия жана Ыраакы Чыгыш өлкөлөрүнүн экономикаларынын өсүшүнө дем берүү
Азиатский банк развития и реконструкции (АБР)	Азия өнүктүрүү жана реконструкциялоо банкы (АӨРБ)
Азиатский институт развития (АИР)	Азия өнүктүрүү институту (АӨИ)
Азиатский совет по промышленному развитию (АСПР)	Өнөр жайды өнүктүрүү боюнча Азия кеңеши
Азиатский союз парламентариев (АСП)	Азия парламентарийлер бирлиги (АПК)
Азиатский фонд для устойчивого развития	Туруктуу өнүгүү үчүн Азия фонду



Азиатский центр развития (АЦР)

Азиатское общество

Азиатский фонд устойчивого роста

Азиатский фонд устойчивого развития

Азиатско-Тихоокеанский совет (АЗПАК)

Азиатско-Тихоокеанский центр по административной деятельности в целях развития (АТЦАР)

Азиатско-Тихоокеанский центр по вопросам женщин и развития (АТЦЖР)

Азиатско-Тихоокеанский центр развития (АТЦР)

Азиатско-Тихоокеанское экономическое сотрудничество (АПЕК)



Азия өнүктүрүү борбору

Азия коому.

Чыгыш таануу уюму 1784-жылы 15-январда Калькуттада негизделген

Азия туруктуу өстүрүү фонду

Азия туруктуу өнүктүрүү фонду

Азия-Тынч океан кеңеши.

Тышкы коркунучтардын алдында өзүнүн бүтүндүгүн жана эгемендигин сактоо максатында 1966-ж. коммунисттик эмес 9 өлкөнүн биригүүсү Өнүктүрүү максатындагы административдик ишмердүүлүк боюнча Азия-Тынч океан борбору

Аялдар жана өнүктүрүү маселелери боюнча Азия-Тынч океан борбору

Азия-Тынч океан өнүктүрүү борбору (АТӨБ)

Азия-Тынч океан экономикалык кызматташтыгы (АТЭК). Региондук соода жана капитал сарптоону жеңилдетүү жана либералдаштыруу жаатында кызматташуу үчүн Азия-Тынч океан регионунун 21 өлкөсүнүн экономикасынын форуму. 1989-ж. түзүлгөн.



Арабская лига - Лига арабских государств



Араб лигасы – Араб мамлекеттеринин лигасы.

Араб мамлекеттерин жана араб тили расмий тилдеринин бири болгон, алар менен достук мамиледеги араб эмес бир катар мамлекеттерди бириктирген эл аралык уюм. 1945-ж. негизделген

Ассоциация государств Юго-Восточной Азии (АСЕАН)

Түштүк-Чыгыш Азия мамлекеттеринин ассоциациясы (АСЕАН).

Түштүк-Чыгыш Азиянын 10 мамлекети тарабынан 1967-ж. негизделген саясий, экономикалык жана маданий өкмөттөр аралык уюм

Ассоциация академий наук стран Азии (ААНА)

Азия өлкөлөрүнүн илимдер академияларынын ассоциациясы

Ассоциация международного права

Эл аралык укук ассоциациясы.

Эл аралык укук жана анын ченемдерин колдонууну өнүктүрүү менен алектенген эл аралык өкмөттүк эмес уюм

Африканский банк развития (АфБР)

Африка өнүктүрүү банкы (АфӨБ).

Бүткүл Африка континентинде экономиканы өнүктүрүүгө көмөктөшүү максатында Африка биримдиги уюму тарабынан 1964-ж. түзүлгөн банк

Банк международных расчетов (БМР)

Эл аралык эсептер банкы (ЭЭБ).

Борбордук банктар ортосундагы кызматташууга көмөктөшүү жана эл аралык финансылык эсептөөлөрдү жеңилдетүү милдети жүктөлгөн эл аралык финансы уюму жана



Балтийский деловой консультативный совет (БДКС)

Боннская конференция Совета по выполнению мирного соглашения

Бюро ОБСЕ по демократическим институтам и правам человека (БДИПЧ ОБСЕ)

Ближневосточное агентство ООН для помощи палестинским беженцам и организации работ (БАПОР)

Бюро Интерпола

экономикалык, акча-насыя изилдөө борбору. 1930-ж. негизделген

Балтика ишкерлер консультативдик кеңеши (БИКК)

Тынчтык келишимин аткаруу боюнча кеңештин Бонн конференциясы. Афганстандын тынчтык жашоого өтүү маселелери боюнча 2001-ж. ноябрында Бонн шаарында өткөн конференция

ЕККУнун демократиялык институттар жана адам укуктары боюнча бюросу (ЕККУ ДИАУБ).

ЕККУнун адам укуктарын жана негизги эркиндиктерин урматтоону камсыздоо, демократиялык институттарын бекемдөө жана коргоо менен алектенген институттарынын бири. 1990-ж. негизделген

БУУнун палестиналык качкындарга жардам берүү жана ишти уюштуруу үчүн Жакынкы Чыгыш агенттиги (ПКЖИУЖА).

Сирияда, Ливанда, Газа секторунда Палестина качкындары үчүн билим берүү, саламаттык сактоо жана социалдык кызматтарды көрсөтүү максатында 1949-ж. түзүлгөн уюм Интерпол бюросу.

Интерпол – Эл аралык кылмыш полициясы уюмунун кыскача аталышы – мамлекеттердин улуттук укук коргоо органдарынын жалпы кылмыштуулук менен күрөшүү боюнча



Бюро по сокращению
риска бедствий ООН
Бюро по координа-
ции борьбы с органи-
зованной преступно-
стью (БКБОП)

Всемирная метеоро-
логическая организа-
ция (ВМО)

Всемирная организа-
ция интеллектуаль-
ной собственности
(ВОИС)

Всемирный совет
мира (ВСМ)

аракеттерин бириктирүү максатын-
да 1923-ж. түзүлгөн эл аралык уюм
БУУнун Табигый кырсыктар тобо-
келдигин азайтуу боюнча бюросу
Уюшкан кылмыштуулукка каршы
күрөшүүнү координациялоо бюросу
(УКККБ).

КМШга мүчө мамлекеттердин ички
иштер министрликтеринин жана
мамлекеттик органдарынын уюшкан
кылмыштуулук, терроризм менен
күрөшүүдө майнаптуу өз ара ара-
кеттенүүсүн камсыздоо максатында
түзүлгөн туруктуу орган

Бүткүл дүйнөлүк метеорологиялык
уюм (БМУ).

БУУнун метеорология жаатындагы
атайын өкмөттөр аралык мекемеси.
1950-ж. негизделген

Бүткүл дүйнөлүк интеллектуалдык
менчик уюму (БИМУ).

1967-ж. түзүлгөн, интеллектуалдык
менчик жаатындагы негизги бир
катар эл аралык конвенцияларды,
биринчи кезекте Адабий жана көр-
көм чыгармаларды коргоо боюнча
Берн конвенциясын жана Өнөр жай
менчигин коргоо боюнча Париж
конвенциясын администрациялаган
эл аралык уюм.

Бүткүл дүйнөлүк тынчтык кеңеши
(БТК).

Коомдук массалардын империа-
лизмге каршы, демократиялык, көз
карандысыз жана кошулбаган эл



Всемирная продовольственная программа ООН

Всеобщая декларация прав человека 1948 г.

Всеобщее и полное разоружение

Всемирная Федерация Ассоциаций содействия ООН (ВФАС ООН)

Всемирная федерация профсоюзов (ВФП)

Всемирная торговая организация (ВТО)

аралык кыймылы. 100дөн ашуун өлкөдө базасы бар согушка каршы турган бүткүл дүйнөлүк уюм.

БУУнун Бүткүл дүйнөлүк азык-түлүк программасы.

БУУнун 1961-ж. түзүлгөн азык-түлүк менен камсыздоочу ири гуманитардык уюму.

1948-жылдагы Адам укуктарынын жалпы декларациясы.

БУУнун Башкы Ассамблеясынын 1948-жылкы 217 А (III) резолюциясы менен кабыл алынган анын тексти бардык адамдар ээ болгон укукка берилген биринчи глобалдык аныктама болуп саналат

Жалпы жана толук куралсыздануу. БУУнун Башкы Ассамблеясы тарабынан 2019-ж. кабыл алынган резолюция

БУУнун Көмөктөшүү ассоциацияларынын дүйнөлүк федерациясы (БУУ КАДФ).

БУУнун улуттук көмөктөшүү ассоциацияларын бириктирген эл аралык өкмөттүк эмес уюм. 1946-ж. негизделген

Бүткүл дүйнөлүк кесиптик бирликтер федерациясы (БКБФ).

Экинчи дүйнөлүк согуштан кийин түзүлгөн эл аралык уюм. 105 өлкөнүн 210 бирлиги камтылган.

Дүйнөлүк соода уюму.

Эл аралык сооданы либералдаштыруу жана мүчө мамлекеттердин



Всемирный банк

соода-саясий мамилелерин жөнгө салуу максатында 1995-ж. Женевада түзүлгөн уюм

Дүйнөлүк банк.

Өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө финансылык жана техникалык жардам уюштуруу максатында 1944-ж. АКШда түзүлгөн эл аралык каржылоо уюму

Генеральное соглашение по тарифам и торговле (ГАТТ)

Тариф жана соода боюнча башкы макулдашуу (ТСБМ).

1947-ж. Экинчи дүйнөлүк согуштан кийин экономиканы калыбына келтирүү максатында түзүлгөн эл аралык келишим

Глобальный фонд по борьбе с ВИЧ/СПИДом

АИВ/ЖИКС менен күрөшүү боюнча глобалдык фонд.

Адамдын иммуну кем вирусу/Жуктурулган иммуну кем синдрому

Глобальный экологический фонд (ГЭФ)

Глобалдуу экологиялык фонд (ГЭФ).

Иши БУУнун программалары жана Дүйнөлүк банк аркылуу жүзөгө ашырылган көз карандысыз эл аралык мекеме. 1991-ж. негизделген

Договор о зоне свободной от ядерного оружия (ДЗСЯО)

Ядролук куралсыз эркин чөлкөм жөнүндө келишим (ЯКАК).

Келишимге Казакстан, Кыргызстан, Тажикстан, Өзбекстан, Түркмөнстан тарабынан 2006-ж. кол коюлуп, 2009-ж. күчүнө кирген

Договор о нераспространении ядерного оружия (ДНЯО)

Ядролук куралды жайылтпоо жөнүндө келишим (ЯКЖК).

Ядролук куралдын жайылышын чектөө, атомдук энергияны тынчтык багытта пайдалануу үчүн шарт



Диалог Центральной Азии (ДСА)

Датский центр по правам человека

Евразийский экономический союз (ЕАЭС)

Евро-Азиатское сотрудничество государственных метрологических учреждений (КООМЕТ)

Европейская ассоциация свободной торговли (ЕАСТ)

Европейская Энергетическая хартия (ЕЭХ)

Европейский фонд развития (ЕФР)

түзүү максатында 1958-ж. иштелип чыккан көп тараптуу эл аралык акт Борбордук Азия диалогу (БАД)

Адам укуктары боюнча Дания борбору

БУУнун Париж принциптерине ылайык иш алып барган Улуттук адам укуктары институту (NHRI)

Евразия экономикалык бирлиги (ЕАЭБ).

Евразия экономикалык бирлиги жөнүндөгү келишим менен 2015-ж. негизделген эл аралык уюм

Мамлекеттик метрология мекемелеринин Европа-Азия кызматташтыгы (МММЕАК).

1991-ж. негизделген региондук эл аралык уюм

Европа эркин соода ассоциациясы (ЕЭСА).

Эркин соода аймагын түзүү максатында 1961-ж. негизделген соода блогу.

Европа энергетикалык хартиясы (ЕЭХ).

Чыгыш менен Батыштын ортосундагы энергетикалык кызматташууну колдоо максатында 1991-ж. түзүлгөн саясий декларация

Европа өнүктүрүү фонду (ЕӨФ). Африка, Кариб бассейни, Азия-Тынч океан өлкөлөрүн экономикалык, социалдык же маданий өнүктүрүүгө багытталган долбоорлорду каржы-



Европейский инвестиционный банк (ЕИБ)

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР)

Европейский Союз (ЕС)

Европейская экономическая зона (ЕЭЗ)

Европейская экономическая комиссия (ЕЭК)

лаган бул мекеме Рим келишими менен 1957-ж. негизделген

Европа инвестициялык банкы (ЕИБ). Европанын артта калган аймактарын өнүктүрүүнү узак мөөнөттүү насыя түрүндө каржылоо үчүн ЕБдин 1958-ж. түзүлгөн мамлекеттик финансылык-насыя мекемеси.

Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы (ЕРӨБ).

Борбордук Европанын, Борбордук Азиянын 34 өлкөсүндө базар экономикасын жана демократияны колдоо үчүн 40 өлкө жана 2 эл аралык уюм тарабынан 1991-ж. түзүлгөн инвестициялык механизм

Европа Бирлиги (ЕБ).

Маастрихт келишими менен 1993-ж. Европанын 6 (учурда 27) өлкөсүнүн экономикалык жана саясий бирикмеси

Европа экономикалык чөлкөмү (ЕЭЧ).

Европа бирдиктүү рыногунун алкагында товарлардын, капиталдын, кызматтардын жана адамдардын эркин кыймылын камсыздоону көздөгөн ЕЭЧ жөнүндө макулдашуу менен 1994-ж. түзүлгөн мейкиндик

Европа экономикалык комиссиясы (ЕЭК).

Бул комиссияга мүчө өлкөлөрдүн ортосунда экономикалык кызматташууну өнүктүрүүгө көмөктөшүү үчүн БУУнун 1947-ж. негизделген региондук уюму



Европейское экономическое пространство (ЕЭП)

Европейское объединение угля и стали (ЕОУС)

Европейское Сообщество по атомной энергии (ЕВРАТОМ)

Европейское Экономическое Сообщество (ЕЭС)

Зона мира, свободы и нейтралитета

Комиссия Европейских Сообществ (КЕС)

Европа экономикалык мейкиндиги (ЕЭМ).

Европа бирдиктүү рыногунун алкагында товарлардын, капиталдын, кызматтардын жана адамдардын эркин кыймылын камсыздоону көздөгөн ЕЭМ жөнүндө макулдашуу менен 1994-ж. түзүлгөн мейкиндик Европа көмүр жана болот иштетүү бирикмеси (ЕКБК).

Франция, Германия, Италия жана Бенилюкс өлкөлөрүнүн көмүр, темир рудасы, металлургиялык өнөр жайын бириктирген эл аралык уюм. 1952-ж. түзүлгөн

Европа атомдук энергия коомчулугу (ЕВРАТОМ).

Европа Биримдигине мүчө мамлекеттердин 1957-ж. негизделген эл аралык уюму

Европа экономикалык шериктештиги (ЕЭШ).

Европанын 12 өлкөсүнүн 1957-1993-жылдары иштеген региондук интеграциялык бирикмеси Тынчтык, эркиндик жана бейтараптык чөлкөмү

Түштүк-Чыгыш Азияда тынчтык, эркиндик жана бейтараптык аймагы жөнүндө декларациясына 1971-ж. кол коюлган. Региондун бейтараптыгын камсыздоо максатын көздөйт. Европа Коомдоштуктары Комиссиясы (ЕКК). Европарламенттин жана Кеңештин чечимдеринин ат-



Консультативная группа НАТО по аэрокосмическим исследованиям и работам (КГАИР)

Комиссия международного права (КМП)

Комиссия по устойчивому развитию

Комиссия по юридическим вопросам и правам человека

карылышы, мыйзамдарын даярдоо үчүн жооптуу жогорку аткаруу органы. Европа көмүр жана болот биримдигинин алкагында 1951-ж. негизделген

Аэрокосмостук изилдөөлөр жана иштелмелер боюнча НАТОнун консультативдик тобу (АИИКТ).

Аэрокосмос өнөр жайына тийиштүү илимдер жана технологиялар жаатында НАТОнун алдыңкы өлкөлөрүн бириктирүү максатында 1952-ж. түзүлүп, 1996-ж. жоюлган

Эл аралык укук комиссиясы (ЭУК). БУУнун Башкы Ассамблеясынын көмөкчү органы. Эл аралык укук жаатында таанылган 34 юристен туруп, алар өкмөттөрдүн атынан эмес, жеке инсан катары мүчөлүк кылат

Туруктуу өнүктүрүү боюнча комиссия

1992-жылы декабрда Рио-де-Жанейродо курчап турган чөйрөнү коргоо боюнча саммитте жетишилген глобалдык макулдашууну ишке ашыруу максатында БУУнун Башкы Ассамблеясынын А/РЭС/47/191 резолюциясы менен 1992-жылы июнда ЭКОСОСтун функционалдык комиссиясы катары түзүлгөн

Юридикалык маселелер жана адам укуктары боюнча комиссия



Комиссия по правам процедуры и иммунитетам

Комиссия по бюджету и межправительственной рабочей программе

Комиссия ООН по атомной энергии

Комиссия старших должностных лиц (КСДЛ)

Комитет по ликвидации дискриминации в отношении женщин
Комитет Жогорку Кенеша КР по международным делам, оборон, безопасности и миграции

Комитет по правам человека

Комитет по ликвидации расовой дискриминации

Жол-жобо эрежелери жана иммунитет боюнча комиссия

Бюджет жана өкмөттөр аралык жумушчу программалар боюнча комиссия

Атомдук энергия боюнча БУУнун Комиссиясы.

1946-жылы Бириккен Улуттар Уюмунун эң биринчи Башкы Ассамблеясында атомдук энергиянын ачылышына жана өнүгүшүнө байланыштуу келип чыккан көйгөйлөрдү чечүү үчүн негизделген

Улук кызмат адамдар комиссиясы (УКАК)

Аялдарга карата басмырлоолорду жоюу боюнча комитет

КР ЖКнын Эл аралык иштер, коргоо, коопсуздук жана миграция боюнча комитети

Адам укуктары боюнча комитет.

Жарандык жана саясий укуктар боюнча эл аралык пакттын катышуучу-мамлекеттер тарабынан аткарылышын көзөмөлдөгөн көз карандысыз эксперттерден турган орган
Расалык басмырлоолорду жоюу боюнча комитет

Расалык басмырлоонун бардык түрлөрүн жок кылуу боюнча эл аралык



Комитет против пыток

Конференция глав государств и правительств неприсоединившихся стран

Консультативный комитет по административным и бюджетным вопросам (ККАБВ)

Консультативный совет по промышленным исследованиям (КСПИ)

Командование объединенными вооруженными силами НАТО (КОВС НАТО)
Коалиция «За мир, против психологических травм»

конвенциянын аткарылышын көзөмөлдөө үчүн Бириккен Улуттар Уюмунун жооптуу аткаруучу органы. Комитетти түзүү ушул Конвенциянын 8-беренесинде каралган Кыйноолорго каршы комитет.

Бириккен Улуттар Уюмунун Кыйноолорго каршы конвенциянын аткарылышын көзөмөлдөгөн аткаруучу органы. 1987-ж. 1-январында түзүлгөн

Кошулбаган өлкөлөрдүн мамлекет жана өкмөт башчыларынын конференциясы (бирикпеген кыймылдын башкы форумдары).

Согуштук блокторго катышпоо принцибинде түзүлүп, дүйнөнүн 120 мамлекетин бириктирген эл аралык уюм

Административдик жана бюджеттик маселелер боюнча консультативдик комитет (АБМКК).

Башкы Ассамблея тарабынан шайлануучу 16 мүчөдөн турган эксперттик орган

Өнөр жай изилдөөлөрү боюнча консультативдик кеңеш (ӨИКК)

НАТОнун бириккен куралдуу күчтөрүн башкаруу.

Бул аскердик түзүм 1951-ж. түзүлгөн

«Тынчтык үчүн, психологиялык жабыр тартууларга каршы» коалиция



Комиссия по положению женщин	Аялдар абалы боюнча комиссия. БУУнун Экономикалык жана социалдык кеңешинин алдында 1946-ж. негизделген көмөкчү түзүм
Комиссия по правам человека	Адам укуктары боюнча комиссия. БУУнун Экономикалык жана социалдык кеңешинин алдында 1946-ж. түзүлгөн комиссия.
Комитет по правам человека	Адам укуктары боюнча комитет. Мүчө мамлекеттер тарабынан Жарандык жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык пакттын аткарылышын көзөмөлдөгөн көз карандысыз эксперттердин органы
Комитет постоянных представителей	Туруктуу өкүлдөр комитети. Европа Бирлигинде 1958-ж. түзүлгөн комитет
Комитет по вопросам мирного использования космоса (КО-ПУОС)	Космосту тынчтык жолунда пайдалануу маселелери боюнча комитет (КТПМК). БУУнун 1958-ж. түзүлгөн атайын комитети
Комиссия ООН по разоружению	БУУнун Куралсыздандыруу боюнча комиссиясы. 1952-ж. БУУнун кеңеш берүүчү органы катары негизделген
Конвенция МОТ об искоренении наихудших форм детского труда	ЭАУнун Балдар эмгегинин өтө оор формаларын жоюу жөнүндө конвенциясы. 1999-ж. Эл аралык эмгек уюмунун Башкы конференциясынын 87-сессиясында кабыл алынган
Центральноамериканский совет обороны (КОНДЕКА)	Борбордук Американын коргоо кеңеши (КОНДЕКА).



Конференция ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД)

Координационный совет по информатизации (КСИ)

Латиноамериканская ассоциация интеграции (ЛАИ)

Межбанковское объединение ШОС

Межгосударственный Совет

Международная Ассоциация академических наук (МААН)

Борбордук Американын мамлекеттери уюмунун алдындагы аскердик кызматташуу маселелери боюнча аскердик-саясий консультативдик орган

БУУнун Соода жана өнүктүрүү боюнча конференциясы (ЮНКТАД). БУУнун Башкы Ассамблеясынын органы. Учурда ага 195 өлкө мүчө Маалыматташтыруу боюнча координациялык кеңеш (МКК)

Латын Америкасынын интеграция ассоциациясы (ЛИА).

1980-ж. түзүлгөн региондук экономикалык кызматташтыкты жана сооданы өнүктүрүү, жалпы рынокту түзүү максатында Латын Америкасынын 13 мамлекетинин бирикмеси ШКУнун банктар аралык бирикмеси.

ШКУга мүчө мамлекеттердин өкмөттөрү тарабынан колдоого алынган инвестициялык долбоорлорду каржылоо жана банктык механизмди уюштуруу максатында түзүлгөн бирикме

Мамлекеттер аралык кеңеш.

Кайсы бир тармак боюнча мамлекеттердин ортосунда түзүлгөн кеңеш Эл аралык академиялык илимдер ассоциациясы (ЭАИА). Маанилүү илимий көйгөйлөрдү чечүү, түзүлгөн тарыхый байланыштарды сактоо, окумуштуулар ортосундагы байла-



Международная ассоциация воздушного транспорта (МАА)

Международная ассоциация развития (МАР)

Международная организация гражданской авиации (ИКАО)

Международная морская организация (ИМО)

Международный суд ООН

ныштарды өнүктүрүү үчүн КМШ өлкөлөрүнүн жана Вьетнамдын илимдер академияларынын аракеттерин бириктирүү максатында 1993-ж. түзүлгөн эл аралык өкмөттүк эмес уюм

Эл аралык аба транспорт ассоциациясы.

Классификациялоо үчүн аэропортторго, авиакомпанияларга жана учак түрлөрүнө код берген бирикме. 1945-ж. түзүлгөн, 120 өлкөдөн 290 мүчөсү бар.

Эл аралык өнүктүрүү ассоциациясы (ЭӨА).

Дүйнөлүк банктын 1960-ж. негизделген кредиттик уюму.

Эл аралык жарандык авиация уюму (ИКАО).

БУУнун жарандык авиациянын эл аралык ченемдерин орнотуучу жана коопсуздук менен майнаптуулукту жогорулатуу максатында анын өнүгүүсүн координациялоочу атайын мекемеси. 1947-ж. негизделген.

Эл аралык деңиз уюму (ИМО).

БУУнун 1948-ж. түзүлгөн атайын мекемеси, эл аралык соода кемелерине байланыштуу техникалык маселелер боюнча маалымат алмашуу жана кызматташуу үчүн аппараты БУУнун Эл аралык соту.

Тынчтыкты бузууга алып келиши ыктымал эл аралык талаштарды же кырдаалдарды чечүү үчүн БУУнун



Международное
агентство по атомной
энергии (МАГАТЭ)

Межрегиональная ас-
социация по стандар-
тизации (МАС)

Международное бюро
выставок (МБВ)

Международный ин-
вестиционный банк
(МИБ)

Международный Ко-
митет Красного кре-
ста

Межгосударственный
Совет по стандарти-
зации, метрологии
сертификации СНГ
(МГС)

1945-ж. түзүлгөн негизги органа-
рынын бири.

Атомдук энергия боюнча эл аралык
агенттик (МАГАТЭ).

Атомдук энергияны тынчтык багы-
тында пайдалануу жаатында кыз-
матташууну өнүктүрүү үчүн 1957-ж.
негизделген эл аралык уюм

Стандартташтыруу боюнча регион-
дор аралык ассоциация (СРА).

Түркиянын стандарттар институ-
тунун демилгеси менен 1991-ж.
түзүлгөн, стандартташтыруу боюн-
ча улуттук органдардын региондук
бирикмеси

Эл аралык көргөзмөлөр бюросу
(ЭКБ).

1928-ж. эл аралык көргөзмөлөргө
байкоо жүргүзүү үчүн негизделген
өкмөттөр аралык уюм

Эл аралык инвестициялык банк
(ЭИБ).

Мүчө өлкөлөрдүн экономикасын
өнүктүрүүгө көмөктөшүү максатын-
да 1970-ж. түзүлгөн көп тараптуу
өнүктүрүү банкы

Эл аралык Кызыл крест Комитети
Бейтараптуулук принцибинин неги-
зинде бүткүл дүйнө жүзү боюнча иш
алып барган эл аралык уюм

КМШнын Стандартташтыруу, мет-
рология жана тастыктамалоо боюн-
ча мамлекеттер аралык кеңеши
(СММК).



Международный банк реконструкции и развития (МБРР)

Международный банк экономического сотрудничества (МБЭС)

Международный договор по гражданским и политическим правам

Международный научно-технический центр (МНТЦ)

Международный пакт об экономических, социальных и культурных правах

КМШ өлкөлөрүндө стандартташтыруу жана ченемдик документтер боюнча региондук уюм. 1992-ж. түзүлгөн

Эл аралык реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы (ЭРӨБ).

Дүйнөлүк банктын 1944-ж. түзүлгөн негизги кредиттик мекемеси

Экономикалык кызматташуу эл аралык банкы (ЭКЭБ).

Банкка мүчө мамлекеттердин экономикасын өстүрүүгө жана туруктуу өнүктүрүүгө көмөктөшүүнү көздөгөн өнүктүрүү банкы. 1963-ж. негизделген

Жарандык жана саясий укуктар боюнча эл аралык келишим.

БУУнун Башкы Ассамблеясы тарабынан 1966-ж. кабыл алынып, жарандардын саясий жана жарандык эркиндиктерин сыйлоого үндөйт

Эл аралык илимий-техникалык борбор (ЭИТВ).

Түрдүү өлкөлөрдүн окумуштууларын жана изилдөө уюмдарын координациялаган өкмөттөр аралык уюм. 1992-ж. түзүлүп, 10 өлкө кирет Экономикалык, социалдык жана маданий укуктар жөнүндө эл аралык пакт.

Пакт БУУнун Башкы Ассамблеясы тарабынан 1966-ж. кабыл алынып, 1976-ж. күчүнө кирген. 164 өлкөнү бириктирет.



Международный учебный и научно-исследовательский институт по улучшению положения женщин
Международный центр по урегулированию инвестиционных споров

Межпарламентская Ассамблея СНГ

Межпарламентский союз (МПС)

Многостороннее агентство по гарантиям инвестиций (МАГИ)



Аялдардын абалын жакшыртуу боюнча эл аралык окутуу жана илимий-изилдөө институту.

«БУУ - Аялдар» курамына кирген орган. 1976-ж. түзүлгөн

Инвестициялык талаштарды жөнгө салуу боюнча эл аралык борбор.

Тараптарды элдештирүү жана эл аралык инвестициялык талаштарда арбитраждык жол-жоболор үчүн укуктук мүмкүнчүлүктөрдү камсыздоо максатында 1966-ж. негизделген эл аралык мекеме

КМШнын Парламенттер аралык Ассамблеясы.

КМШга мүчө мамлекеттердин парламенттик кызматташуусун жүргүзгөн мамлекеттер аралык орган. Тараптардын кызыгуусун жараткан маселелер боюнча улуттук парламенттердин биргелешкен сунуштарын иштеп чыгат

Парламенттер аралык бирлик (ПАБ). Дүйнө парламенттерин координациялоо үчүн 1889-ж. түзүлгөн эл аралык уюм

Инвестиция кепилдиги боюнча көп тараптуу агенттик (ИККА).

Өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө түзөт өлкөлүк инвестицияларды жөнөтүүгө көмөктөшүү максатында 1988-ж. түзүлгөн. БУУнун атайын мекемеси болгон Дүйнөлүк банк тобуна кирген автономдуу эл аралык мекеме



Международное сотрудничество по аккредитации лабораторий (ИЛАК)

Лабораторияларды аккредитациялоо боюнча эл аралык кызматташтык (ИЛАК).

Уюм 1977-ж. аккредитациялоо жана калибрлөө тесттеринин жыйынтыктарын кабыл алууну илгерилетүү жолу менен сооданы өнүктүрүүгө көмөктөшүү максатында эл аралык кызматташууну өнүктүрүү үчүн негизделген

Международный Комитет Красного Креста (МККК)

Кызыл Крест эл аралык комитети (ККЭК).

Бейтараптык, калыстык принциптерине таянып, ишмердигин дүйнө жүзү боюнча жүргүзгөн гуманитардык уюм

Международная организация по законодательной метрологии (МОЗМ)

Мыйзам метрологиясы боюнча эл аралык уюм.

Уюмга мүчө мамлекеттерде колдонулуучу метрология эрежелерин шайкеш келтирүү үчүн 1955-ж. түзүлгөн өкмөттөр аралык уюм

Международная организация по стандартизации (МОС)

Стандартташтыруу боюнча эл аралык уюм (СЭУ).

1947-ж. тартып стандарттарды чыгаруу менен алектенген эл аралык уюм
Эл аралык эмгек уюму (ЭЭУ).

Международная организация труда (МОТ)

Эмгек мамилелерин жөнгө салуу менен алектенген эл аралык уюм, БУУнун 1919-ж. түзүлгөн атайын мекемеси

Международная правовая комиссия (МПК)

Эл аралык укуктук комиссия (ЭУК). БУУнун Башкы Ассамблеясынын 1948-ж. негизделген көмөкчү органы. Эл аралык укук жаатында кадыр-барктуу 34 юристен турат



Международный совет архивов (МСА)

Архивдердин эл аралык кеңеши (АЭК).

Международный союз автомобильного транспорта (МСАТ)

Архивдердин эл аралык кызматташуусуна көмөктөшүү үчүн 1948-ж. түзүлгөн эл аралык өкмөттүк эмес уюм

Межправительственный совет дорожников (МСД)

Эл аралык автомобилдик транспорт бирлиги (ЭАТУ).

Улуттук автотранспорт бирликтерин жана уюмдарын бириктирген эл аралык уюм. 1948-ж. негизделген Жолчулардын өкмөттөр аралык кеңеши (ЖӨК).

Международная торговая палата (МТП)

Мамлекеттердин автожолдорду жана жол курулуштарын куруу, реконструкциялоо жана өркүндөтүү жаатындагы кызматташуусун координациялоо максатында 1992-ж. түзүлгөн

Международная финансовая корпорация (МФК)

Эл аралык соода палатасы (ЭСП). Сооданын эл аралык стандарттарын иштеп чыгуу үчүн соода палаталарын, ишкер уюмдарын бириктирген көз карандысыз өзүн-өзү башкарган коммерциялык эмес эл аралык уюм

Эл аралык финансы корпорациясы (ЭФК). 1956-ж. өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө жеке инвестициялардын туруктуу агымын камсыздоо максатында түзүлгөн Дүйнөлүк банктын түзүмдүк институту.

Мировая продовольственная программа

Дүйнөлүк азык-түлүк программасы. 1961-ж. түзүлгөн дүйнөдөгү эң ири гуманитардык уюм



Организация Северо-атлантического договора (НАТО)

Североамериканское соглашение о свободной торговле (НАФТА)

Совет РАТС ШОС

Совещания руководителей компетентных органов (СРКО)

Специальный комитет юридических советников по вопросам международного публичного права

Специальная группа по сотрудничеству в миротворческой деятельности

Специальные и Чрезвычайные специальные сессии Генеральной Ассамблеи ООН
Новые индустриальные страны (НИС)



Түндүк Атлантика келишим уюму (НАТО).

Европаны СССРдин таасиринен коргоо максатында АКШда 1949-ж. түзүлгөн аскердик-саясий блок. АКШ, Канада, Европанын көпчүлүк бөлүктөрү кирет.

Түндүк Америка эркин соода макулдашуусу (ТАЭСМ).

АКШ, Канада жана Мексиканын экономикалык интеграциялык бирлиги. Учурдагы дүйнөлүк экономикадагы эң таасирдүү үч региондук блоктун бири

ШКУнун аймактык террорчулукка каршы түзүмүнүн кеңеши

Компетенттүү органдардын жетекчилеринин кеңешмеси (КОЖК)

Эл аралык коомдук укук маселелери боюнча юридикалык кеңешчилердин атайын комитети

Тынчтык орнотуу ишиндеги кызматташуу боюнча атайын топ

БУУнун Башкы Ассамблеясынын Атайын жана Өзгөчө атайын сессиялары

Жаңы индустриялык өлкөлөр (ЖИӨ).

Экономикасы өнүгүп келе жаткан өлкөлөр үчүн мүнөздүү артта калган



Неправительственная
организация (НПО)

Непостоянные члены
Совета безопасности
ООН

Наименее развитые
страны (НРС)

Организация амери-
канских государств
(ОАГ)

Организация Афри-
канского единства
(ОАЕ)

деңгээлден акыркы он жылдыктар аралыгында социалдык-экономикалык көрсөткүчтөрү олуттуу өсүүгө жетишкен өлкөлөрдүн тобу.

Өкмөттүк эмес уюм (ӨЭУ).

Расмий (өкмөттүк) институттардын катышуусуз жеке адамдар жана/же башка коомдук (коммерциялык эмес, ӨЭУ) уюмдар тарабынан түзүлгөн уюм

БУУнун Коопсуздук кеңешинин туруктуу эмес мүчөлөрү

БУУнун Коопсуздук кеңешинде 5 туруктуу мүчө менен катар эки жылдык мөөнөткө шайлануучу 10 мүчө бар

Начар өнүккөн өлкөлөр (НӨӨ).

Жашоо деңгээли абдан төмөн, экономикасы өнүкпөгөн мамлекеттер (калктын ар бирине улуттук дүң продуктунун көлөмү 100 долл. ашпаган өлкөлөр, 1971-жылы БУУнун Башкы Ассамблеясында кабыл алынган негиздер боюнча)

Америка мамлекеттер уюму (АМУ). Куба менен Венесуэладан тышкары Түндүк жана Түштүк Американын 34 мамлекетин бириктирген эл аралык уюм. Мүчө мамлекеттердин ортосунда тынчтыкка жетишүү максатында 1948-ж. негизделген

Африка биримдиги уюму (АБУ).

1963-ж. Африка өлкөлөрү тарабынан түзүлгөн эл аралык уюм. 2002-ж. тартып Африка бирлиги деп аталат



Организация Араб-ских стран-экспортеров нефти (ОАПЕК)

Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ)

Организация Договора о коллективной безопасности (ОДКБ)

Организация по запрещению химического оружия (ОЗХО)

Оружие массового уничтожения (ОМУ)

Мунайзатты экспорттоочу Араб өлкөлөр уюму (МЭАӨУ).

Экономикасы мунайзатты экспорттоодон түшкөн кирешеден көз каранды болгон өлкөлөр тарабынан мунайзатка болгон дүйнөлүк бааны көзөмөлдөө максатында 1968-ж. түзүлгөн эл аралык уюм

Европадагы коопсуздук жана кызматташтык уюму (ЕККУ).

Коопсуздук маселелери менен алектенген ири уюм. 1975-ж. түзүлүп, 57 өлкөнү бириктирип турат

Жамааттык коопсуздук жөнүндө келишим уюму (ЖККУ).

Жамааттык негизде көз карандысыздыкты коргоону, эл аралык жана региондук коопсуздук менен туруктуулукту бекемдөөнү көздөгөн региондук эл аралык уюм. 1992-ж. түзүлүп, учурда ага Армения, Беларусь, Казакстан, Кыргызстан, Россия жана Тажикстан кирет

Химиялык куралга тыюу салуу уюму (ХКТУ).

БУУнун колдоосу менен 1997-ж. негизделген эл аралык уюм. Максаттары: химиялык куралды колдонууга тыюунун сакталышына көзөмөлдү камсыздоо, мамлекеттерге химиялык куралдан коргонууга көмөктөшүү, анын жайылтылбашын камсыздоо

Массалык түрдө жок кылуу куралы. Мамлекеттерге жана айлана-чөйрөгө орду толгус зыян келтирүүгө, ири



Организация Исламской Конференции и его структурные подразделения (ОИК)

Организация сотрудничества железных дорог (ОСЖД)

Организация по договору о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний (ОДВЗЯИ)

О р г а н и з а ц и я стран-экспортеров нефти (ОПЕК)

Организация освобождения Палестины (ООП)

масштабдагы кыйратууларга жана жоготууларга алып келүүгө жөндөмдүү куралдын түрлөрү

Ислам конференциясы уюму (ИКУ) жана анын түзүмдүк бөлүмдөрү.

Социалдык, экономикалык, саясий чөйрөлөрдө ислам тилектештигин камсыздоо максатында мусулман мамлекеттеринин башчылары тарабынан 1969-ж. түзүлүп, 2011-ж. тартып аталышы Ислам кызматташуу уюмуна өзгөргөн

Темир жолдор кызматташтык уюму (ТЖКУ).

1956-ж. темир жол министрлери тарабынан түзүлгөн эл аралык уюм Ядролук сыноолорго бардык жагынан тыюу салуу жөнүндө келишим уюму (ЯСБТКУ).

Уюм келишим күчүнө киргенден кийин түзүлөт. Учурда даярдык иштери жүргүзүлүүдө. Түзүлө турган уюм ядролук сыноолорго тыюу салууну верификациялоо менен алектенет

Мунай экспорттоочу өлкөлөр уюму (МЭӨУ).

Мунай өндүрүү квоталарын көзөмөлдөө үчүн мунай өндүрүүчү өлкөлөр тарабынан 1960-ж. түзүлгөн эл аралык өкмөттөр аралык уюм

Палестинаны боштондукка чыгаруу уюму (ПБЧУ).

Палестинаны азаттыкка чыгаруу, анын араб калкына мыйзамдуу укук



Организация ООН по наблюдению за перемирием (ОНВУП)

Организация экономического сотрудничества и развития (ОЭСР)

Организация экономического сотрудничества (ОЭС)

Организация центральноамериканских государств (ОЦАГ)

Парламентская ассамблея ОБСЕ (ПА ОБСЕ)

берүү максатында Араб мамлекеттер лигасы тарабынан 1964-ж. негизделген уюм

БУУнун Жарашууга байкоо салуу боюнча уюму (ЖБУ).

1948-ж. тынчтыкты сактоого, атышууну токтотууга байкоо салуу, жарашуу жөнүндө келишимдин аткарылышын көзөмөлдөө максатында негизделген

Экономикалык кызматташуу жана өнүктүрүү уюму (ЭКӨУ).

Максаты: уюмга мүчө өлкөлөрдүн экономикалык өсүшүнө көмөктөшүү, алардын глобалдык экономикалык өнүгүүгө кошкон салымын жогорулатуу, уюмга мүчө болбогон өлкөлөрдө жакырчылыкты азайтуу.

1961-ж. түзүлгөн

Экономикалык кызматташуу уюму (ЭКУ).

1985-ж. негизделген региондук мамлекеттер аралык экономикалык уюм.

Борбордук Америка мамлекеттеринин уюму (БАМУ).

Борбордук Американын 35 мамлекети кирген аскердик-саясий уюм. 1948-ж. түзүлгөн.

ЕККУнун Парламенттик ассамблеясы (ЕККУ ПА).

Европанын, Азиянын жана Түндүк Американын 57 мамлекетин бириктирген парламенттер аралык уюм. 1992-ж. негизделген



Международное бюро
постоянного арби-
тражного суда (ПАС)

Парламентская ас-
самблея Совета Евро-
пы (ПАСЕ)

Протокол к Согла-
шению между пра-
вительствами госу-
дарств-членов ШОС
о взаимодействии при
оказании помощи в
ликвидации чрезвы-
чайных ситуаций

Программа много-
стороннего торго-
во-экономического
сотрудничества госу-
дарств-членов ШОС
Региональная анти-
террористическая
структура ШОС
(РАТС ШОС)

Союз Арабского Ма-
гриба (САМ)



Туруктуу арбитраждык соттун эл
аралык бюросу (ТАСЭБ).

Эл аралык бюро арбитраж курамда-
рына жана комиссияларга талаш-
тарды чечүүдө административдик,
логистикалык, техникалык жана
лингвистикалык колдоо көрсөтөт
Европа Кеңешинин Парламенттик
ассамблеясы (ЕКПА)

1949-ж. түзүлгөн өкмөттөр аралык
кызматташуу жаатындагы кон-
сультативдик орган. Европанын 47
мамлекетинин парламенттеринин
өкүлдөрүнөн турат

ШКУга мүчө мамлекеттердин өкмөт-
төрүнүн ортосунда өзгөчө кырдаал-
дарды жоюуга жардам көрсөтүүдө
өз ара аракеттер жөнүндө макулда-
шууга Протокол

ШКУга мүчө мамлекеттердин көп
тараптуу соода-экономикалык кыз-
матташуу программасы

ШКУнун Региондук терроризмге
каршы түзүмү (ШКУ АТКТ)

Араб Магрибинин Кеңеши (АМК).
Түндүк Африкада экономикалык,
саясий биримдикти камсыздоого
багытталган эл аралык өкмөттөр



Сеть развития Ага
Хана

аралык уюм. 1989-ж. түзүлүп, ага
Алжир, Ливия, Мавритания, Ма-
рокко, Тунис кирет

Ага Хан өнүктүрүү тарамы.

Азия менен Африканын 30дан
ашуун өлкөлөрүндө адамдардын жа-
шоо шартын жакшыртуу, мүмкүн-
чүлүктөрүн кеңейтүү максатында
аракеттенген эл аралык уюм

Совет Безопасности
ООН (СБ ООН)

БУУнун Коопсуздук Кеңеши (БУУ
КК).

Эл аралык тынчтыктын, коопсуз-
дуктун сакталышы үчүн жоопкерчи-
лик жүктөлгөн туруктуу аракеттеги
орган. 1945-ж. негизделген

Совещание по вза-
имодействию и ме-
рам доверия в Азии
(СВМДА)

Азияда өз ара аракеттенүү жана
ишеним чаралары боюнча кеңешме
(АӨАИЧК).

Казакстандын демилгеси менен
1992-ж. региондо туруктуулукту,
коопсуздукту камсыздоо максатын-
да негизделген эл аралык форум
Өздөштүрүлүүчү атайын укуктар
(ӨАУ).

Специальные права
заимствования (СДР)

Эл аралык валюта фонду 1969-ж.
чыгарган жасалма төлөө каражаты.
Банк эсептеринде жазма түрүндө
гана болгон накталай эмес төлөө ка-
ражаты. Банкнот чыгарылган эмес
Макулдашуу кеңеши.

Совет согласия

1966-ж. Африканын 5 мамлекети
түзгөн өкмөттөр аралык саясий-эко-
номикалык уюм

Совет по опеке ООН

БУУнун Камкордук кеңеши.

Эл аралык камкордук тутумуна
кирген аймактарды башкарууну



Совет сотрудничества
государств Персид-
ского залива

Содружество демо-
кратического выбора
(СДВ)

Совет Европы (СЕ)

Совет сотрудничества
тюркоязычных госу-
дарств (ССТГ)

Международная ор-
ганизация тюркской
культуры (ТЮРК-
СОЙ)

көзөмөлдөө үчүн 1945-ж. негиздел-
ген БУУнун органы. 1994-ж. ишин
токтоткон

Персия булуңундагы мамлекеттер-
дин кызматташуу кеңеши.

1981-ж. негизделген региондук жа-
бык эл аралык уюм. Уюмдун расмий
аталышында «Персия» деген сөз
жок, себеби араб мамлекеттери аны
Араб булуңу деп аташат

Демократиялык тандоо шериктеш-
тиги (ДТШ).

2005-ж. КМШга альтернатива ка-
тары түзүлгөн Балтика жана Кара
деңиз аймагындагы өлкөлөрдүн (Ук-
раина, Молдова, Грузия, Эстония,
Латвия, Литва, Словения, Македо-
ния, Румыния) коому

Европа Кеңеши (ЕК).

Адам укуктары, демократиялык
өнүгүү, мыйзамдуулук жаатында
кызматташкан 47 өлкөнү бириктир-
ген эл аралык уюм

Түрк тилдүү мамлекеттердин кыз-
матташуу кеңеши (ТМКК).

АзР, КР, КазР, ӨР, Түркия жана
Түркмөнстандын ар тараптуу кыз-
матташуусу үчүн 1992-ж. негиздел-
ген мамлекеттер аралык уюм

Эл аралык түрк маданияты уюму
(ТҮРКСОЙ).

Түрк элдеринин материалдык жана
маданий баалуулуктарын сактоо,
өнүктүрүү жаатында кызматташуу
максатында 1993-ж. негизделген эл
аралык уюм



Международная программа «Транспортный коридор Европа - Кавказ - Азия» (TRACESA)

Управление Верховного Комиссара ООН по делам беженцев (УВКБ ООН)

Управление Верховного Комиссара ООН по правам человека (УВКПЧ ООН)

Управление ООН по наркотикам и преступности в Центральной Азии
Продовольственная и сельскохозяйственная организация ООН (ФАО)

Федерация обществ Красного Креста и Красного Полумесяца (ФОКК и КП)

Фонд ООН в области народонаселения (ЮНФПА)



«Европа - Кавказ - Азия транспорт коридору» эл аралык программасы (TRACESA).

1993-ж. Европа Бирлиги менен өнөктөш өлкөлөрдүн ортосунда түзүлүп, эл аралык кызматташууга багытталган өкмөттөр аралык комиссия

БУУнун Качкындар иштери боюнча Жогорку Комиссарынын башкармалыгы (БУУ КИЖКБ).

1951-ж. качкындарга жардам көрсөтүү үчүн түзүлгөн уюм

БУУнун Адам укуктары боюнча Жогорку Комиссарынын башкармалыгы (БУУ АУЖКБ).

БУУнун Башкы Ассамблеясынын 1993-жылкы 48/141 резолюциясы менен түзүлгөн

БУУнун Борбордук Азиядагы баңгизаттар жана кылмыштуулук боюнча башкармалыгы

БУУнун Азык-түлүк жана айылчарба уюму (БУУ ААУ).

Ачкачылык менен күрөшүү, азык-түлүк коопсуздугун камсыздоо максатында 1945-ж. түзүлгөн БУУнун органы

Кызыл Крест жана Кызыл Жарым ай коомдорунун федерациясы (КККЖКФ).

1863-жылы негизделген эл аралык гуманитардык кыймыл

БУУнун Калкты жайгаштыруу фонду (ЮНФПА).



Центральноевропейская инициатива (ЦЕИ)

Черноморское экономическое сотрудничество (ЧЭС)

Шенгенская зона

Шенгенское соглашение

Шанхайская Организация Сотрудничества (ШОС)

Экономическая и социальная комиссия ООН для Азии и Тихого океана (ЭСКАТО ООН)

БУУ тутумунун ыкчам ишмердигине жетекчилик кылган, өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө демографиялык көйгөйлөрдү чечүүгө көмөктөшкөн орган

Борбордук Европа демилгеси (БЕД). 1989-ж. Борбордук жана Чыгыш Европанын 18 мамлекетин бириктирген региондук кызматташуу форуму Кара деңиз экономикалык кызматташуусу (КЭК).

Кара деңиз бассейнинде кызматташууну, тынчтыкты, туруктуулукту өнүктүрүү үчүн 1992-жылы түзүлүп, 12 өлкөнү бириктирген эл аралык уюм

Шенген чөлкөмү.

Европа Бирлигинин Шенген мыйзам ченемдерине кошулуп, өз ара чек ара көзөмөлүн алып салган 26 европа мамлекетинин мейкиндиги

Шенген макулдашуусу.

1985-ж. чек арада паспорттук-визалык көзөмөлдү жеңилдетүү жөнүндө 5 европа мамлекетинин келишими. Кийин башка мамлекеттер да кошулган

Шанхай Кызматташтык Уюму (ШКУ).

РФ, КЭР, КазР, КР, ӨР жана ТР тарабынан 2001-ж. түзүлгөн

БУУнун Азия жана Тынч океан үчүн экономикалык жана социалдык комиссиясы (БУУ АТОЭСК).

1947-ж. экономикалык кызматташууну стимулдоо үчүн түзүлгөн



Экономические комиссии ООН

жана БУУнун Экономикалык жана социалдык кеңешинин карамагында.

БУУнун экономикалык комиссиялары.

БУУнун экономикалык, социалдык эл аралык кызматташуу жаатындагы функцияларын аткарат. 5 региондук комиссиядан турат.

Экономический и валютный союз ЕС

Европа Бирлигинин Экономикалык жана валюта бирлиги.

1992-ж. түзүлүп, 27 өлкөнү бириктирет.

Экономический и социальный Совет ООН (ЭКОСОС)

БУУнун Экономикалык жана социалдык кеңеши (ЭКОСОК).

БУУнун Экономикалык жана социалдык багыттагы эл аралык маселелер боюнча борбордук органы. 54 өлкө ага мүчө

Экономический и социальный совет (ЭСС)

Экономикалык жана социалдык кеңеш (ЭСК).

БУУнун негизги 6 органынын бири, максаты: экономикалык, социалдык жана экологиялык өнүктүрүү

Экономический координационный центр для регионов Азии и Тихого океана

Азия жана Тынч океан региондору үчүн экономикалык координациялык борбор

Экономический совет стран Восточной Азии

Чыгыш Азия өлкөлөрүнүн экономикалык кеңеши

Экономическое сообщество государств Западной Африки (ЭКОВАС)

Батыш Африка мамлекеттеринин экономикалык шериктештиги (ЭКО-ВАС)

1975-ж. түзүлгөн бул коом 15 өлкөнү бириктирет



Южноазиатская ассоциация регионального сотрудничества (ЮААРС)

Южноафриканское сообщество развития (ЮАСР)

Программа ООН по окружающей среде (ЮНЕП)

Организация ООН по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО)

Организация ООН по промышленному развитию (ЮНИДО)

Конференция ООН по торговле и развитию (ЮНКТАД)

Учебный и научно-исследователь-



Региондук кызматташуунун Түштүк Азия ассоциациясы (РКТАА).

Саясий-экономикалык ишмердикти биргеликте жүргүзүү максатында 1985-жылы 8 мамлекеттин биригүүсү

Түштүк Африка өнүктүрүү коомдоштугу (ТАӨК).

Экономиканы өнүктүрүү, жашоо деңгээлин жогорулатуу максатында 1992-жылы түзүлгөн коомго 11 мамлекет кирет

БУУнун Айлана-чөйрө боюнча программасы (ЮНЕП).

Программа БУУнун Башкы Ассамблеясынын 1972-ж. 15-декабрындагы № 2997 резолюциясы менен түзүлгөн

БУУнун Билим берүү, илим жана маданият маселелери боюнча уюму (ЮНЕСКО).

БУУнун билим берүү, илим жана маданият боюнча 1945-ж. түзүлгөн атайын мекемеси

БУУнун Өнөр жайды өнүктүрүү боюнча уюму (ЮНИДО).

БУУнун өнөр жайды инклюзивдик жана туруктуу өнүктүрүүнү тездетүүгө көмөк көрсөтүүчү атайын мекемеси

БУУнун Соода жана өнүктүрүү боюнча конференциясы (ЮНКТАД). БУУнун Башкы Ассамблеясынын 1964-ж. түзүлгөн органы

БУУнун Окуу жана илимий-изилдөө институту (ЮНИТАР).



ский институт ООН
(ЮНИТАР)

Администрация по-
мощи и восстановле-
ния Объединенных
Наций (ЮНПРА)

Организация эконо-
мического сотрудни-
чества (ОЭС)

Межгосударственный
фонд гуманитарного
сотрудничества го-
сударств-участников
СНГ (Гуманитарное
сотрудничество СНГ)

Региональная анти-
террористическая
структура ШОС (Ре-
гиональный терро-
ризм)



Өнүгүп келе жаткан өлкөлөргө
жардам көрсөтүү максатында кадр
даярдоо жана потенциалын өнүктү-
рүү ишмердигин жүргүзөт

Бириккен Улуттардын жардам жана
калыбына келтирүү администрация-
сы (ЮНПРА).

Экинчи дүйнөлүк согушта жабырка-
ган өлкөлөргө жардам көрсөтүү үчүн
1943-ж. пайда болгон уюм

Экономикалык кызматташтык уюму
(ЭКУ).

1985-жылы Орто Азия жана Жа-
кынкы Чыгыш өлкөлөрү тарабынан
түзүлгөн

КМШга мүчө мамлекеттердин Гума-
нитардык кызматташтык мамлекет-
тер аралык фонду (КМШ гуманитар-
дык кызматташтыгы).

2006-ж. 25-майында КМШ өлкө-
лөрүнүн Мамлекет башчыларынын
кеңешинин отурумунда келишим-
ге кол коюлуп, фондго Армения,
Беларусь, Казакстан, Кыргызстан,
Тажикстан, Өзбекстан, кийин Азер-
байжан кирген

ШКУнун терроризмге каршы ре-
гиондук түзүмү (Региондук терро-
ризм).

2002-ж. 7-июнунда ШКУ өлкөлө-
рүнүн Мамлекет башчыларынын
кеңешинин отурумунда Региондук
терроризмге каршы түзүм жөнүндө
келишимге кол коюлуп, ШКУнун
туруктуу органы катары аныкталган



**Дүйнө мамлекеттеринин аталышы
Түндүк жана Борбордук Америка жана Кариб бассейни**

Мамлекеттин расмий аталышы (кыргызча-орусча)	Мамлекеттин борбору (кыргызча-орусча)
Америка Кошмо Штаттары Соединенные Штаты Америки	Вашингтон Вашингтон
Ангилья (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы) Ангилья (заморская территория Великобритании)	Валли Валли
Антигуа жана Барбуда Антигуа и Барбуда	Сент-Жонс Сент-Джонс
Аруба Аруба	Ораньестад Ораньестад
Багам аралдарынын шериктештиги (Багам аралдары) Содружество Багамских островов	Нассау Нассау
Барбадос Барбадос	Брижтаун Бриджтаун
Белиз Белиз	Бельмопан Бельмопан
Бермуд аралдары (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы) Бермудские острова (заморская территория Великобритании)	Гамильтон Гамильтон



Британия Виргин аралдары Британские Виргинские острова	Род-Таун Род-Таун
Виргин аралдары (АКШ) (Америка- нын Виргин аралдары) Виргинские острова (США) (Амери- канские Виргинские острова)	Шарлотта-Амалия Шарлотта-Амалия
Гренландия (Даниянын автономия- луу аймагы) Гренландия (автономная территория Дании)	Нуук Нуук
Гаити Республикасы Республика Гаити	Порт-о-Пренс Порт-о-Пренс
Гваделупа (Франциянын деңиздин ары жагындагы департаменти) Гваделупа (заморский департамент Франции)	Бас-Тер Бас-Тер
Гватемала Республикасы Республика Гватемала	Гватемала Гватемала
Гондурас Республикасы Республика Гондурас	Тегусигальпа Тегусигальпа
Гренада Гренада	Сент-Жоржес Сент-Джорджес
Доминикан Республикасы Доминиканская Республика	Санто-Доминго Санто-Доминго
Доминика Шериктештиги Содружество Доминики	Розо Розо



Кайман аралдары Каймановы острова	Жоржтаун Джорджтаун
Канада Канада	Оттава Оттава
Коста-Рика Республикасы Республика Коста-Рика	Сан-Хосе Сан-Хосе
Куба Республикасы Республика Куба	Гавана Гавана
Кюрасао Кюрасао	Виллемстад Виллемстад
Мартиника (Франциянын деңиздин ары жагындагы департаменти) Мартиника (заморский департамент Франции)	Фор-де-Франс Фор-де-Франс
Мексика Кошмо Штаттары Мексиканские Соединенные Штаты	Мехико Мехико
Мидуэй (АКШнын кошулбаган жана уюшулбаган аймагы) Мидуэй (неинкорпорированная не- организованная территория США)	Алофи Алофи
Монтсеррат (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы) Монтсеррат (заморская территория Великобритании)	Плимут Плимут
Нидерланд Антиль аралдары Нидерландские Антильские острова	Виллемстад Виллемстад



Никарагуа Республикасы Республика Никарагуа	Манагуа Манагуа
Панама Республикасы Республика Панама	Панама Панама
Пуэрто-Рико Шериктештиги (АКШнын кошулбаган уюшулган аймагы)	Сан-Хуан
Содружество Пуэрто-Рико (Неин- корпорированная организованная территория США)	Сан-Хуан
Сен-Мартен (Франциянын деңиз- дин ары жагындагы коомдоштугу)	Мариго
Сен-Мартен (заморское сообщество Франции)	Мариго
Сен-Пьер жана Микелон (Фран- циянын деңиздин ары жагындагы коомдоштугу)	Сен-Пьер
Сен-Пьер и Микелон (заморское сообщество Франции)	Сен-Пьер
Сент-Винсент жана Гренадиндер Сент-Винсент и Гренадины	Кингстаун Кингстаун
Сент-Китс жана Невис Федера- циясы	Бастер
Федерация Сент-Китс и Невис	Бастер
Сент-Люсия Сент-Люсия	Кастри Кастри
Синт-Мартен Синт-Мартен	Филипсбург Филипсбург



Теркс жана Кайкос (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы)	Коберн-Таун
Теркс и Кайкос (заморская территория Великобритании)	Коберн-Таун
Тринидад жана Тобаго Республикасы	Порт-оф-Спейн
Республика Тринидад и Тобаго	Порт-оф-Спейн
Эль Сальвадор Республикасы	Сан-Сальвадор
Республика Эль Сальвадор	Сан-Сальвадор
Ямайка	Кингстон
Ямайка	Кингстон

Түштүк Америка

Мамлекеттин расмий аталышы (кыргызча-орусча)	Мамлекеттин борбору (кыргызча-орусча)
Аргентина Республикасы	Буэнос-Айрес
Аргентинская Республика	Буэнос-Айрес
Бразилия Федеративдик Республикасы	Бразилиа
Федеративная Республика Бразилия	Бразилиа
Венесуэла Боливар Республикасы	Каракас
Боливарианская Республика Венесуэла	Каракас
Гайана Кооперация Республикасы	Жоржтаун
Кооперативная Республика Гайана	Джорджтаун



Гвиана (Франциянын деңиздин ары жагындагы департаменти)	Кайенна
Гвиана (заморский департамент Франции)	Кайенна
Колумбия Республикасы	Богота
Республика Колумбия	Богота
Көп улуттуу Боливия мамлекети	Ла-Пас
Многонациональное Государство Боливия	Ла-Пас
Парагвай Республикасы	Асунсьон
Республика Парагвай	Асунсьон
Перу Республикасы	Лима
Республика Перу	Лима
Суринам Республикасы	Парамарибо
Республика Суринам	Парамарибо
Фолкленд (Мальвин) аралдары (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы)	Стэнли
Фолклендские (Мальвинские) острова (заморская территория Великобритании)	Стэнли
Чили Республикасы	Сантьяго
Республика Чили	Сантьяго
Уругвай Чыгыш Республикасы	Монтевидео
Восточная Республика Уругвай	Монтевидео
Эквадор Республикасы	Кито
Республика Эквадор	Кито



Европа

Мамлекеттин расмий аталышы (кыргызча-орусча)	Мамлекеттин борбору (кыргызча-орусча)
Австрия Республикасы Австрийская Республика	Вена Вена
Албания Республикасы Республика Албания	Тирана Тирана
Андорра Княздыгы Княжество Андорра	Андорра-ла-Велья Андорра-ла-Велья
Беларусь Республикасы Республика Беларусь	Минск Минск
Бельгия Падышалыгы Королевство Бельгия	Брюссель Брюссель
Болгария Республикасы Республика Болгария	София София
Босния жана Герцеговина Босния и Герцеговина	Сараево Сараево
Ватикан (шаар-мамлекет) Ватикан (город-государство)	Ватикан Ватикан
Венгрия Венгрия	Будапешт Будапешт
Германия Федеративдик Республикасы Федеративная Республика Германия	Берлин Берлин



Гибралтар (Улуу Британиянын деңиздин ары жагындагы аймагы)	Гибралтар
Гибралтар (заморская территория Великобритании)	Гибралтар
Греция Республикасы	Афины
Греческая Республика	Афины
Дания Падышалыгы	Копенгаген
Королевство Дания	Копенгаген
Ирландия Республикасы	Дублин
Республика Ирландия	Дублин
Исландия Республикасы	Рейкъявик
Республика Исландия	Рейкъявик
Испания Падышалыгы	Мадрид
Королевство Испания	Мадрид
Италия Республикасы	Рим
Итальянская Республика	Рим
Кипр Республикасы	Никосия
Республика Кипр	Никосия
Латвия Республикасы	Рига
Латвийская Республика	Рига
Литва Республикасы	Вильнюс
Литовская Республика	Вильнюс
Лихтенштейн Княздыгы	Вадуц
Княжество Лихтенштейн	Вадуц



Люксембург Улуу Герцогдугу
Великое Герцогство Люксембург

Люксембург
Люксембург

Македония Республикасы
Республика Македония

Скопье
Скопье

Мальта Республикасы
Республика Мальта

Валетта
Валетта

Молдова Республикасы
Республика Молдова

Кишинёв
Кишинёв

Монако Княздыгы
Княжество Монако

Монако
Монако

Нидерланд Падышалыгы
Королевство Нидерландов

Амстердам
Амстердам

Норвегия Падышалыгы
Королевство Норвегия

Осло
Осло

Польша Республикасы
Республика Польша

Варшава
Варшава

Португалия Республикасы
Португальская Республика

Лиссабон
Лиссабон

Россия Федерациясы
Российская Федерация

Москва
Москва

Румыния
Румыния

Бухарест
Бухарест

Сан-Марино Республикасы
Республика Сан-Марино

Сан-Марино
Сан-Марино



Сербия Республикасы Республика Сербия	Белград Белград
Словак Республикасы, Словакия Словацкая Республика	Братислава Братислава
Словения Республикасы Республика Словения	Любляна Любляна
Улуу Британия жана Түндүк Ирландия Бириккен Падышалыгы Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии	Лондон Лондон
Украина Украина	Киев Киев
Фарер аралдары (Дания) Фарерские острова (Дания)	Торсхавн Торсхавн
Финляндия Республикасы Финляндская Республика	Хельсинки Хельсинки
Франция Республикасы Французская Республика	Париж Париж
Хорватия Республикасы Республика Хорватия	Загреб Загреб
Черногория Черногория	Подгорица Подгорица
Чех Республикасы Чешская Республика	Прага Прага



Швейцария Конфедерациясы
Швейцарская Конфедерация

Берн
Берн

Швеция Падышалыгы
Королевство Швеция

Стокгольм
Стокгольм

Эстония Республикасы
Эстонская Республика

Таллин
Таллин

Азия

Мамлекеттин расмий аталышы (кыргызча-орусча)

Мамлекеттин борбору (кыргызча-орусча)

Азербайжан Республикасы
Азербайджанская Республика

Баку
Баку

Армения Республикасы
Республика Армения

Ереван
Ереван

Афганстан
Афганистан

Кабул
Кабул

Бангладеш Эл Республикасы
Народная Республика Бангладеш

Дакка
Дакка

Бахрейн Падышалыгы
Королевство Бахрейн

Манама
Манама

Бириккен Араб Эмираттары
Объединенные Арабские Эмираты

Абу-Даби
Абу-Даби

Бруней-Даруссалам Мамлекети
Государство Бруней-Даруссалам

Бруней-Муара
Бруней-Муара



Бутан Падышалыгы Королевство Бутан	Тхимпху Тхимпху
Вьетнам Социалисттик Республи- касы Социалистическая Республика Вьет- нам	Ханой Ханой
Грузия Грузия	Тбилиси Тбилиси
Израиль Мамлекети Государство Израиль	Тель-Авив Тель-Авив
Индия Республикасы Республика Индия	Дели Дели
Индонезия Республикасы Республика Индонезия	Жакарта Джакарта
Иордания Хашимит Падышалыгы Иорданское Хашимитское Королев- ство	Амман Амман
Ирак Республикасы Республика Ирак	Багдад Багдад
Иран Ислам Республикасы Исламская Республика Иран	Тегеран Тегеран
Йемен Республикасы Йеменская Республика	Сана Сана
Йемен Элдик Демократиялык Рес- публикасы	Аден



Народная Демократическая Респу- блика Йемен	Аден
Казакстан Республикасы Республика Казахстан	Астана Астана
Камбоджа Падышалыгы Королевство Камбоджа	Пномпень Пномпень
Катар Мамлекети Государство Катар	Доха Доха
Кыргыз Республикасы Кыргызская Республика	Бишкек Бишкек
Кытай Эл Республикасы Китайская Народная Республика	Пекин Пекин
Корея Республикасы (Түштүк Ко- рея) Республика Корея (Южная Корея)	Сеул Сеул
Корея Элдик Демократиялык Респу- бликасы (Түндүк Корея) Корейская Народно-Демократиче- ская Республика (Северная Корея)	Пхеньян Пхеньян
Кувейт Мамлекети Государство Кувейт	Эль-Кувейт Эль-Кувейт
Ливан Республикасы Ливанская Республика	Бейрут Бейрут
Малайзия Малайзия	Куала-Лумпур Куала-Лумпур



Мальдив Республикасы	Мале
Мальдивская Республика	Мале
Монголия	Улан-Батор
Монголия	Улан-Батор
Мьянма Бирлиги Республикасы	Нейпидо
Республика Союз Мьянма	Нейпидо
Непал	Катманду
Непал	Катманду
Оман Султандыгы	Маскат
Султанат Оман	Маскат
Өзбекстан Республикасы	Ташкент
Республика Узбекистан	Ташкент
Лаос Элдик Демократиялык Респу- бликасы	Вьентьян
Лаосская Народно-Демократическая Республика	Вьентьян
Пакистан Ислам Республикасы	Исламабад
Исламская Республика Пакистан	Исламабад
Палестина Мамлекети	Рамалла
Государство Палестина	Рамалла
Сауд Арабия Падышалыгы	Эр-Рияд
Королевство Саудовская Аравия	Эр-Рияд
Сингапур Республикасы	Сингапур
Республика Сингапур	Сингапур



Сирия Араб Республикасы Сирийская Арабская Республика	Дамаск Дамаск
Тажикстан Республикасы Республика Таджикистан	Дүйшөнбү Душанбе
Таиланд Падышалыгы Королевство Таиланд	Бангкок Бангкок
Чыгыш Тимор Демократиялык Ре- спубликасы Демократическая Республика Вос- точный Тимор	Дили Дили
Түркия Республикасы Турецкая Республика	Анкара Анкара
Түркмөнстан Туркменистан	Ашхабад Ашхабад
Филиппин Республикасы Республика Филиппины	Манила Манила
Шри-Ланка Демократиялык Социа- листтик Республикасы Демократическая Социалистическая Республика Шри-Ланка	Коломбо Коломбо
Япония Япония	Токио Токио



Африка

Мамлекеттин расмий аталышы (кыргызча-орусча)	Мамлекеттин борбору (кыргызча-орусча)
Алжир Элдик Демократиялык Республикасы	Алжир
Алжирская Народная Демократическая Республика	Алжир
Ангола Республикасы	Луанда
Республика Ангола	Луанда
Бенин Республикасы	Порто-Ново
Республика Бенин	Порто-Ново
Танзания Бириккен Республикасы	Додома
Объединённая Республика Танзания	Додома
Борбордук Африка Республикасы	Банги
Центральноафриканская Республика	Банги
Ботсвана Республикасы	Габороне
Республика Ботсвана	Габороне
Буркина-Фасо	Угадугу
Буркина-Фасо	Угадугу
Бурунди Республикасы	Бужумбура
Республика Бурунди	Бужумбура
Габон Республикасы	Либревиль
Габонская Республика	Либревиль



Гамбия Республикасы Республика Гамбия	Банжул Банжул
Гана Республикасы Республика Гана	Аккра Аккра
Гвинея Республикасы Гвинейская Республика	Конакри Конакри
Гвинея-Бисау Республикасы Республика Гвинея-Бисау	Бисау Бисау
Жибути Республикасы Республика Джибути	Жибути Джибути
Египет Араб Республикасы Арабская Республика Египет	Каир Каир
Замбия Республикасы Республика Замбия	Лусака Лусака
Зимбабве Республикасы Республика Зимбабве	Хараре Хараре
Кабо-Верде Республикасы Республика Кабо-Верде	Прая Прая
Камерун Республикасы Республика Камерун	Яунде Яунде
Кения Республикасы Республика Кения	Найроби Найроби
Комор Аралдар Бирлиги Союз Коморских Островов	Морони Морони



Конго Демократиялык Республикасы	Киншаса
Демократическая Республика Конго	Киншаса
Конго Республикасы	Браззавиль
Республика Конго	Браззавиль
Кот-д'Ивуар Республикасы	Ямусукро
Республика Кот-д'Ивуар	Ямусукро
Лесото Падышалыгы	Масеру
Королевство Лесото	Масеру
Либерия Республикасы	Монровия
Республика Либерия	Монровия
Ливия Мамлекети	Триполи
Государство Ливия	Триполи
Маврикий Республикасы	Порт-Луи
Республика Маврикий	Порт-Луи
Мавритания Ислам Республикасы	Нуакшот
Исламская Республика Мавритания	Нуакшот
Мадагаскар Республикасы	Антананариву
Республика Мадагаскар	Антананариву
Малави Республикасы	Лилонгве
Республика Малави	Лилонгве
Мали Республикасы	Бамако
Республика Мали	Бамако
Марокко Падышалыгы	Рабат
Королевство Марокко	Рабат



Мозамбик Республикасы Республика Мозамбик	Мапуту Мапуту
Намибия Республикасы Республика Намибия	Виндхук Виндхук
Нигер Республикасы Республика Нигер	Ниамей Ниамей
Нигерия Федеративдик Респуб- ликасы Федеративная Республика Нигерия	Абуджа Абуджа
Руанда Республикасы Республика Руанда	Кигали Кигали
Реюньон (Франциянын деңиздин ары жагындагы департаменти) Реюньон (заморский департамент Франции)	Сен-Дени Сен-Дени
Сан-Томе жана Принсипи Демокра- тиялык Республикасы Демократическая Республика Сан-Томе и Принсипи	Сан-Томе Сан-Томе
Сахара Араб Демократиялык Рес- публикасы (толук эмес таанылган мамлекет) Сахарская Арабская Демократиче- ская Республика (частично признан- ное государство)	Эль-Аюн Эль-Аюн
Свазиленд Падышалыгы Королевство Свазиленд	Мбабане Мбабане



Сейшел Аралдар Республикасы Республика Сейшельские Острова	Виктория Виктория
Сенегал Республикасы Республика Сенегал	Дакар Дакар
Сомали Федеративдик Республикасы Федеративная Республика Сомали	Могадишо Могадишо
Судан Республикасы Республика Судан	Хартум Хартум
Сьерра-Леоне Республикасы Республика Сьерра-Леоне	Фритаун Фритаун
Тоголез Республикасы Тоголезская Республика	Ломе Ломе
Тунис Республикасы Тунисская Республика	Тунис Тунис
Түштүк Африка Республикасы Южно-Африканская Республика	Претория Претория
Түштүк Судан Республикасы Республика Южный Судан	Жуба Джуба
Уганда Республикасы Республика Уганда	Кампала Кампала
Чад Республикасы Республика Чад	Нджамена Нджамена
Ыйык Елена Аралы Остров Святой Елены	Жеймстаун Джеймстаун



Экватордук Гвинея Республикасы	Малабо
Республика Экваториальная Гвинея	Малабо
Эритрея Мамлекети	Асмэра
Государство Эритрея	Асмэра
Эфиопия Федеративдик Демократия- лык Республикасы	Аддис-Абеба
Федеративная Демократическая Рес- публика Эфиопия	Аддис-Абеба

Австралия жана Океания

Мамлекеттин расмий аталышы (кыр- гызча-орусча)	Мамлекеттин борбо- ру (кыргызча-орусча)
Австралия Бирлиги	Канберра
Австралийский Союз	Канберра
Америка Самоасы (АКШнын кошул- баган уюшулбаган аймагы)	Паго-Паго
Американское Самоа (неинкорпо- рированная неорганизованная терр. США)	Паго-Паго
Вануату Республикасы	Порт-Вила
Республика Вануату	Порт-Вила
Гуам аймагы (АКШнын кошулбаган уюшулган аймагы)	Хагатна
Территория Гуам (неинкорпори- рованная организованная территория США)	Хагатна



Жаңы Каледония (Франциянын өзгөчө административдик-аймактык түзүлүшү)	Нумеа
Новая Каледония (особое административно-территориальное образование Франции)	Нумеа
Жаңы Зеландия	Веллингтон
Новая Зеландия	Веллингтон
Кирибати Республикасы	Түштүк Тарава
Республика Кирибати	Южная Тарава (Баирики)
Кокос аралдары (Килинг)	Уэст-Айлэнд
Кокосовые острова (Килинг)	Уэст-Айлэнд
Кук аралдары (Жаңы Зеландия менен эркин ассоциациядагы мамлекеттик түзүлүш)	Аваруа
Острова Кука (государственное образование в свободной ассоциации с Новой Зеландией)	Аваруа
Микронезия Федеративдик Штаттары	Паликир
Федеративные штаты Микронезия	Паликир
Науру Республикасы	Ярен
Республика Науру	Ярен
Ниуэ (Жаңы Зеландия менен эркин ассоциациядагы мамлекеттик түзүлүш)	Алофи



Ниуэ (государственное образование в свободной ассоциации с Новой Зеландией)	Алофи
Норфолк аралы (Австралиянын тышкы аймагы)	Кингстон
Остров Норфолк (Внешняя территория Австралии)	Кингстон
Палау Республикасы (АКШ менен ассоциацияланган мамлекет)	Нгерулмуд
Республика Палау (ассоциированное государство с США)	Нгерулмуд
Папуа Жаңы Гвинея Көз карандысыз мамлекети	Порт Морсби
Независимое государство Папуа Новая Гвинея	Порт Морсби
Питкэрн аралдары (Улуу Британиянын чет жактагы аймагы)	Адамстаун
Острова Питкэрн (заморская территория Великобритании)	Адамстаун
Полинезия (Франциянын автономиялуу округу)	Папезте
Полинезия (Автономный округ Франции)	Папезте
Рождество аралы	Сеттльмент
Остров Рождества	Сеттльмент
Самоа Көз карандысыз мамлекети	Апиа
Независимое Государство Самоа	Апиа



Соломон аралдары	Хониара
Соломоновы острова	Хониара
Токелау аралдары (Жаңы Зеландия)	Атафу
Острова Токелау (Новая Зеландия)	Атафу
Тонга Падышалыгы	Нукуалафо
Королевство Тонга	Нукуалафо
Тувалу	Фунафути
Тувалу	Фунафути
Түндүк Мариан аралдарынын Шериктештиги (АКШнын кошулбаган уюшулган аймагы)	Сайпан
Содружество Северных Марианских островов (неинкорпорированная организованная территория США)	Сайпан
Уоллис жана Футуна аралдары (Франциянын деңиздин ары жагындагы округу)	Мата-Уту
Острова Уоллис и Футуна (заморский округ Франции)	Мата-Уту
Фиджи Республикасы	Сува
Республика Фиджи	Сува



Пайдаланылган адабияттар:

1. Атоолордун (терминдердин) сөз айкаштарынын орусча-кыргызча сөздүгү. – Бишкек, 2006.
2. Атоолордун (терминдердин) орусча-кыргызча сөздүгү. – Бишкек: Энциклопедия борбору, 2010.
3. Байымбетова, Г.С. Русско-кыргызский словарь терминов по специальностям факультета международных отношений / Г.С. Байымбетова, Г.А. Василькова. – Бишкек, 2006.
4. Большой словарь иностранных слов. – Москва, 1998.
5. Васильева, Л. Деловая переписка на английском языке / Л. Васильева. – Москва, 2004.
6. Дипломатический словарь в трех томах. – Москва: Наука, 1986.
7. Додонов, В.Н. Международное право: словарь-справочник / В.Н. Додонов, В.П. Панов. – Москва, 1997.
8. Карасаев, Х.К. Кыргыз тилинин орфографиялык сөздүгү / Х.К. Карасаев. – Бишкек, 2009.
9. Мюллер, В.К. Самый полный англо-русский / русско-английский словарь / В.К. Мюллер. – Москва, 2017.
10. Ожегов, С.И. Толковый словарь русского языка / С.И. Ожегов. – Москва, 1989.
11. Учурда активдүү колдонулуп жаткан саясий, юридикалык жана башка терминдердин сөздүгү. – Бишкек, 2000.
12. Фельтхем, Р.Дж. Настольная книга дипломата. Р.Дж. Фельтхем. – Минск, 2005.
13. Юдахин, К.К. Русско-киргизский словарь / К.К. Юдахин. – Бишкек, 2000.
14. Юдахин, К.К. Орусча-кыргызча сөздүк / К.К. Юдахин. – Бишкек: Кут бер, 2012.
15. Юридикалык атоолордун жана башка түшүнүктөрдүн орусча-кыргызча сөздүгү. – Бишкек, 2014.



МАЗМУНУ

Баш сөз	3
А	5
Б.....	12
В.....	19
Г.....	29
Д	33
Е.....	40
Ж	42
З.....	43
И	48
К	53
Л	58
М.....	60
Н	65
О.....	69
П	76
Р.....	89
С.....	94
Т.....	103
У	110
Ф.....	110
Х	111
Ц.....	111
Ч	112
Ш	113
Э.....	113
Ю	115
Я	115
Эл аралык уюмдардын аталышы	116
Дүйнө мамлекеттеринин аталышы	150
Пайдаланылган адабияттар.....	174

ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР ЖАНА ДИПЛОМАТИЯ ЖААТЫНДАГЫ ТЕРМИНДЕРДИН (АТООЛОРДУН) ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА СӨЗДҮГҮ

Редактору *Жумакадыр кызы А.*

Тех. редактору *Довлотаев Б.*

Корректору *Кадыров Ы.*

Компьютердик калыпка салган *Салиев Э.*

Басууга 02.06.2025-ж. кол коюлду.

Кагаздын форматы 60x84 ¹/₁₆.

Көлөмү 11 б.т. Нускасы 700.

«Кут-Бер» ЖЧК басмаканасында басылды
Бишкек ш., Медеров көчөсү, 68.